

4/2022

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
APRIL – MALI TRAVEN

Lovska zveza Slovenije

Koledar Lovske zveze Slovenije 2023

JAVNI NAGRADNI NATEČAJ ZA IZBOR FOTOGRAFIJ PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI

Lovska zveza Slovenije bo pripravila in založila koledar s fotografijami prostoživečih živali (divjadi in zavarovanih vrst) za leto 2023. Na Javnem nagradnem natečaju k sodelovanju vabimo vse, ki se ukvarjate z naravoslovno fotografijo in imate odlične fotografije prostoživečih živali v naravnem okolju (zunanji obor in ujetništva) na območju Slovenije.

Fotografije sprejemamo na e-naslovu
lovec@lovska-zveza.si prek povezave
WeTransfer do vključno 1. junija 2022!

Kako poslati fotografije

Kandidati pošljejo svoje najboljše fotografije prek WeTransfer (www.wetransfer.com), vendar največ deset izbranih in ostrih fotografij v formatu jpg, velikosti od 2 do 4 MB in v resoluciji najmanj 300 dpi. Vsaka fotografija mora biti poimenovana z imenom in priimkom avtorja (npr. Janez Jager), z latinskim (znanstvenim) imenom živali (npr.: volk = *Canis lupus*) in rimsko številko meseca nastanka (npr. marec = III). Fotografije, ki jih boste poslali na natečaj, ne smejo biti prej objavljene še nikjer drugje. Kandidati jamčijo, da so poslane fotografije njihova lastna in izvirna avtorska dela.

Primer poimenovanja fotografije: Janez Jager, *Canis lupus* III.

Priložite tudi dopis s svojimi osebnimi podatki (ime in priimek, naslov, telefonska številka, matična številka občana, davčna številka, številka transakcijskega računa in ime banke, kjer je odprt). Ne pozabite dodati seznama poslanih in poimenovanih avtorskih fotografij.

Izbor najboljših fotografij

Po zaključku natečaja bo prispele fotografije pregledala komisija, ki bo izbrala trinajst najustrežnejših sezonskih fotografij prostoživečih živali, ki bodo uvrščene v *Koledar Lovske zveze Slovenije* za prihodnje leto.

Nagrade in avtorske pravice

1. nagrada: 500 evrov
2. nagrada: 300 evrov
3. nagrada: 200 evrov

Preostale izbrane fotografije za koledar bomo honorirali po ceniku Lovske zveze Slovenije. Ob fotografijah bodo objavljena imena in priimki avtorjev.

Lovska zveza Slovenije

LOV

12. MEDNARODNI SEJEM LOVSTVA IN RIBIŠTVA

NA LOV IN RIBOLOV OD 8. DO 10. APRILA V GORNJO RADGONO!

Vabljeni na 12. mednarodni sejem lovstva in ribištva, na ogled in ugodne nakupe novih pripomočkov in opreme. Strokovna spoznanja zagotavljajo predstavitve krovnih organizacij s področja lovstva, ribištva in gospodarjenja z naravo. Za dobro razpoloženje bodo poskrbele številne družabne in kulinarčne prireditve.

Vsak dan od 9.00 do 18.00 ure v hali A

- Nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov
- Predstavitve puškarstva poklica, Puškarstvo Skobir
- Streljanje na elektronsko tarčo, Strelska zveza Slovenije
- Streljanje na tarčo, Lovska zveza Slovenije
- Projekt »Slovenski ribiški produkt«, Racoon d.o.o.
- Predstavitve terenskih vozil, Društva A.R.O. Trnje (pred halo A I)

Petek

10.00 / prireditveni oder:
Svečano odprtje sejma

13.00 – 14.00 / prireditveni oder:
Nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov

Sobota

9.00 – 15.00 / dvorana I:
Slovenski lovski dan v organizaciji Strokovno-znanstvenega sveta Lovske zveze Slovenije

10.00 – 11.00 in 14.00 – 15.00 / prireditveni oder:
Nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov

11.00 – 13.00 / prireditveni oder:
Predstavitve lovskih psov pičarjev v organizaciji Društva ljubiteljev pičarjev

Nedelja

9.00 – 15.00 / pred halo A I:
Tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe

10.00 – 11.00 / prireditveni oder:
Nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov

12.00 – 14.00 / prireditveni oder:
15. Državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja v organizaciji Lovske zveze Slovenije, Komisije za kulturo

14.30 – 15.30 / prireditveni oder:
Podelitev priznanj »Slovenski ribiški produkt«

15.30 – 16.00 / prireditveni oder:
Podelitev nagrad ocenjevanja divjačinskih salam

16.00 / prireditveni oder:
Podelitev priznanj tekmovanja v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe

Ob sejmu LOV in RIBOLOV bosta potekala NATURO, 6. Mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi ter 6. Mednarodna razstava starodobnikov »AVTO-MOTO KLASIKA«.

Cene enodnevnih sejmskih vstopnic so po 5,00 €, za učence, dijake in študente po 3,00 €. Za skupine odraslih nad 20 oseb, lovce, ribiče, planince in upokojece je cena vstopnice ob predložitvi članske izkaznice 4,00 €, za skupine mladih nad 20 oseb pa le 2,50 €. Parkiranje je brezplačno.

Vljudno vabljeni na lov in ribolov!

www.pomurski-sejem.si

Program se dopolnjuje. Organizator si pridržuje pravico do morebitnih sprememb.

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko
kinologijo in varstvo narave
Letnik CV., št. 4
april – mali traven

Lovlec je z odločbo Ministrstva za
kulturo RS, št. 61510-129-2009/8,
od 6. 7. 2011 vpisan v razvid
medijev pod zap. št. 1633.
ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 0001 5687 097 (NLB, d. d.)
ID za DDV: SI 23864516

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o., Maribor
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

Odgovorna urednica:
Jasna Kovačič Siuka

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik: dr. Arpad Köveš
Marjan Gselman, Jurij Lampe,
dr. Boštjan Pokorny, Marko Rajkovič

Lektorica in korektorica:

Marjetka Šivic

Tehnični urednik: Milan Samar

Tajnik uredništva: Andrej Miklavčič

Lovlec izhaja v začetku vsakega meseca,
razen poletne številke 7–8, ki je združena
in izide v začetku julija.

Ta številka je izšla v 22.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovlec pošljite
na e-naslov lovlec@lovska-zveza.si v
Wordovem dokumentu, podpisane in
žigosane uradne dopise pa skenirane ali
po navadni pošti. Fotografije sprejemamo
prav tako po e-pošti v formatu jpg, in
sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografi, ki se ukvarjajo z naravoslovno
fotografijo, lahko svoje fotografije,
namenjene za banko fotografij revije
Lovlec ter Zlatorogove in Strokovne
knjižnice, pošljejo po vnaprejšnjem
dogovoru po katerem od elektronskih
transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v
uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij
pred objavo v reviji Lovlec oziroma
Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovlec
Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
e-naslov: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovlec na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovlec

Foto: Lojzi Avsenik

IZ VSEBINE:

LZS:	Javni nagradni natečaj za izbor fotografij prostoživečih živali	162
S. F. Krobe:	Nekaj napotil ...	164
L. Bradač:	Predsednikov pogled	166
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		168
MNENJA IN PREDLOGI		170
M. Lovrenčič:	Zakaj lovci ne znamo izraziti svojega razpoloženja s pesmijo?	170
LOVSTVO		171
Več avtorjev:	Spremljanje risov, opremljenih s telemetričnimi ovratnicami, v letu 2021	171
R. Bernik:	Reševanje prostoživečih živali pri košnji	174
DREVESNE VRSTE		178
M. Kišek:	Divja češnja	178
LOVSKO STRELSTVO		181
F. Rotar:	Nov puškarski strelski center na obrobju Slovenj Gradca	181
PO LOVSKEM SVETU		183
A. Miklavčič:	Sejem IWA 2022	183
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		184
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		185
B. Štimec:	Kuželjska stena	185
LOVSKO PESNIŠTVO		186
S. Grč:	Ti moj prvi	186
LOVSKA ORGANIZACIJA		187
B. Zakrajšek:	Predstavitve delovanja LZS študentom veterinarske fakultete	187
J. Bric, P. Likar:	Nova preža LD Drežnica na težko dostopnem terenu	188
F. Majcen:	Sto let organiziranega lovstva v LD Dravinja Majšperk	189
F. Rotar:	Delovno prijateljsko srečanje na Prevaljah	191
M. Toš:	Starešina LD Zavrč Branko Ivančič je že stokrat daroval kri	191
Pomurski sejem:	Na lov in ribolov od 8. do 10. aprila v Gornjo Radgono	192
B. Heric:	Območno srečanje lovskih registrov v Križevcih pri Ljutomeru	192
B. Ačko:	Tekmovanje v streljanju na glinaste golobe v spomin na Pohorski bataljon	193
B. Žerdin:	Spominska Hubertova maša za vse preminule člane LD Kuzma - Grad	194
J. Vahtar:	LD Mengeš je praznovala 75 let	194
JUBILANTI		195
MLADI IN LOVSTVO		196
B. Leskovic:	Miha Marenče: Podobe živali naših vrtov	196
M. Kišek:	Cvetoča pomlad v gozdu	197
LOVSKI OPRTNIK		198
I. Kuljaj:	Druga Mednarodna lovska salamijada	198
M. Toš:	Primer breje srne mladice v lovišču LD Lenart	198
F. Košir:	Prvi letošnji lov na lisice	199
M. Koritnik:	S PCT na race	199
T. Pirc:	Akademski lov 2021	200
F. Klajne:	Dvakrat prvi!	201
F. Ekar:	Nova lovska preža na Mošenkovem	201
F. Černigoj:	Stare lovske slike	202
Jerman-I:	Predstavljam: Crispi Track Gtx, lovski pohodni čevlji za zahtevnejše uporabnike	203
Optics Trade:	Predstavljam: daljnogledi Leica Trinovid HD	203
M. Toš:	Skladatelj, ki je kot srčen lovec najbolj ljubil žvrgolenje ptic	204
I. Pičulin:	Lovci - vinarji: Janez Šekoranja	204
V SPOMIN		205
LOVSKA KINOLOGIJA		206
R. Bandelj:	Koledar lovsko-kinoloških prireditev za leto 2022	206
D. Poljanšek:	Popravek	210
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	210

SLIKA NA NASLOVNICI:

Belka (*Lagopus mutus*)

Foto: Oton Naglost

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovlec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljavanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije. Morebitni priloženi letaki niso povezani z uredniško politiko Lovca in niso publikacije, ki bi jih izdala Lovska zveza Slovenije ali uredniški odbor. Za njihovo vsebino odgovarja naročnik storitve (oglaševalec).

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17, 9. 2004
in št. 81/14, 11. 2014

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.-31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.-31. 12.

mladica:

1. 5.-31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.-31. 12.

košuta:

1. 9.-31. 12.

teleta:

1. 9.-31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.-31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.-31. 12.

košuta:

1. 9.-31. 12.

teleta:

1. 9.-31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.-31. 1.

Mufon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.-28. 2.

ovca:

1. 8.-31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.-31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.-31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 1.-31. 12.

svinja:

1. 7.-31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.-31. 12.

Poljski zajec

1. 10.-15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.-28. 2.

Jazbec

1. 8.-31. 12.

Lisica

1. 7.-15. 3.

Šakal

1. 7.-15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.-31. 3.

Navadni polh

1. 10.-30. 11.

Alpski svizec

1. 9.-30. 10.

Pižmovka

1. 1.-31. 12.

Nutrija

1. 1.-31. 12.

Fazan

1. 9.-28. 2.

Poljski jerebica (gojena)

1. 9.-15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.-15. 1.

Šoja

1. 8.-28. 2.

Sraka

1. 8.-28. 2.

Šiva vrana

1. 8.-28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu
osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in
volka (*Canis lupus*) iz narave

Nekaj napotil ...

Doc. dr. Srečko Felix Krobe, podpredsednik LZS, odgovoren za delo Strokovne službe, in predsednik Komisije za lovskočuvajsko službo

V marčevski številki našega glasila je predsednik Komisije za izobraževanje, Ivan Žižek, navedel kar nekaj ključnih elementov pri delu z našimi novimi sprejetimi člani oziroma pripravniki. Osredotočil se je na samo mentorstvo, za katero lahko trdimo, da je temelj dela z našimi novimi sprejetimi člani. Verjamem in vem, da bi o tej tematiki lahko pisali na dolgo in široko, pa vendar: pomembna sta praktično delo in mentorstvo, zato se z vsebino njegovega uvodnika v celoti strinjam.

Od časa do časa je potrebno, da si ogledamo tudi številčne podatke o pripravnikih. Posebno pomemben je podatek, koliko je naših članov s statusom »pripravnik (mišljeno za oba spola). Iz preglednice je razvidno, da smo imeli 31. decembra 2021 583 pripravnikov. Pri podrobnejšem pregledu števila lahko ugotovimo, da podeželsko okolje ne daje vedno največ pripravnikov. Prav tako velja trditev, da imamo na leto od 450 do 550 novih članov in članic, vendar se skupna številka o članstvu dejansko manjša iz leta v leto; glavni razlog je v Lisjaku opredeljen z besedno zvezo »zaradi smrti«. Razveseljiv pa je podatek, da je v času pisanja tega uvodnika 590 lovčev, od katerih je za 63 članic vpisan status »pripravnik«.

Število sem želel prikazati prav zaradi pomembnosti mentorskega dela, o katerem je bilo že veliko napisanega v omenjeni številki našega glasila. Želel pa bi poudariti način sprejema pripravnikov v naše vrste. Pri datumu sprejema pripravnikov med lovce lahko ugotovim, da se veliko lovskih družen odloča za sprejem pripravnika v čim krajšem času od dneva njegove vloge. Nič več ne čakamo na redne občne zbornice, ki so po praviloma marca, ampak pripravnike sprejemajo že na sejah upravnega odbora. V večini primerov slednje velja za pripravnike, ne pa za lovce, ki prestopajo iz drugih lovskih družen ali pa gre za članstvo v več lovskih druženih. Osebnostno menim, da je takšen pristop sprejemanja pripravnikov zelo dober, saj je tako čas od prispetja prošnje do sprejema zelo kratek. Pri daljšem čakanju se namreč velikokrat zgodi, da kandidat odstopi od svoje namere. Ugotavljam tudi, kar je zelo pozitivno, da ne poznamo več pridobivanja novih članov z načinom »pripravnik za pripravnika«. Razumljivo je, da je treba spremenjen način sprejemanja novih pripravnikov urediti tudi v temeljnem aktu.

V nadaljevanju želim opozoriti na posamezne pomembne aktivnosti, v naslednjih mesecih. Pred nami je sejem v

Območna lovska zveza (ZLD – zveza lovskih družen, LZ – lovška zveza)	Članstvo	Pripravniki
ZLD Bele krajine	645	19
Brkinsko-Kraška zveza ZLD	617	18
Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje	2024	46
ZLD Gorenjske	1450	54
ZLD Gorica	1201	29
LZ Gornje Posočje	572	15
ZLD Idrija	360	13
ZLD Kočevje	796	28
LZ Koper	561	28
Koroška LZ	1167	23
ZLD Ljubljana	1688	62
LZ Maribor	2018	51
ZLD Notranjske Cerknica	514	16
ZLD Novo mesto	1141	26
ZLD Posavja	1121	20
Postojnsko-Bistriška ZLD	1006	31
ZLD Prekmurje	811	23
ZLD Prlekija	436	12
ZLD Ptuj - Ormož	1026	35
ZLD Zasavje	987	34
Skupaj		583

Gornji Radgoni z veliko lovskimi aktivnostmi. Med njimi je tudi Slovenski lovski dan s tematiko risa, kar je lahko zelo koristno za naše lovske pripravnike, ki v tem terminu opravljajo teoretična usposabljanja. V načrtu izobraževanja lovskih pripravnikov je predvidena udeležba pripravnikov na lovski ekskurziji, kar je lahko tudi poslušanje predavanj v okviru Slovenskega lovskega dne.

Strokovna služba Lovske zveze Slovenije (LZS) je prek komisij in delovnih teles Upravnega odbora LZS razpisala že večino ali skoraj vse razpise za posamezne programe, za katere lahko kandidirajo usposobljene članice za različna izobraževanja, delavnice in druge aktivnosti. Tokrat so programi razpisani že drugo leto zapovrstjo v prvi polovici leta.

Pozivam, naj članice kandidirajo za programe in izvedejo vse aktivnosti ter k izvajanju pritegnejo svoje člane.

Ob vseh programih je razpisan tudi program z naslovom Akti v lovskih družinah. To je priložnost, da po tem usposabljanju sami preverite in ocenite svoje akte. V lovskih družinah so verjetno že marsikje zastareli, ker niso bili sproti posodobljeni.

Ob tej priložnosti naj poudarim, da je Strokovna služba LZS glede na število zaposlenih zelo obremenjena, zato je bila nujno potrebna uvedba uradnih ur na LZS, ki so objavljene na naši spletni strani in tudi v našem glasilu. Pričakujem in prosim za razumevanje članic.

Ne glede na navedeno želim ponovno poudariti, da imamo na LZS zaposlenega sodelavca, ki se ukvarja s projekti oziroma s projektom risa. Na terenu, v svojem lokalnem okolju, naletimo na različne razpise raznih projektov, pa sami vsega ne zmoremo oziroma ne vemo, kako se lotiti zadeve. Svetujem, da se v takih primerih z vprašanji obračate na LZS in dobili boste vso potrebno podporo.

Po občnih zborih bodo v lovskih družinah pristrelitve lovskega orožja. Lani je to ponekod odpadlo zaradi omejitvenih

ukrepov zaradi epidemije covid-19 ali zaradi nezmožnosti izvedbe iz drugih razlogov. Naj opozorim in ponovim besede predsednika Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje, da je bil spremenjen Pravilnik o lovskem strelstvu. Lovec, ki bo lovil z uporabo moderatorja zvoka (beri supresor, dušilec ...) ali pri lovu uporabljal nočne naprave, mora preskus opraviti s takimi napravami. V spremembah Pravilnika o lovskem strelstvu je navedeno tudi, kako je treba to opraviti.

Na koncu vas vabim na sprehod po naših članskih straneh, kjer so nekatere koristne vsebine za usposabljanje članov.

Pa dober pogled.

»Pri datumu sprejema pripravnikov med lovce lahko ugotovim, da se veliko lovskih družin odloča za sprejem pripravnika v čim krajšem času od dneva njegove vloge. /.../ Osebnostno menim, da je takšen pristop sprejemanja pripravnikov zelo dober, saj je tako čas od prispetja prošnje do sprejema zelo kratek. /.../ Razumljivo pa je, da je spremenjen način sprejemanja novih pripravnikov treba urediti tudi v temeljnem aktu.«

Foto: Srečko Felix Kroppe

Predsednikov pogled

Glede na predhodni poziv v tej rubriki me je pozitivno presenetila Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki se je odzvala na našo pobudo in 22. februarja 2022 pod vodstvom generalnega direktorja Darka Buta organizirala sestanek z Ministrstvom za okolje in prostor (MOP) ter Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) s ključno temo Protokol ravnanja v primeru povoza divjih živali oziroma zveri. Potrdilo se je moje prepričanje, da je mogoče z državnega centra napotiti na kraj nesreče ali intervencije lovca le, če je ustrezno zavarovan za primer nesreče. Uprava je na tak način poskrbela za zavarovanje 1400 gasilcev na dan, ker se zaveda, da gre za nevarno dejavnost. Dogovorili smo se, da bodo na MOP poiskali rešitev za podobno zavarovanje za lovce. Na Lovski zvezi Slovenije (LZS) bomo pripravili program za usposabljanje lovcev, ki se odzivajo na intervencije. Tudi MOP je 3. marca 2022 sklical sestanek, kjer pa so se zopet pojavili pomisleki; v času pisanja te rubrike čakam na zapisnik, da bom lahko predstavil njihovo stališče in priimke odgovornih oseb. MKGP oziroma generalni direktor Robert Režonja je v dopisu, poslanem na MOP in LZS 8. marca 2022, obsežno utemeljil neurejenost na tem področju in predlagal rešitve. Pričakujemo torej ureditev interventnih posegov!

Sprememba Zakona o divjadi in lovstvu oziroma črtanje 68. člena tega zakona zaradi neusklajenosti s 7. členom, ki ga je predlagalo MKGP, se je na drugem branju zakona na Odboru za kmetijstvo spremenila v nenavadno polemiko. Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora je opozorila na nujnost, da je podelitev naravne dobrine mogoče urejati le z zakonom. Torej: naravno dobrino bomo podelili le s koncesijo na podlagi zakona – smiselno torej tudi po poteku dvajsetletnega koncesijskega obdobja oziroma bo z njo upravljala le lovška organizacija, ki deluje v javnem interesu na podlagi zakonov.

Menim, da tudi poslanci in širša javnost spoznavajo, da ni »profita« pri lovu. Ob več kot pol milijona izgube le v nekaterih državnih loviščih, ki so na odličnih območjih za upravljanje (gospodarjenje!) z divjadjo, je samoumevno, da bi morali odgovorni ugotoviti vzroke. Kot sem povedal na Odboru, tudi sprememba zakona ne bo uredila težav slabo plačanih med poklicnimi lovci; posebno tistih, ki so razporejeni v dno plačne lestvice. Žal kaže odnos do lovcev nasploh, ki pa opravijo veliko dela; pri tem ni pomemben njihov status. Nihče pa se ne vpraša, kdo je odgovoren za izgube?

Osebe v okviru narodnega parka ima ustrežnejši status. Žalostno je, da je v loviščih s posebnim namenom (LPN) v ospredju tržna dejavnost, ker se tako izgublja njihovo poslanstvo oziroma namen, zaradi katerega so bili ustanovljeni. Verjetno je bolje, da bi jih preoblikovali v narodne parke in bi njihovo financiranje prevzelo MOP. Seveda je to moj pogled. O tem bo še veliko razprave in se ne bo končala le s spremembo zakona.

Mag. Lado Bradač,
predsednik Lovske zveze
Slovenije

Kako torej lovišča, s katerimi upravljajo lovske družine, tista v bližini mest z degradiranim naravnim okoljem, lahko služijo pozitivno? Tudi taka lovišča plačajo koncesijo in DDV in vse druge obveznosti! Če dodam, da poleg tega lovci vsako leto opravimo več kot 600.000 volonterskih ur, je jasno, da to temelji na našem prispevku in odnosu do narave in nikakor ne na profitu! Želimo ohraniti, kar smo prejeli od naših prednikov za naše zanamce. Žal nas je zakon leta 2004 prisilil, da plačujemo koncesijo oziroma je del denarja, ki smo ga prej vračali v naravo, vzela država, del pa prejme občina. Zakaj smo v slabšem položaju? Res se je v zadnjih letih odnos spremenil in letos bomo prek nagrad in subvencij prejeli veliko sredstev. Seveda smo lahko ponosni na naš volonterski prispevek, a od tega ni mogoče živeti, zato je vedno čas za spremembe, ki pa so v zadnjem času konkretne.

Tudi kakšen državni svetnik krivdo za upravljanje z zvermi vali na vodstvo LZS, pri tem pa ne pozna razmer ali pa namerno zavaja. Prepričan sem bil, da državni svetnik Branko Tomažič glede na funkcije ve, da od leta 2005 z zvermi upravlja MOP in ne več LZS! To sem mu na Odboru tudi osebno povedal. Z zavarovanimi vrstami v Sloveniji upravlja država, ki določa strategijo, a za to nismo odgovorni lovci.

Ali je tako težko razumeti vlogo in pomen lovca ter izreči kakšno besedo tudi v smeri: »Mogoče bi bilo tako bolje.« Žal nekateri potrebujejo konflikt in krivca (lovca), da bi opravičili svoj obstoj. V naših vrstah še posebno cenim lovce, ki imajo kmetije, da najdejo čas še za lov in delo v lovišču. Zato napako delajo tisti, ki ustvarjajo konflikte med lovcem in kmetom; dejavnosti se dopolnjujeta in moramo ju povezovati, usklajevati. To sem povedal tudi na srečanju na sejmu Agritech, kjer je Zavod za gozdove Slovenije ob prisotnosti ministra dr. Jožeta Podgorška predstavil izhodišča za desetletne načrte kmetom in lastnikom gozdov.

Na sejmu Agritech so podpisovali tudi Pismo o nameri za preprečevanje nelegalnih in nedovoljenih aktivnosti v gozdovih. Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Sindikat kmetov Slovenije opozarjajo na pomanjkljivo zakonodajo, njeno nedosledno izvajanje ter slab nadzor, ki ne preprečuje izvajanja škodljivih aktivnosti v slovenskih gozdovih. Kot najbolj problematično izpostavljamo predvsem vožnjo z motokros motorji in štirikolesniki, v zadnjem času pa tudi z električnimi kolesi. Organizacije – tudi LZS – so povabili, naj se jim pridružijo k skupni pobudi za ureditev zakonodaje, ki ureja vožnjo z motornimi vozili, ter druge organizirane in pridobitne dejavnosti v gozdovih. Sam osebno se s pobudo strinjam, a moram za podpis prej razpravljati na Upravnem odboru LZS. Smo pa že v preteklosti tudi na LZS predlagali spremembo zakonodaje.

Sicer upam, da bomo na bližajočem sejmu v Gornji Radgoni skupaj z MKGP lahko organizirali posvet z mladimi kmeti, da bi odpravili ovire, zaradi katerih bi jih bilo

lahko več v naših vrstah. Sejem bo prinesel kar nekaj novosti. Na stojnici LZS bo tudi poligon za digitalni trening streljanja – lova. Tema lovskega dneva bo Ris v Sloveniji: uspeh slovenskega lovstva? Tudi prvenstvo in ocenjevanje salam bo potekalo in vse druge običajne aktivnosti.

Predsedniku Državnega sveta Alojzu Kovšci in drugim svetnikom se moram na tem mestu zahvaliti, da so vložili predlog spremembe Zakona o divjadi in lovstvu, ki ureja področje kinologije. Lovski kinologi pričakujejo spremembo, s katero bodo lovski psi ob izvajanju javnih nalog uvrščeni med službene pse. Tak poseben status imajo že policijski in vojaški psi, pa tisti na carini, žal takega statusa nima več kot 4085 evidentiranih lovskih psov. Vemo, da je časa malo in upam, da bo uspelo.

Pred nami so volitve in reči moram, da je bilo kar nekaj želja, da bi posamezne programe in cilje političnih strank predstavili v reviji Lovec. Uredniški odbor se je odločil, da revija ostane strokovna revija in se ne ukvarja s političnimi programi.

Po navadi smo tudi v okviru LZS pred volitvami postavili vprašanje političnim strankam in objavili odgovore, ki so bili pogosto presplošni in se na podlagi odgovorov ni bilo mogoče odločiti. V preteklosti so bili tudi predsedniki LZS člani političnih strank. Sam zagovarjam stališče, da je predsednik LZS lahko predstavnik vseh lovcev le tako, da ni član stranke in zastopa zgolj interese lovcev. A to ne pomeni, da se s politiki ne pogovarjamo in jih tudi povabimo na naše dogodke. Brez pogovora ne gre in tudi sicer imam kot predsednik pravico in dolžnost zastopati interese lovcev.

Ali lahko torej kot predsednik stanovske organizacije kaj napišem o volitvah in kandidatih za poslance, ki nam bodo krojili usodo v naslednjih štirih letih? Vsekakor je pomemben njihov program. Toda ko bodo poslanci izvoljeni in bodo sestavljali koalicijo, se politika šele začne jasneje oblikovati. Koalicijski program bo ključni dokument, ki nam bo krojil usodo v naslednjih letih ali nam jo celo zapecatil. Koncesijsko obdobje se bo izteklo leta 2029. Še je

čas, a spremembe se lahko zgodijo tudi prej! Vsekakor se je trenutna ureditev s podeljevanjem koncesij izkazala kot učinkovita. Tudi ustrezno ovrednotenje in izvajanje nalog v javnem interesu celo v času kriznih razmer je šlo vedno v pravo smer. A lahko je tudi drugače. Menim, da smo to lovci spoznali že leta 2004 pa vse do leta 2008, ko se je končalo spreminjanje Zakona o divjadi in lovstvu. Seveda lahko po volitvah tudi lobiramo, predstavljamo argumente in iščemo podporo, a če ni naklonjenosti, ne bomo našli sogovornikov. To sem v teh letih še kako dobro spoznal.

Zato sem prepričan, če je neka stranka vseskozi izrazito nenaklonjena lovcem in nikoli ne podpre spremembe lovskega zakona v korist lovcev, od nje tudi v prihodnje lovci ne moremo veliko pričakovati. Verjetno kaže podpreti tiste poslance, ki so glasovali za spremembo lovskega zakona, s katero je bil odpravljen triletni odvzem lovske izkaznice lovcu zgolj zaradi izrečenega opomina. Veliko je bilo takih sprememb, ne zgolj vstop v lovišče, pač pa vse od odnosa do orožja pa do razumevanja, kaj sploh je trajnostno upravljanje s prostoživečimi živalmi, do škode in še bi lahko našteval. Prejeli smo tudi različne spodbude in olajšave za lovce. Tudi za to velja oceniti, kaj nam to pomeni ter kako vpliva na naš status in delo. Vsega ni mogoče naštet v tej rubriki. So pa na spletni strani objavljena glasovanja glede interventnega zakona o afriški prašičji kugi, zakona o orožju in tudi glede sprememb lovskega zakona. Zato verjetno že sami veste, kako so v preteklosti razpravljali in glasovali poslanci. Spremembe in tudi glasovanja smo objavljali v reviji Lovec. Skratka – naj na vašo odločitev ne vplivajo le predvolilne obljube!

Prav je, da napišem tudi, da me v parlamentu nikoli niso pustili pred vrati ali razočarali poslanci, ki so lovci oziroma je kdo lovec v njihovem družinskem krogu. Drugače dojemajo problematiko, kar kot lovci verjetno lahko razumete. Zato upam, da boste pri svojih odločitvah, ko boste oddali glas, upoštevali tudi, ali so v preteklosti kandidati za poslance oziroma stranka s svojimi ravnanji dokazali, da razumejo lovstvo oziroma so glasovali za rešitve, ki so lovstvu in divjadi v prid.

Foto: Oton Naglost

Foto: Štefan Vesel

STROKOVNJAK: LJUDJE SE MORAMO NAUČITI ŽIVETI Z MEDVEDOM

REPORTER, 7. 2. 2022 (Gašper Petovar) – Medvedi pridejo v medije zgolj vsake toliko. Ko se kaj zgodi. Tudi zdaj pišemo o medvedih, ker je eden pred nedavnim napadom lovca in ga poškodoval. Nihče se ne sprašuje, ali je bil vzrok za napad dejstvo, da je bil lovec v pogonu s psom in je medved sledil psu in zato napadel lovca, ker je pes pritekel do lovca in seveda za sabo potegnil največjo zver, ki lomasti po slovenskih gozdovih. Nemara se zdijo medvedi kot tema iz Cicibana, a če se zadeve lotimo, kot smo se je v Reporterju, spoznamo, da gre za resno temo, še posebno, če vprašanje postavimo enemu izmed največjih poznavalcev medvedov pri nas, Ivanu Kosu, profesorju na Biotehniški fakulteti, članu Strokovno-znanstvenega sveta in

članu Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije ter članu strokovne delovne skupine za pripravo strategije upravljanja z velikimi zvermi pri Ministrstvu za okolje in prostor. Ni salonski človek, ki bi kosmatince spoznaval le v predavalnici. Ivan Kos dejansko živi med medvedi, saj je doma v krajih, kjer je koncentracija medvedov največja, in jih, kot je povedal, srečuje kot kmet (redi drobnico), kot lovec in kot profesor. Je tudi pobudnik monitoringa medvedov, ki temelji na znanstvenih metodah, zato pri nas lahko govorimo o konkretnem številu in ne zgolj pavšalni oceni.

TISOČ MEDVEDOV PREVEČ

NEDELJSKE NOVICE, 13. 2. 2022 (Janez Petkovšek) – Država spodbuja odstrel divjih prašičev, pri preštevilnih medvedih pa omahuje, razkriva predsednik Lovske zveze Slovenije Lado

Bradač in se sprašuje, ali bodo prej rešitve ali smrtne žrtve. Povprečna starost lovcev je 58 let. Na prvi pogled se zdi visoka, saj je povprečna starost Slovencev 43 let. »A orožje pridobimo le polnoletni. Sicer pa se čas aktivnega življenja pri lovcih ne konča z upokojitvijo. Nekateri šele takrat najdejo pravi čas. Večina jih ostane zelo aktivna, so materialno preskrbljeni in imajo časa na pretek. Odstrel medveda ni problematičen, saj predstavlja neznan del skupnega odstrela v Sloveniji. Lovci se nočemo vrniti v čase Marije Terezije, ko smo skupaj iztrebili velike zveri. To ne bo naš cilj, ne glede na kritike. Odgovor na vprašanje, kdaj bo država končno začela urejati probleme z zavarovanimi vrstami, bi tudi sam rad slišal. Sestanek o njih smo sicer imeli na ravni ministrov Andreja Vizjaka in Jožeta Podgorška lani jeseni, dogovorili smo se o aktivnostih, a čez zimo je vse zastalo. Upam, da bomo rešitve v Sloveniji uveljavili, še preden bi nas prehitela smrtne

žrtve zaradi napadov medvedov,« je še pojasnil Bradač.

DIVJI PRAŠIČI UNIČUJEJO VSE VEČ TRAVNIKOV IN NJIV

VEČER, 14. 2. 2022 (Vida Božičko) – Divjadi je iz leta v leto več. Kmetje opozarjajo, da toliko divjih prašičev še ni bilo in da je letos škoda na travnikih in poljih ogromna. Hektar velik travnik na Slivniškem Pohorju je bil skoraj povsem razrit. »A to ni nič drugače kot pretekla leta,« je nejevoljno povedal lastnik Gorazd Rečnik, ki ima zaradi bližine gozda precej težav z divjadjo. »Vsako leto je huje,« je nadaljeval. Da je to res, priča tudi statistika prijave škode. Po podatkih kmetijskega ministrstva so za lani prijavili škodo v skupni vrednosti 717.842 evrov, kar je za 163.785 evrov več kot leto prej. Tudi sicer se je škoda na leto povečala za več kot

130.000 evrov, vmes pa se vsakih nekaj let pojavijo večja odstopanja navzgor. Tako nihanje je odvisno od razpoložljive hrane v naravi. Zaradi spomladanske pozebe v jeseni ni bilo dovolj hrane v gozdu, zato so jo divji prašiči iskali na poljih, travnikih in v vinogradih.

ŠKODA ZARADI DIVJADI V POMURJU: NAD PRAŠIČE TUDI PONOČI

VESTNIK, 17. 2. 2022 (Damjana Nemeš) – Lovskim družinam prodaja divjačine ne zadostuje za izplačila odškodnine. Na kmetijskih površinah največ škode povzročijo divji prašiči in jelenjad. V Zvezi lovskih družin (ZLD) Prekmurje, ki zajema upravni enoti Murska Sobota

in Lendava, so lani načrtovali odstrel 642 divjih prašičev, na koncu so jih odstrelili 972. Pri jelenjadi so načrtovani odstrel 850 živali presegli za devet. »V zadnjem obdobju tudi pri nas največ škode povzročajo divji prašiči in jelenjad, zato se lovske družine zavzemajo, da zmanjšajo populacijo v okviru načrtovanih odvzemov,« je povedal predsednik ZLD Prekmurje Ludvik Rituper. K temu jih spodbuja tudi država s finančnim nagrajevanjem.

SRNE BREZGLAVO ČEZ CESTO, DIVJI PRAŠIČI PREVIDNEJŠI

DELO, 12. 2. 2022 (Jaroslav Jankovič) – Na območju Ljubljane z divjadjo upravljajo štiri lovske družine: LD Rakovnik

- Škofljica, LD Toško Čelo, LD Dobrova in LD Pugled. Njihova lovišča zajemajo tudi območja znotraj avtocestnega obroča, kjer pa so večinoma nelovne površine, na katerih je aktivno upravljanje populacij zelo oteženo. Zaradi pojavljanja divjadi v urbanem okolju nastajajo številne težave, med katerimi so največje trki na cestah. Največ povozov divjadi opazajo v LD Škofljica, v kateri več kot 7000 hektarov veliko lovišče obsega celotno območje Rudnika in Lavrice. Kot je za Delo povedal Mitja Špindler, predsednik LD Škofljica, imajo s povozom divjadi ves čas velike težave. »V lovišču naše družine je načrtovani letni odvoz srnjadi okoli 150 osebkov. Od tega jih kar polovico oziroma 70 do 80 vzame cesta. Najhuje je na območju Jurčkove ceste, ki pelje od Trnovega do nakupovalnega

centra na Rudniku, kjer se na desni strani odpre Barje. Tako imamo zelo pogoste povoze na Peruzzijski cesti in na skoraj celotni Ižanski cesti,« je pojasnil Špindler. A zakaj je povozenih toliko sm? Število divjih prašičev se v Sloveniji namreč zelo veča. Špindler odgovarja: »Vrsti sta si popolnoma različni. Ko srno nekaj splaši, se rešuje s hitrim skokom, brezglavim begom, bi rekli, zato se v trenutku znajde pred vozilom na cesti. Divji prašič pa je previdnejši in se ne premika tako sunkovito, zato je povozov le nekaj na leto.« Pomembno je tudi, da je divji prašič dejaven predvsem ponoči, ko je manj prometa. Pravzaprav sta edini rešitvi zmanjšanje hitrosti in opremljanje cest z odvračalnimi napravami.

Pripravil:
dr. Marjan Toš

Foto: Miha Krofel

Zakaj lovci ne znamo izraziti svojega razpoloženja s pesmijo?

Znano je, da je instrumentalna glasba, še posebno pa vokalna izraz človekovega duhovnega razpoloženja. Še pred nedavnim je posameznik lahko glasbo večinoma poslušal, ko je nekdo ob njem neposredno igral na inštrument ali pel. Dandanes večino glasbe slišimo prek radia, televizije

Avtorje besedil, namenjenih za objavo v rubriki *Mnenja in predlogi*, obveščamo, da uredništvo sprejema besedila z največ 4000 znaki brez presledkov.

Uredništvo

ali drugih medijev, vse manj pa neposredno z inštrumentom ali s petjem.

Tako tudi v svoji lovski družini opažam, da le malokdaj zadoni slovenska pesem, posebno pa taka, ki ima lovski motiv. Slovenci smo pač zelo siromašni, kar zadeva pesmi z lovskim motivom. Nujno bi bilo, da bi negovali vsaj to, kar imamo. Kljub pomanjkanju lovskih melodij lepo zveni pesem, ki jo lovski kolegi zapojejo ob rojstnem dnevu lovskega tovariša. Navada je taka, da se takoj začne peti ameriška slavnostna pesem *Happy birthday to you*, čeprav imamo lepo

slovensko zdravico *Kol'kor kapljic, tol'ko let*. Mogoče sem v svoji lovski družini v preteklosti deloval nekoliko vsiljivo, vendar pa dandanes s ponosom ugotavljam, da smo lovskim tovarišem že večkrat zapeli prav to našo slovensko zdravico in vedno več je lovcev, ki jo zapojejo z nami.

V januarski številki *Lovca* sem prebral pesem *Na lovsko zdravje* avtorja **Stanislava Grla**, ki na zelo lovsko melodiozen način predstavlja lovsko vzdušje. Primerno bi bilo, da bi **Komisija za lovsko kulturo in odnose z javnostmi pri Lovski zvezi**

Slovenije povabila glasbenike, ki imajo spoštljiv odnos do lovstva in lovske kulture, da bi to pesem uglasbili in naj bi bil to kamenček k zbiranju lovskega zaklada vokalnih pesmi, primernih za skupno petje na lovskih druženjih.

Seveda pa vabim vse lovce, tiste, ki radi zapojejo, pa tudi tiste, ki imajo manj posluha, da zapojejo slovensko pesem, ki nas druži in vabi ne samo k lovskemu prijateljevanju, temveč tudi k spoštovanju do naše domovine.

Mag. Milan Lovrenčič,
častni član
LD Dornava - Polenšak

Foto: Andrej Miklavčič

Dandanes večino glasbe slišimo prek radia, televizije ali drugih medijev, vse manj pa neposredno z inštrumentom ali s petjem.

SPREMLJANJE RISOV, OPREMLJENIH S TELEMETRIČNIMI OVRATNICAMI, V LETU 2021

*V okviru projekta LIFE Lynx smo v Slovenijo in na Hrvaško od leta 2019 skupno preselili že trinajst risov, od katerih smo štiri izpustili na Hrvaškem. V letu 2021 smo v skladu z načrti ponovno naselili rise tudi v alpski del Slovenije. Tako sta planoti Jelovice in Pokljuke bogatejši za pet risjih priseljencev, med katerimi sta dva samca, **Tris** in **Zois**, ter tri samice, **Aida**, **Lenka** in **Julija**. V letu 2021 smo bili zelo uspešni pri odlovu naših domačih (rezidentnih) risov ter potomcev doseljenih. Na začetku leta smo na novo začeli spremljati gibanje domače odrasle risinje **Petre** in mladega samca **Nika**, enega od potomcev prvega preseljenega risa z imenom **Goru**. V prispevku predstavljamo kratek povzetek spremljanja telemetriranih risov v letu 2021.*

Dinarski risi

V dinarski del Slovenije smo v okviru projekta *LIFE Lynx* doslej doselili štiri rise. **Goru** in **Katalin** sta se ustalila in si našla teritorije v Sloveniji. Ris **Boris** je bil izpuščen v Sloveniji, a se je nato odselil na območje Male Kapele na Hrvaškem, kjer se je, kot vse kaže, tudi ustalil. Ris **Maks** si vsaj

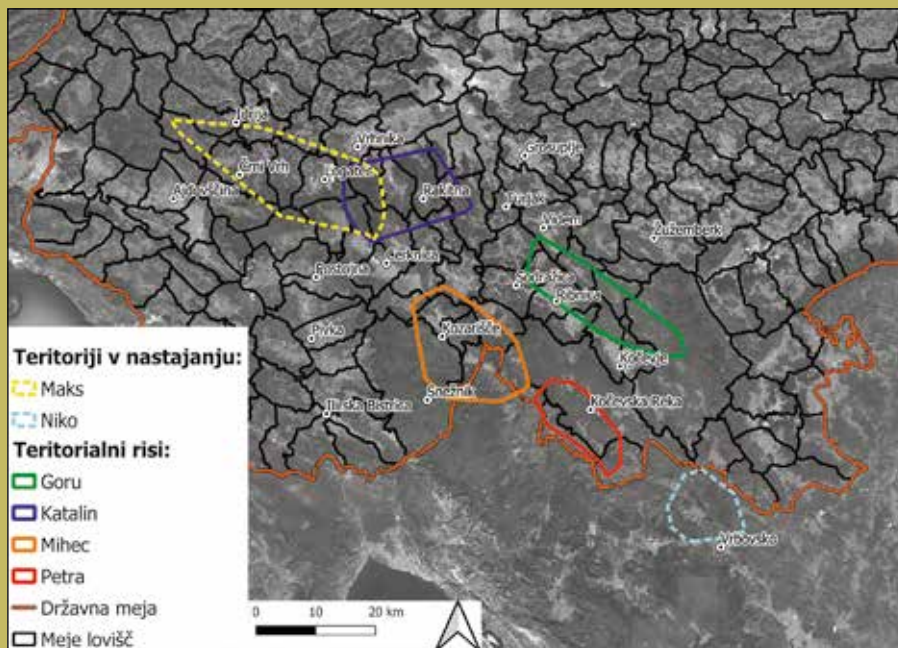
do septembra lani še ni našel svojega teritorija.

Goru ostaja teritorialni samec na območju ribniške Male gore (*slika 1*). Velikost njegovega teritorija je bila v minulem letu ocenjena na 240 kvadratnih kilometrov. Na začetku leta 2021 se je v paritvenem obdobju ponovno paril s teritorialno domačo samico **Tejo**, s katero si delita teritorija na Mali gori. Čeprav od

leta 2020 Tejinega gibanja ne spremljamo več s telemetrično ovratnico, vemo, da je nato vodila tri mladiče, ki smo jih ujeli v objektiv avtomatskih kamer. Po parjenju s **Tejo** se je lani **Goru** odpravil na daljšo paritveno ekskurzijo, kar je, kot kaže, eno izmed značilnih vedenj nekaterih risjih samcev.

Katalinov teritorij obsega 258 kvadratnih kilometrov na območju med Menišijo in Mokrcem (*slika 1*). Je zdrav in vitalen

Pri doseljevanju in odlovu risov ne bi bili tako uspešni brez sodelovanja lovcev in lovskih družin. Za pomoč in podporo pri izpustih ter odlovih risov v letu 2021 se zahvaljujemo lovcem LD Nomenj - Gorjuše, LD Osilnica, LD Struge na Dolenjskem, LD Ribnica, LD Kočevje, LD Rakek, LD Loka Črnomelj, LD Loški Potok, LPN Snežnik - Kočevska Reka, LPN Ljubljanski vrh, LPN Medved ter javnemu zavodu Triglavski narodni park.

Slika 1: Karta teritorijev in območij gibanj risov v dinarskem delu Slovenije, ki smo jih v letu 2021 spremljali s telemetričnimi ovratnicami.

risji samec na vrhuncu svojih moči. S pomočjo avtomatskih kamer, ki smo jih postavili ob Katalinov plen, smo v paritvenem obdobju nekajkrat opazili, da si je plen delil z domačo samico na Menišiji, ki ne nosi telemetrične ovratnice. Pozneje smo omenjeno samico opazili z mladiči in Katalin je najverjetneje njihov oče. Katalin se večkrat odpravi z Menišije prek Rakitne na območje Mokreca. Domnevno zato, ker je tam še ena teritorialna samica, ki jo poznamo z zimskih sledenj in posnetkov avtomatskih kamer. Kljub temu nimamo nobenih dokazov, da bi se Katalin v letu 2021 uspešno paril tudi s to samico. Naj dodamo še, da smo pred nedavnim Katalinu zamenjali telemetrično ovratnico, s čimer bomo lahko podaljšali spremljanje njegovega gibanja.

Ris Maks se je na začetku leta 2021 še vedno zadrževal na Gorenjskem, saj domnevamo, da ga je z Menišije konec leta 2020 v času parjenja pregnal teritorialni samec Katalin. Ravno ob novem letu pa se je začel premikati proti jugu in se sredi februarja lani vrnil na Menišijo. Kljub stalni Katalinovi prisotnosti je redno zahajal na Menišijo vse do konca maja, ko se je Maks znova odpravil proti se-

Kje je ris Maks? V septembru 2021 smo za risom Maksom izgubili vse sledi. Nazadnje je bil na območju Trnovskega gozda v loviščih Krekove, Javornik - Črni vrh, Trnovski gozd, Idrija, Trebuša in Kozje stene. Zato vse lovce v omenjenih loviščih še posebno prosimo, naj nam javijo morebitna opažanja risov oziroma njihovih znakov prisotnosti (sledi ali plenov) ali kakršnekoli druge informacije.

Slika 2: Nekaj dni stari mladiči risinje Petre. Po naključju so vsi štirje mladiči samčki. Prav tako neverjetno je, da so vsi preživeli do zime, saj je po navadi smrtnost med mladiči risov precej velika.

verozahodu, na širše območje Hrušice in Trnovskega gozda. Tam je poleti njegovo gibanje nakazovalo, da si ustvarja svoj teritorij (**slika 1**). Nato smo v septembru izgubili stik z njegovo ovratnico. Kljub številnim poskusom zaenkrat še nismo bili uspešni z iskanjem in tako njegov status do nadaljnjega ostaja neznan.

Boris je mlajši risji samec, ki je bil v letu 2020 izpuščen iz prilagoditvene obore v Lovski družini (LD) Loški Potok, a je kmalu po izpustu odšel na Hrvaško. V letu 2021 se je dokončno ustalil in si ustvaril teritorij na območju Male Kapele (**slika 1**). Vemo, da se območje njegovega teritorija prekriva s teritorijem ene izmed domačih samic na Hrvaškem, zato pričakujemo, da bomo kmalu zaznali njegove

prve potomce. Poteka akcija ponovnega odlova Borisa, ker mu želimo zamenjati delno okvarjeno telemetrično ovratnico in tako njegovo gibanje spremljati še vsaj dve dodatni leti. Na Hrvaškem sta poleg Borisa teritorija vzpostavila še dva risja samca, ki sta bila v okviru projekta *LIFE Lynx* izpuščena na Hrvaškem: **Alojzije** in **Emil**. Alojzije ima teritorij na širšem območju nacionalnega parka Paklenica (južni Velebit) in verjetno tudi že prve potomce. Emil pa je na območju severnega Velebita.

Ris Niko je potomec Goruja in Teje z Male gore iz leta 2020. Kmalu po odlovu, 6. decembra 2020, je zapustil območje materinega teritorija. V začetku leta 2021 se je zadrževal na območju od Kočevskega roga do Semiča. Aprila se je premaknil čez mejo na Hrvaško na območje severno od mesta Vrbovsko (**slika 1**). Sedaj se, z izjemo dveh, približno enomesečnih ekskurzij na območje Kočevskega roga in Semiča,

zadržuje na čezmejnem območju ob Kolpi.

Nova domača risinja, ki smo jo v minulem letu opremili s telemetrično ovratnico, se imenuje Petra in ima svoj teritorij v zgornji Kolpski dolini (**slika 1**). Odlovili smo jo 1. marca 2021 v eno od naših odlovnih pasti v Lovišču s posebnim namenom (LPN) Snežnik - Kočevska Reka. Dobra dva meseca po odlovu je Petra skotila kar štiri mladiče (**slika 2**), kar je nadpovprečno za to vrsto. Še zanimiveje je, da so prav vsi samci in da so vsi preživeli do zime, saj je smrtnost mladičev v zgodnjem obdobju pri risih dokaj velika.

Med domačimi risi smo del leta telemetrično spremljali še enajstletnega

Foto: Mateja Mohorič

Foto: Jaka Črtalič

Slika 3: V času spremljanja risa Miha s telemetrično ovratnico smo ugotovili izjemne podatke o življenju risov pri nas. Na fotografiji je eden izmed njegovih najzanimivejših plenov, ki smo jih uspeli najti: divja mačka.

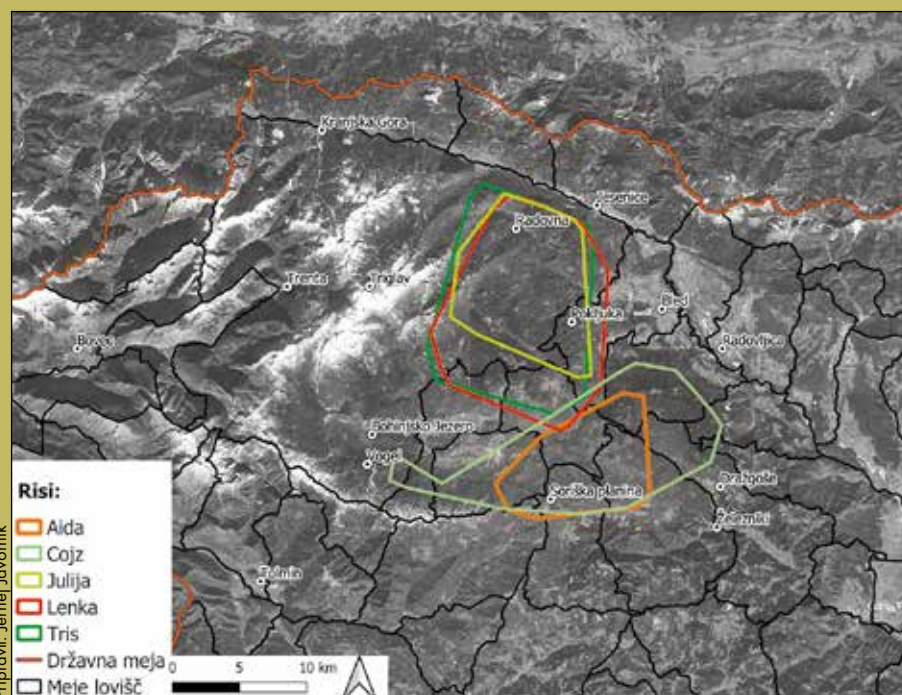

Slika 4: Fotografija enega izmed mladičev risinje Aide, ki so jo posneli pohodniki avgusta 2021. To je prva potrjena reprodukcija risa v slovenskih Alpah po nekaj desetletjih.

risa **Mihca**, ki je teritorialni ris na širšem območju Rane gore in Loške doline (**slika 1**). Mihcu je telemetrična ovratnica načrtovano odpadla 24. julija 2021. Od takrat ga redno spremljamo s pomočjo avtomatskih kamer in naših drugih aktivnosti (**slika 3**). Navkljub zavirljivi starosti (skotil se je leta 2010) je še vedno na svojem teritoriju zdrav in vitalen.

Alpski risi

V letu 2021 so bile naše glavne aktivnosti z doseljevanjem risov usmerjene v alpski del Slovenije. Tja smo na Jelovico in Pokljuko ponovno naselili pet risov iz romunskih in slovaških Karpatov. Dolgoročni namen te ponovne naselitve je pospešiti proces naravnega povezovanja risje populacije v Dinaridih z obstoječimi populacijami v švicarskih, italijanskih in avstrijskih Alpah. Po naših najboljših pričakovanjih se je v letu 2021, po izpustih, vseh pet risov ustalilo na širšem območju Jelovice in Pokljuke.

Pripravil: Jernej Javornik

Slika 5: Karta območij gibanj doseljenih risov v Julijskih Alpah v letu 2021

še ne vemo, koliko Aidinih mladičev je preživel zimo. V spomladanskih mesecih, ki prihajajo, nameravamo z avtomatskimi kamerami intenzivno spremljati Aidine ostanke plenov, da bi ugotovili morebitno prisotnost mladičev.

Na Pokljuki smo v sodelovanju s **Triglavskim narodnim parkom** iz prilagoditvene obore 28. aprila 2021 hkrati izpustili tri rise: samca **Trisa** ter dve samici, **Julijo** in **Lenko**. Vsi trije so se v letu 2021 zadrževali na širšem območju izpusta na Pokljuki (**slika 4**). Pri tem je zanimivo, da sta se teritorija obeh samic v večjem delu prekrivala, kar pri risih ni v navadi. Sklepamo, da je tako, ker sta obe hkrati prišli na novo območje in vzpostavljane teritorijev še ni v celoti končano. Podoben proces smo lahko na primer opazovali tudi pri Maksu in Katalinu, ko sta kar nekaj časa uporabljala isto območje na Menišiji, nato pa se je Maks očitno umaknil močnejšemu Katalinu. Na Pokljuki lani pri nobeni od

Tudi v letu 2022 bomo nadaljevali z doseljevanjem in odlovi risov v okviru projekta LIFE Lynx. Če bomo uspešni z odlovom risov v Romuniji in na Slovaškem, načrtujemo v dinarski del Slovenije letos izpustiti dva nova risa, dva risa pa načrtujemo izpustiti na Hrvaškem. Smo pa letos izredno uspešni pri odlovih domačih risov v Sloveniji. V času pisanja tega prispevka smo s telemetričnimi ovratnicami opremili že pet novih risov. Spremljajte novice na spletni strani in družbenih omrežjih projekta LIFE Lynx, če želite biti sproti obveščeni o dogajanju z risi.

Na območju Jelovice smo 26. aprila 2021 iz prilagoditvene obore, ki so jo postavili lovci iz **LD Nomenj - Gorjuše**, izpustili dva risa: risinjo Aido in risa Zoisa. Oba prihajata iz Romunije, po izpustu pa sta vzpostavila teritorija na območju Jelovice (**slika 4**). Iz njunih lokacij gibanja kmalu po izpustu vemo, da sta si večkrat delila plen. Takrat sta se najverjetneje tudi parila, saj je Aida na začetku poletja skotila tri mladiče (**slika 5**). Pozneje so nam lovci sporočili, da so jih opazili še nekajkrat. Zadnje takšno poročilo, ki smo ga prejeli, je iz novembra, ko so risje mladiče opazili lovci iz **LD Bohinjska Bistrica**. Zaenkrat

samic nismo potrdili mladičev. Pri Juliji smo ob prihodu v Slovenijo sicer potrdili brejost, a prisotnosti mladičev pozneje nismo potrdili. Decembra sta zaradi tehnične okvare prenehali delovati Trisova in Lenkina ovratnica. Iz posnetkov fotopasti vemo, da sta oba risa še živa, zato potekajo aktivnosti, da bi ju ponovno odlovili in jima zamenjali okvarjeni ovratnici.

Jernej Javornik, Lan Hočevar, Jaka Črtalič, Aleš Pičulin, Urša Fležar, Bojana Lavrič, Maja Sever, Gregor Simčič, Maja Jelenčič, Manca Velkavrh, Marjeta Konec, Miha Krofel, Hubert Potočnik in Rok Černe

REŠEVANJE PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI PRI KOŠNJI

Poškodovanje, pogini in uničenje gnezd prostoživečih živalih na kmetijskih površinah so se vedno dogajali, se dogajajo in se bodo dogajali. Kmet in prostoživeča žival na kmetijskih površinah sta edina živeča oseba, ki imata neodtujljivo pravico bivanja, obdelovanja in življenja na kmetijskih površinah. Vsi drugi udeleženci na kmetijskih površinah so že stoletja vsiljivci in moteči elementi pri uporabi kmetijskih površin.

Vzroki za nastanek poškodb in pomorov prostoživečih živali

Noben kmet namenoma ne poškoduje prostoživeče živali, saj mu je v okras ter pomeni pestrost in življenje na kmetijskih površinah. Nobena prostoživeča žival se namenoma ne poškoduje na kmetijskem stroju ali pri obdelavi polja. Zakaj potem nastajajo poškodbe in pomori prostoživečih živali? V zdajšnjem času kmetijske površine niso več namenjene samo prvobitnemu namenu pridelave hrane; namenjene so tudi urbanemu človeku za sprostitve in razbremenitev težav, ki jih prinaša naš vsakdanjik. V tujini je za reševanje navedene problematike odgovornih veliko oseb, namenjajo ji veliko časa in sredstev. V Avstriji so začetne vzroke utemeljili z različnimi dejstvi.

Med poglavitnimi vzroki za pokos prostoživečih živali navajajo zmanjšanje števila manjših kmetij in sočasno manjših površin za košnjo ter skladno s tem povečanje

površin za košnjo (*graf*). Večje površine po navadi pokosijo v istem času, kar pa živalim onemogoči umik z ogrožene površine. Naslednji dejavnik je površinska storilnost kosilnic, obračalnikov ali silažnih kombajnov. S povečanjem površin se sočasno v okviru kmetovih ekonomskih možnosti za nakup strojev povečajo tudi površinske zmogljivosti kmetijskih strojev. V zadnjem času pa delo priprave krme opravljajo podjetniki/lastniki kmetijskih storitev za košnjo, siliranje in transport, ki uporabljajo najsodobnejše kmetijske stroje (*slika 1*).

Površinska storilnost kosilnice je okoli 10 ha na uro. Pri delu so prisotni še drugi dejavniki, ki določajo še hitrejši postopek dela, kot so: sprememba vremena, izkoriščenost kmetijskega stroja, razpoložljivo osebje za delo in dejavniki, ki si ne prizadevajo zaščititi živali. Voznik kmetijskega stroja pri vseh naštetih dejavnikih nikakor ne more opaziti ali preprečiti pokončanja živali.

Graf: Število kmetij: manj kot 50 ha, od 50 do 100 ha in več kot 100 ha košnje v letih 2005, 2007, 2010, 2013 in 2016

Vir: 15. Tagung Landtechnik im Alpenraum Online am 28. 10. 2020; S. Thurner und K. Mikschl, 2020 und S. Thurner, 2020

V Nemčiji so sprejeli dodatne zakonske obveznosti za reševanje živali pred pokosi. Po spremembi bavarskega zakona o ohranjanju narave, ki je posledica referenduma o varstvu vrst, je v Severnem Porenju-Vestfaliji in na Bavarskem v prihodnosti pri košnji travnikov, večjih od enega hektarja, prepovedano kositi od zunaj proti notranjosti travnika. Pri nagnjenih površinah ostaja način košnje nespremenjen. Od leta 2020 do 15. junija opravijo prvo košnjo na 10 % travnatih površin dežele Bavarske. Od leta 2020 se valjanje travnih površin ne opravlja po 15. marcu. Za izvedbo košnje so na voljo različni načini. *Slike 2, 3 in 4* prikazujejo možnosti postopka košnje, ki se vedno

Slika 1: V zadnjem času delo priprave krme opravljajo podjetniki/lastniki kmetijskih storitev za košnjo, siliranje in transport, ki uporabljajo najsodobnejše kmetijske stroje.

prilagajajo določeni površini, lokaciji in razpoložljivi kmetijski tehniki za košnjo.

Na Bavarskem ob jezeru Ammersee je kmet nevede pokosil dva srnina mladiča; plačati je moral 2400 evrov kazni. Po mnenju sodišča je kršil zakon o zaščiti živali in brez utemeljenega razloga ubil dva srnina mladiča.

Pri pokosu živali za kmeta nastanejo še naslednje težave:

- možnost onesnaženja z živalskimi kadavri v silažni masi, posledično pokvarjena krma in boleznijo živali – botulizem,
- morebitne pravne posledice z najemnikom lovišča – koncesionarjem,
- psihična obremenitev kmeta zaradi neželene usmrtnosti živali,
- neuspešna zaščita prostoživečih živali; noben kmet namenoma ne pokonča prostoživečih živali.

Postopki reševanja prostoživečih živali

Živali na travniku lahko iščemo s sprehodom na območju travnika, z lovcem in uporabnim lovskim psom, z letalnikom (dronom) in termovizijsko kamero ali pa s prenosno infrardečo (IR) napravo naredimo prehod čez kosno površino – travnik.

Načini, kako preplašiti ali usmeriti živali zunaj travnika, so: s sprehodom na območju travnika, ki ga nameravamo pokositi, z lovcem iz območne lovske družine in lovskim psom, z akustičnim odganjalnikom na kosilnici (uporaba med košnjo travnika), s strašili, optičnimi ali

zvočnimi signali, nameščenimi dan pred košnjo ali tik pred njo pri prehodu travnika, s predhodno košnjo (kosijo 1–2 kosilni

Med poglavitnimi vzroki za pokos prostoživečih živali navajajo zmanjšanje števila manjših kmetij in sočasno manjših površin za košnjo ter skladno s tem povečanje površin za košnjo.

širini) dan pred košnjo celotnega travnika ali pa s košnjo na eni strani travnika.

Da bi zmanjšali možnost pokosa, je priporočljivo kositi v najzgodnejšem močnem trenutku v času klasenja in latenja trave, od sredine julija naprej pa je treba kositi čim pozneje.

Prva košnja naj bo čim prej, druga čim pozneje, 7 do 8 tednov razmika med prvo košnjo. Če se s prvo košnjo uničijo gnezda talnih gnezdil, imajo možnost do druge ponovno narediti gnezdo. Nastavitev višine košnje je prav tako pomembna: najmanjša višina naj bo 8 cm. Za popolno rešitev živali je potrebna višina košnje od 15 do 20 cm.

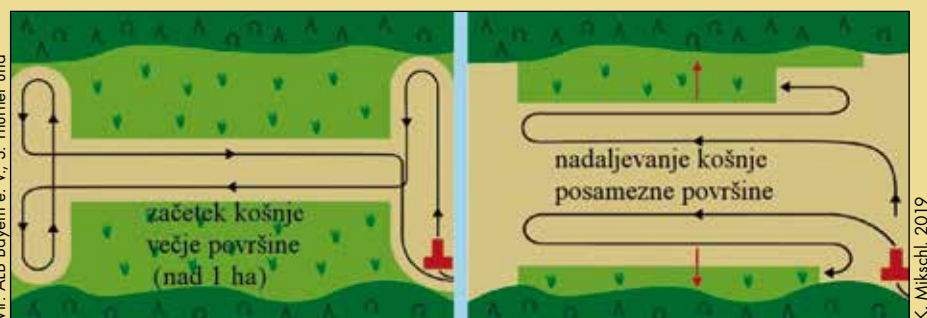
Gnetilnik na kosilnici naj bi uporab-

Preglednica: Ukrepi in njihov verjeten vpliv na različne prostoživeče živali

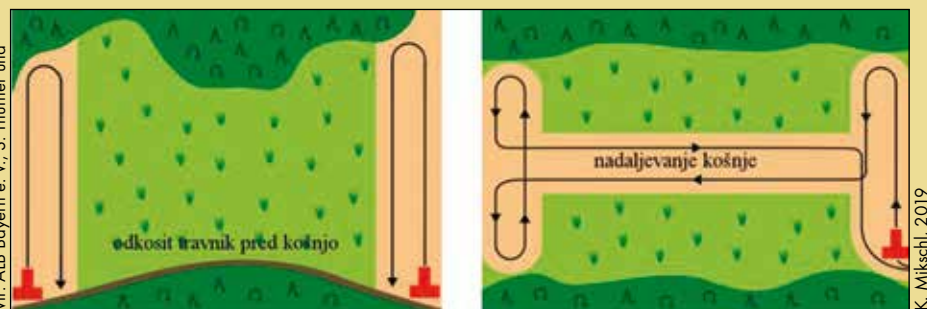
Postopki preprečitve pokosa					
	Mlada srnjad	Starejša srnjad	Poljski zajec	Lisica jež	Talne ptica gnezdilke
Iskanje z lovskim psom, letalnikom, infra (IR) sevanje	X	X	X	X	X
Preplašitev živali	X	X	X	X	X
Zvočni signali na kosilnici		X	X	X	X
Smer košnje		X	X	X	X
Majhna hitrost košnje		X	X	X	X
Delni odkos, razdelitev travnika	(X)	(X)			
Pozna košnja (druga polovica junija)	X	X			X
Zgodnja košnja (prva polovica maja)	X	X			(X)
Košnja zvečer					
7 do 8 tednov razmika med košnjami					X

X – predvidevamo pozitiven učinek ukrepov pri košnji

(X) – predvidevamo manjši pozitiven učinek ukrepov pri košnji

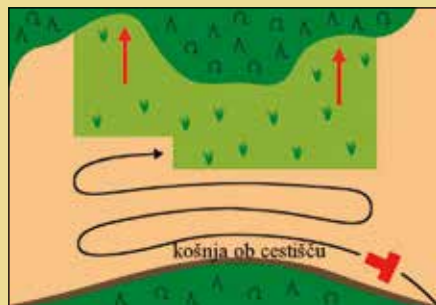
Slika 2: Prvi primer načina košnje travnika večje površine

Slika 3: Drugi primer načina košnje travnika večje površine

Noben kmet namenoma ne poškoduje prostoživeče živali, saj mu je v okras ter pomeni pestrost in življenje na kmetijskih površinah. Nobena prostoživeča žival se namenoma ne poškoduje na kmetijskem stroju ali pri obdelavi polja.

ljali samo po potrebi, košnja naj bo pred dnevno pašo čebel ali po njej, zmanjšati je treba hitrost vožnje kosilnice, priporočljivi sta uporaba strižne kosilnice in majhna hitrost košnje. Vedno naj bi kosili tako, da bi prostoživečim živalim omogočili pobeg s površine, ki naj bi jo pokosili.

Slika 4: Košnja ob cestišču. T. P. D. pomeni tritočkovno priključno drogovje na traktorju. Na njem je pripet kmetijski stroj, ki opravlja kmetijsko delo. V tem primeru je to kosilnica, ki je na traktorju spredaj in zadaj. Če sta zadaj dve kosilnici in spredaj ena, kmetje to imenujejo »metuljček«. Omenjeni sklop sočasno delujočih kosilnic je najbolj uničujoč za žival, ki je tisti trenutek v travi. Kmet je ne more opaziti zaradi delovne širine košnje okoli 12 m in hitrosti košnje okoli 15 km/h, kar je preveč, da bi se žival varno umaknila.

Iz **preglednice** je jasno razvidno, da ni »popolne« metode za reševanje prostoživečih živali. Na voljo so različne metode, odvisne od živalskih vrst, ki se pojavljajo na območju. Zato je priporočljivo opazovati območje pred košnjo ter glede na situacijo in vrste živali določiti prednostne izbire načina reševanja.

Obstoječe tehnične rešitve preprečevanja pokosa prostoživečih živali

Naprava **Pöttinger Landtechnik** (slika 5) s senzorsko palico **Sensasafe** skrite prostoživeče živali v travniku zazna z optičnimi IR-senzorji in s sočasno nameščeno LED-osvetlitvijo. Naprava prepozna rjavo barvo in tudi zvočno opozori voznika, ki se odzove tako, da zavira traktor. Dve senzorski palici sta nameščeni nepo-

Obstaja kar nekaj načinov in tehničnih pripomočkov, ki pomagajo preprečevati pokos živali.

Slika 5: Naprava Pöttinger Landtechnik s senzorsko palico Sensasafe skrite prostoživeče živali v travniku zazna z optičnimi IR-senzorji in s sočasno nameščeno LED-osvetlitvijo. Naprava prepozna rjavo barvo in tudi zvočno opozori voznika, ki se odzove tako, da zavira traktor.

sredno na kosilnico ali na vmesni okvir. Sprednja kosilnica se samodejno dvigne s krmiljenjem priključnega ISOBUS-upravljalca stroja. Takoj ko IR-senzorji odkrijejo žival v travinju, pošljejo signal v hidravlični sistem kosilnice. Le-ta se samodejno dvigne iz položaja košnje in najdena žival ostane brez poškodb. Odkošena trava, ki je namenjena siliranju ali nadaljnjem sušenju, pa ni onesnažena. Sistem varovanja vedno zazna skrite živali tudi pri polni dnevni svetlobi in hkrati razloči druge ovire, kot so krtine na travniku.

Dosedanje izkušnje z uporabo senzorske palice **Sensasafe** med košnjo 250 hektarjev kažejo, da ni bila pravilno prepoznana le ena žival. Občutljivost zaznavanja živali je mogoča v štirih stopnjah nastavitve, hitrost

vožnje traktorja pa ne sme presegati 8 do 9 km/h. Napake sistema varovanja živali so lahko lažna opozorila, ki jih sprožijo temna območja krtin.

IR-sevanje je sevanje, ki ga oddajajo segreta telesa. Če ima telo temperaturo, višjo kot 0 K (−273 °C), oddaja IR-sevanje, ki spada med tako imenovana optična sevanja, ki so sevanja, katerih *valovna dolžina* je od 100 nm do 1 mm. Med optična sevanja spadata tudi vidna svetloba, ki ima valovno dolžino od 400 do 780 nm, in ultravijolično sevanje, ki ima valovno dolžino od 100 do 400 nm.

Reševanje prostoživečih živali z letalniki (droni)

Reševanje z letalniki (**slika 6**) pomeni neposredno odkrivanje živali na travniku tik pred košnjo travnika ali enoletnega travinja na njivi – košenina. Reševanje z letalniki je najzanesljivejši postopek odkrivanja živali na travniku ali košenini. Obstajata dva načina reševanja:

- pregled travnika tik pred košnjo. V tem primeru žival odkrijejo, označijo mesto (lokacijo) živali in se je ne dotikajo. Označenega najmanjšega možnega dela travnika, kjer je žival, ne pokosijo. Pri razmetavanju pokošenih redi in obračanju krme je treba paziti, da se mladič ne poškoduje, če je še na označenem mestu;
- pregled travnika dan pred košnjo: označijo lokacijo živali na travniku. Žival odnesejo na varno mesto zunaj travnika. Pred prenosom je treba mladiča zaščititi. Po navadi ga na mestu nove namestitve pokrijejo s košaro, da ponoči zopet ne odide na travnik. Po končani košnji žival spet namestijo na prejšnjo lokacijo in jo označijo; tam lahko srna sama najde mladiča in ga odvede na varno mesto.

Obstaja več proizvajalcev letalnikov

Slika 6: Reševanje z letalniki pomeni neposredno odkrivanje živali na travniku tik pred košnjo travnika ali enoletnega travinja na njivi – košenina. Reševanje z letalniki je najzanesljivejši postopek odkrivanja živali na travniku ali košenini.

Slika 7: Nekateri naprave oddajajo zvok tako, da se njihov zvok širi po površini nad tlemi v okolico.

– reševalnikov, ki delujejo na različne postopke odkrivanja in označevanja po-
legle živali – mladiča. Podjetje **Rucon** je
izdelalo program, ki samodejno prepozna
srnjad in poda koordinate lokacije mladi-
ča na travniku. Naprava deluje ves dan,
tudi ko je sonce najvišje, ker samodejno
naravna temperaturo tal in to usklajuje
s temperaturo živali, ki je na travniku.

Potreben čas za uporabo letalnikov s ter-
movizijskimi kamerami in reševalniki div-
jadi je zelo dolg, traja od 6 do 50 min/ha,
odvisno od velikosti območja, lokacije
in osebja, ki rešuje žival. Za prelet in
preglede površine travnika brez reševanja
je površinska storilnost 10 ha/h. Strošek
uporabe letalnikov s termovizijskimi ka-
merami in osebjem je odvisen od načina
dela in lokacije, znaša od 10 do 141 €/ha.

Načrt reševanja z letalniki je organi-
zacijsko precej zahteven in ne nazadnje
tudi povezan s stroški. Glede na navedene
težave se je v Nemčiji prek interneta
zbrala skupina oseb pod imenom *Kopter*
– *pilot*, ki na kmetovo obvestilo o času
košnje brezplačno pregleduje travnike
in košenine pred košnjo. V letu 2020 je
skupina s 115 letalniki pod imenom *Die*
Rehkitzretter rešila 5764 živali.

V Nemčiji vsako leto pokosijo okoli
100.000 mladičev srnjadi. Glede na og-
romno število pokosenih mladičev je zvez-
no ministrstvo za kmetijstvo v Nemčiji
(BMEL) zagotovilo tri milijone evrov
za nakup letalnikov za reševanje živali.
Lovska društva in druga združenja lahko
dobijo povrnjenih 60 % stroškov nakupa,
vendar do največ 4000 evrov na letalnik.

Zvočni in svetlobni odganjalniki divjadi

V osnovnem delovanju vse predstav-
ljene naprave delujejo po načelu, da pre-
prečijo poganjanje mladičev na določeni
površini, preplašijo že obstoječo divjad na

površini, ki jo bomo kosili, ali pa divjad
odganjajo, da bi preprečili škodo na kme-
tjskih površinah. Naprave so na travniku
stalno nameščene. Divjad odganjajo z
glasnimi toni in v nekaterih primerih
tudi z modrimi utripajočimi lučmi. Zvok
naprave se širi naključno samo v eni smeri
tako, da je nemoteč v nasprotni smeri
oddajanja signalov. Nekateri naprave
zvok oddajajo tako, da se njihov zvok
nato širi po površini nad tlemi v okolico
(*slika 7, 8 in 9*). Pri navedenem načinu
preplašitve se vznemirijo tudi poljski
zajec in preostala mala poljska divjad.
Učinek uspešnosti odganjanja je od 90
do 100 %. S tremi napravami je mogoče
zaščititi od 10 do 20 ha površine (to so

Slika 8: Reševalnik LSO1

Slika 9: Naprava BO/40

navedbe proizvajalca naprave). Učinek
delovanja naprav je povezan s predhodnim
opazovanjem površine in staleža divjadi
na njej v obdobju dveh tednov. Teden pred
košnjo namestijo naprave reševalnike.
Prepogosta in predolga uporaba naprav
povzroči navajanje živali na zvok in zato
naprave ne učinkujejo več. Po navadi jih
je najbolje nameščati do začetka julija.

Za preprečitev pokosa je mogoča tudi
samogradnja preplašitvene naprave. S
štirimi komponentami v vrednosti 30
evrov je kmet **Thomas Berner** razvil
preprost zvočni reševalnik, ki nameščen
na kosilnici prestraši srnjad pred pokosom
(*slika 10*). Številni kmetje že učinkovito
uporabljajo navedeno napravo.

Kdo je odgovoren za ohranjanje življenja?

V dosedanjem javnem obravnavanju
reševanja prostoživečih živali se zdi, da
je samo kmet odgovoren za poškodbe in
usmrtnice prostoživečih živali na kme-
tjskih površinah. Samo kmet naj bi bil

Pri preprečevanju nepotrebne smrti
prostoživečih živali pri košnji bo prvi
in najzanesljivejši še vedno človek,
še le nato tehnični pripomočki.

Slika 10: S štirimi komponentami v vred-
nosti 30 evrov je kmet Thomas Berner raz-
vil preprost zvočni reševalnik, ki nameščen
na kosilnici prestraši srnjad pred pokosom.

odgovoren in kaznovan za preprečevanje
pokosa ali uničenja gnezd ptic talnih
gnezdljk na poljskih površinah. Toda za
preprečevanje uničenja navedenega življa
na kmetijskih površinah je odgovorna vsa-
ka oseba, ki uporablja kmetijske površine.

V prvi vrsti so za navedeno delo pokli-
cani lovci oziroma njihove lovske družine,
nato pa vsi drugi uporabniki kmetijskih
površin, kot so: sprehajalci in rekreativni
uporabniki kmetijskih površin. Pri reše-
vanju živali pred uničenjem je predvsem
pomembna informacija, kje in kdaj ter
katera žival je na kmetijski površini. Stanje
poseljenosti živali na določeni površini in
posledično informacijo lahko opazijo vsi
uporabniki kmetijskih površin in jo sporo-
čijo kmetu, lovski družini ali osebam, ki
bi še pred kmetijskim delom pregledali,
odkrili, preplašili, označili ali kako druga-
če preprečili uničenje poleglega mladiča,
srnjadi ali druge male poljske divjadi.

Nobena uporaba tehničnih naprav ne
more tako zanesljivo določiti kraja, časa in
postopka reševanja kot oseba, ki vsak dan
ali občasno uporablja določeno kmetijsko
površino. Pri preprečevanju nepotrebne
smrti prostoživečih živali pri košnji bo
prvi in najzanesljivejši še vedno človek,
še le nato tehnični pripomočki.

Prof. dr. Rajko Bernik

Viri so na voljo pri avtorju.

DIVJA ČEŠNJA

Gozdna nevesta v belem

Divja češnja (Prunus avium L.) se pomladi razveseli na še posebno razkošen način: svojo veliko krošnjo odene v bujno dišeče cvetje in se ponosno nastavlja medicinske lačnim žuželkam. Njena lepota je že skoraj mistična in spomladi prav neverjetno prija po dolge mesece trajajoči zimski abstinenci od cvetočega in zelenega. Divja češnja nas navdaja z novim upanjem, saj je v deželo prišla pomlad in z njo novo življenje. Za veselje in optimizem na licih gozdarjev venomer poskrbijo tudi postavna češnjeva drevesa v gozdovih. Češnjev les je namreč izjemno cenjen in nihče se ne brani pohištva ali drugih izdelkov v čudovitih rdečkastih odtinkih češnjevine.

Nevesta v belem

Divja češnja cveti aprila in maja. Njene bele, s cvetovi bogato okrašene krošnje v gozdu ne moremo zgrešiti. Če kdaj, potem je prav čas cvetenja divjih češenj tisti, ki ta drevesa iz zelene gozdne kulise izdaja že na daleč. Cvetoča krošnja tudi izjemno močno diši. Posamični cvetovi so široki do 3,5 cm in imajo pet venčnih lističev. Ker je divja češnja s svojim cvetenjem v naših krajih precej zgodnja, jo pogosto prizadene pozeba in posledično ni plodov. Plodovi prave

Foto: Mateja Kišek

Divje češnje bogato cvetijo pred vsemi drugimi gozdnimi drevesnimi vrstami in v času njihovega cvetenja so v gozdu vidne že na daleč.

divje češnje niso takšni, kot jih poznamo z naših vrtov. Divja češnja ima drobcene, do en centimeter debele koščicaste plodove, največkrat živo rdeče ali temno rdeče barve. So nekoliko bolj grenkega okusa kot češnje, ki jih gojimo na vrtovih, pa vendar užitni. Kljub temu ne moremo govoriti, da so divje češnje in gojene sorte dve različni drevesni vrsti. Različne sorte češenj z velikimi, sladkimi in okusnimi plodovi so namreč nastale z izbiro in selekcijo tistih divjih češenj, ki so izkazovale omenjene dobre lastnosti. Zdaj je na svetu več tisoč sort češenj in vsako leto zlahka najdemo v zbirko dodajo še kakšno novo.

Spomladi divja češnja zacveti med prvimi, hitra pa je tudi pri odmetavanju listja. Že kmalu proti koncu poletja svojo krošnjo počasi barva v rdeče in oranžne

odtenke. Njeni enostavni, do 12 cm dolgi listi, za katere je značilen nažagan listni rob, že kmalu začno odpadati z drevesa. Odpadlo listje tako pomembno bogati gozdna tla in izboljšuje njihovo rodovitnost.

Ljubljena gozdarjev

Gozdarji divje češnje nadvse radi vidijo v svojih gozdovih. Divja češnja spada med najpomembnejše plemenite listavce slovenskih gozdov. Čeprav bi si to želeli, ne raste v čistih sestojih. Največkrat je v manjših skupinah primešana sestojem gradna, doba, gabra ali bukve. Najraje uspeva na svežih in toplejših legah, izogiba pa se suhih rastišč. Divja češnja v odrasli dobi ne prenese zasenčenja drugih drevesnih vrst, zato je pri njeni vzgoji potrebno ukrepanje in pravočasno odpiranje njene

krošnje. Na gojitvene ukrepe se bo zelo hitro odzvala in se razrasla v prazen prostor. V Sloveniji jo lahko najdemo praktično povsod, le na nadmorskih višinah nad 800 metri se pojavlja redkeje. Divja češnja spada med kratkožive drevesne vrste. Že v starosti 60 let preneha rasti in njeno deblo se začne razkrajati. Čeprav je v notranjosti že trhlja, ovoj črne skorje tega ne izdaja in na videz trdne in močne veje so lahko v resnici že povsem razkrojene in nevarne. Ker se ljudje niso zavedali krhkosti drevesa in so plezali v njegovo krošnjo v želji po sladkih plodovih, so se zgodile številne resne poškodbe in prenekatero življenje je ugasnilo pod češnjevimi drevesi.

Nezanemarljiva je tudi njena pomembna ekološka vloga v gozdovih. V poletnih

Pozeba češnjevih cvetov

Foto: Mateja Kišek

Nič srca, le peško ima!« se glasi otroška uganka **Mire Voglar**. Odgovor je povsem jasen: to so češnje, priljubljene tako pri otrocih kot odraslih. Na začetku poletja, ko na drugih drevesih šele počasi zorijo plodovi, so češnje že odličen posladek. Le malo ljudi se jim lahko upre. Češnje pa niso zgolj izjemno okusne, ampak tudi zelo zdrave: vsebujejo veliko fosforja, železa in različne nujno potrebne vitamine, pa tudi veliko antioksidantov. V ljudskem zdravilstvu je znana uporaba plodov pri srčnih in ledvičnih boleznih, revmatizmu in debelosti. V času, ko zorijo češnje, se jih je priporočljivo do sitega najesti – in to večkrat! Češnje namreč zmanjšujejo količino sečne kisline in preprečujejo putiko! Češnje jemo sveže, domače pa je mogoče predelati v vrsto okusnih marmelad, džemov, kompotov, sokov in še v marsikaj. Ko drevesa ponudijo cele košare plodov, je domišljija gospodinj pri shranjevanju tega češnjevega zaklada prav zares neskončna.

mesecih je s plodovi bogato navešena krošnja pomemben vir prehrane za številne gozdne ptice. Drugi pomemben razlog za priljubljenost češnje pa je češnjeovina, ki je izredno cenjena in uporabna. Je izrazite rdečkastorumene do rdečkasto rjave barve. Čeprav les na prostem ni trajen, je toliko bolj dekorativen in estetski za pohištvo. Na trgu gozdno-lesnih sortimentov češnjeovina visoke kakovosti konstantno dosega visoke cene. Zato se ji v gozdu splača nameniti dovolj pozornosti. Drevesom moramo nameniti dovolj

Vir: <https://commons.wikimedia.org/>

Koščičasti plodovi divjih češenj so za razliko od gojenih sort češenj drobni, debeli le do en centimeter. Gojene sorte so po navadi debelejše, pa tudi precej slajšega okusa.

Vir: www.docaliys.com

Češnjeovina je srednje težak les, rdečkastorumene do rdečkastorjave barve. Za izdelavo pohištva je zelo priljubljena in na trgu dosega visoke cene. Na vsakoletni licitaciji vrednejše hlodovine v Slovenj Gradcu je v povprečju cena za kubični meter divje češnje več kot 350 €/m³.

rastnega prostora, poleg tega pa je tudi obvejevanje (odstranjevanje vej z debla) eden izmed ukrepov, ki lahko bistveno poveča kakovost hlodovine, češnja pa se zelo dobro odziva nanj.

Manj kakovosten les divje češnje ima visoko kurilno vrednost. Pri njegovem gorenju se sprošča prijeten vonj po češnjevih cvetovih, zato ga ljudje radi kurijo v kaminih.

Rdečelična sladka gospodična

»Poznate rdečelično sladko gospodično? Na drevesu je doma, niti kile ne tehta!

Japonske češnje – sakura

Japonska češnja (*Prunus serrulata*) je nekoliko bolj vzvišena in bolj priljubljena sorodnica naše divje češnje. Na Japonskem ta drevesa tako zelo obožujejo, da je zelo težko najti podoben primer čaščenja katere drevesne vrste na vsem svetu. Kje in kdaj začenjajo cveteti češnje na Japonskem, poročajo celo pri njihovi vsakodnevni vremenski napovedi. Trume Japoncev se namreč zgrinjajo v japonske vrtove, parke in v neskončno dolgih drevoredih občudujejo nebeško lepoto cvetočih dreves. Cvetenje se začne na jugu otočja in

V poletnih mesecih, ko je češenj v izobilju, jih lahko shranimo na različne načine. Najbolj priljubljeni shranki so marmelade in kompoti.

se nadaljuje proti severnemu delu. Nežne rožnate cvetove japonske češnje imenujejo *sakura* in so japonski nacionalni simbol. Celo kamikaze – samomorilni piloti japonske vojske v drugi svetovni vojni – so na svoja letala pred poslednjim letom narisali cvet japonske češnje, v kabino pa so s seboj jemali češnjeve vejice. Verjeli so, da se bodo po vojni ponovno rodili kot češnjevi cvetovi. Le katera tolažba bi bila lahko lepša pri poslednjem letu z letalom?

Japonske češnje se pojavljajo tudi pri nas, in sicer predvsem v okrasne namene. Pod imenom japonska češnja sicer razumemo več različnih gojenih sort, najpogostejša pa je sorta *kanzan*, za katero so značilni bogati plastnati roza cvetovi. Na evropskih vrtovih poleg češenj najpogostejše rastejo še višnje, ki niso samo ena izmed sort češenj, ampak so povsem svoja vrsta z latinskim imenom *Prunus cerasus*. Višnje sicer izvirajo iz jugozahodne Azije in jih poznamo po bolj kislih plodovih,

Bogat rožnat cvet japonske češnje

Omamno dišeči češnjevi cvetovi

Ali veste ...

... da divja češnja vsebuje tudi smolo?

Češnja iz svojih ran izloča nekakšno smolo, s katero se poskuša zaščititi pred vdorom bolezni ali škodljivcev. Nekoč so jo uporabljali tudi v ljudskem zdravilstvu, saj ima dobre protivnetne lastnosti.

Češnjeva smola

... kaj je volčja češnja?

Volčja češnja (*Atropa belladonna*) nima nič skupnega z drevesi, saj je zelnata trajnica. Njeni plodovi so veliki kot češnje, temno vijolične barve in od tod tudi njeno poimenovanje. Je ena najbolj strupenih rastlin, ki pri človeku

lahko povzroči celo smrt. Včasih so jo dodajali različnim čarovniškim mazilom. V manjših količinah povzroča izgubo spomina, halucinacije, občutek letenja.

Volčja češnja je zelo strupena zelnata trajnica, ki je botanično uvrščena v družino razhudnikov, tako kot na primer paradiznik in krompir. Strupeni so njeni listi in plodovi.

... kaj so barbarine vejice?

Barbarine vejice je treba s češnjevga drevesa odrezati na god sv. Barbare, 4. decembra. Vejice postavimo v vazo v toplo hišo. Tako smo jih »pretentali«, saj že »čutijo« pomlad in zacvetijo ravno okoli božiča. Če vejica bogato cveti, naj bi družini napovedala lepo prihodnost in srečo.

ki jih je surove skoraj težko jesti, so pa odlični za predelavo v različne druge slastne izdelke.

»En cvet, dišeč in bel ...«

Divja češnja sodi med pogosto opevane, nadvse romantične drevesne vrste. »Samo en cvet, en češnjevi cvet, dehteč in bel ...« je v svoji otožni pesmi o češnji zapisal Karel Destovnik Kajuh. V njegovi pesmi češnjevi cvetovi prinašajo obete lepše prihodnosti, tako kot se z omamno dišečimi češnjevimi cvetovi v naša vsakdanja življenja spomladi priplazi topel in svetel optimizem. Divja češnja je zapisana visoko na seznamu človeku najljubših drevesnih vrst in verjamem, da tudi v prihodnje ne bo nič drugače.

Dr. Mateja Kišek

Viri:

Robert Brus. Dendrologija za gozdarje. 2008.

Kristjan Jarni. Genetska struktura gozdnih semenskih objektov divje češnje (*Prunus avium*) v Sloveniji, doktorska disertacija. 2013.

Maria Ana Kolman. Drevesa, miti, legende, zdravilnost. 2019.

NOV PUŠKARSKI STRELSKI CENTER NA OBROBJU SLOVENJ GRADCA

Eden najbolj prepoznavnih in cenjenih slovenskih puškarjev **Simon Skobir**, lastnik družinskega podjetja **Puškarstvo Skobir**, že od leta 1983 zgledno neguje tradicijo Skobirjevega in slovenskega puškarstva ter lovstva. Marsikdo se ga spomni tudi s sejma LOV v Gornji Radgoni, kjer po navadi razstavlja svoje izdelke.

Simon Skobir o svojih začetkih

»V Sloveniji nas je malo takšnih puškarjev, ki si zaslužijo ime puškar. Lahko bi jih preštel na prste eno roke. Tudi puškarskih mojstrov ni veliko. Med njimi sem trenutno najstarejši

meni. Zato sem moral leta 2005 opraviti mojstrski izpit,« je prijeten puškarski klepet začel puškarski mojster Simon Skobir, ki je med drugimi za puškarja izučil tudi znanega štajerskega puškarja **Jerneja Vuteja**, ki ima že nekaj let **Puškarstvo Vute** v Mariboru.

za lovsko trgovino in računovodstvo, ter sin **Andraž**, ki dela v puškarski delavnici. Imava tudi hčerko **Diano**, ki je odlična strelka in bo, ko bo končala fakulteto za medijske komunikacije, prevzela delovanje strelskega kluba **Diana**. Nadvse si želim, da bi nekoč tudi vnuk **Matija** nadaljeval tretjo generacijo Skobirjevih puškarjev,« je s ponosom poudaril Simon in dodal: »V vseh letih svoje puškarske dejavnosti sem izdelal kar nekaj lepih in unikatnih primerkov strelnega orožja. Pred tremi leti sem končno za svojo dušo končal z izdelavo lovske puške enocevne risanice prelamače,

Vse foto: Franc Rotar

Uspešno končana gradnja novega objekta Puškarstva Skobir na robu Slovenj Gradca, v katerem je tudi sodobno opremljen strelski center.

puškar z obrtjo. Dejstvo je, da ta nekoč zelo iskan in cenjen poklic zelo hitro izumira, saj v Sloveniji ni več puškarske šole, pa tudi puškarskih mojstrov ni veliko, pri katerih bi se mladi lahko izučili puškarskega poklica. Res je tudi, da žal pri mladih ni zanimanja za puškarski poklic. Sam sem si zelo želel izučiti sina **Andraža** za puškarja v Borovljah na avstrijskem Koroškem, a sem se nato odločil, da se bo izšolal in nabiral znanje kar doma pri

Sam je prvo puškarsko znanje pridobival v kranjski puškarski delavnici pri mojstru **Valentinu Jenku**. »Pri njem sem z veliko žlico zajemal puškarsko znanje. Toliko znanja in zanimanja mi je dal, da sem že čez tri leta po končani obrtniški puškarski šoli postal samostojni puškar. A kar je danes najpomembnejše, je, da toliko let vztrajam v tem poklicu, da sem na čelu družinskega podjetja, v katerem z veliko delovne vneme dela tudi žena **Aleksandra**, ki je zadržena

kal., 30-06. Springfield. Puška se lahko s svojo bogato gravuro in rezbarijo v srebru in zlatu meri z vsako unikatno lovsko puško, izdelano v boroveljskih puškarskih delavnicah.«

Strelski center med borovci in smrekami

Tam na Štibuhi, gručasti majhni vzpetini nad mestom Slovenj Gradec, v bližini

mestne toplotarne, na odlični lokaciji, ki je nekoliko skrita na gozdni jasi v objemu mogočnega borovega in smrekovega gozda, se je leta 2012 Simon z veliko delovne vneme in naprednega duha lotil zahtevne in obširne gradnje novih puškarskih

»Da imam še kar mirno roko za strelska tekmovanja, sem spoznal že v času služnje vojaškega roka v Ljubljani, kjer sem v strelskem klubu **Proleter** popravil in pripravil orožje za strelske tekme. Zadnji mesec služenja vojaškega roka sem tudi

Gradec prodajalo kontejnersko skladišče na Štibuhi s pridobljenim republiškim gradbenim dovoljenjem. Ker se je po letu 2000 zelo zmanjšalo zanimanje za ognjemete, mi je bilo skladišče skoraj za breme. Zato sem se odločil, da na gozdni jasi zgradim stanovanjsko-poslovni objekt. Leta 2011 sem pridobil vsa potrebna gradbena dovoljenja in gradnja se je začela. A pred tem sem v tujini obiskal kar nekaj priznanih puškarjev in strelskih centrov, ki imajo strelske linije v kletnih prostorih. V gradnjo me je nekoliko sililo tudi dejstvo, da sem prej vrsto let puškarsko in lovsko trgovinsko dejavnost v Slovenj Gradcu, v Mariboru in v Slovenskih Konjicah opravljal v utesnjenih prostorih. Še najbolj pa me je motilo, da sem moral lovsko strelsko in drugo orožje za preizkušanje pripraviti na lovskem strelišču Zančani. Zato sem si vedno želel, da bi nekoč svoje delovno puškarsko poslanstvo lahko opravljal samo v Slovenj Gradcu. V našem novem strelskem centru so kar štiri strelska mesta za zračno in pištolsko streljanje (od 10 do 25 metrov) in tri steze za streljanje z malokalibrsko puško (do 35 metrov). A kar je za nas lovce najpomembnejše, je, da smo sodobno uredili tudi tri steze za preizkus pušk risanic (od 70 do 100 metrov). Vsa strelišča so opremljena z napravami z avtomatskim premikom strelskih tarč in tudi z avtomatskim prikazom zadetkov na monitorju. Sedaj je v zaključni fazi samo še končna ureditev okolice. Razmišljam, da bom nekoč za še večjo privlačnost našega strelskega centra, ki ga že sedaj radi obiščejo številni najmlajši, uredil tudi oboroženo gojeno divjad. Oba s sinom sva namreč člana Lovske družne Podgorje, jaz sem v tem mandatu tudi strešina,« je s ponosom dejal zgovoren in prijeten sogovornik Simon ter še razkril, da v sklopu strelskega centra deluje tudi strelski klub Diana.

Simon je lahko ponosen tudi na obdobje, ko je v začetku svojega puškarskega poslanstva na upravnih enotah opravljal organizirane tehnične preglede orožja. »V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so po zakonu upravne enote morale organizirati obvezen tehnični pregled strelnega orožja, pri katerem smo puškarji ugotavljali njegovo brezhibnost. Že takrat so lovci imeli v lastništvu precej starih lovskih pušk. Pri pregledih je bilo ugotovljenih veliko pomanjkljivosti, ki smo jih puškarji tudi odpravili in izdali potrdilo o brezhibnosti orožja. V minulih 40 letih je bilo res veliko starega orožja izpisanega iz uporabnosti. Čeprav imamo lovci dandanes dobro in varno lovsko orožje, bi vsakih pet let vseeno še morali biti takšni tehnični pregledi orožja,« je za konec poudaril cenjen puškarski mojster Simon Skobir.

Franč Rotar

Simon (desno) in Andraž (levo) na eni od strelskih linij za preizkus pušk risanic (od 70 do 100 metrov)

poslovnih ter stanovanjskih prostorov. Objekt, kakršnega menda še ni v Sloveniji. Zagotovo pa ne tako lepo in sodobno opremljene puškarske delavnice, velike pregledne lovske trgovine, prostornega puškarskega strelskega centra in drugih pro-

sam zmagal na prvenstvu Jugoslavije z ostrostrelno puško na 300 metrov,« je ponosno povedal. A najbolj je ponosen, da mu je lani po toliko letih odrekanj in zahtevnih gradbenih faz končno le uspelo dokončati tako velik in sodobno

Pred naš objektiv so se ponosno postavili (z desne) Simon z novo unikatno puško prelamačo, žena Aleksandra in sin Andraž.

storov. Tam je tudi lepo in bogato opremljena lovska soba s številnimi lovskimi trofejami, prepariranimi gozdnimi živalmi in pokali, ki si jih je Simon pristrelil na strelskih tekmovanjih doma in v tujini.

opremljen strelski center. »Ker sem se poleg puškarstva začel ukvarjati tudi s pirotehniko in izvedbo ognjemetov, sem za to potreboval ustrezno skladišče. Takrat je **Gozdno gospodarstvo Slovenj**

Sejem IWA 2022

Krajše ime sejma je *IWA*, kar izhaja iz okrajšave *Internationale Waffen Ausstellung* in v prevodu pomeni *mednarodna razstava orožja*. V izvirniku je polno ime sejma *IWA OutdoorClassics* z letošnjim sloganom *Eyes on Target*, za kar bi že malo težje našli povsem ustrezen prevod, ki bi imel kar-seda enak pomen. Mogoče bi se med lovci našel prevod, kot je na primer *Oster pogled* ali kaj podobnega.

Sejem je že več kot 45 let ena vodilnih svetovnih razstav na področju strelnega orožja, zračnega orožja, opreme za športno streljanje, lov, opreme za aktivnost na prostem, civilne varnosti, taktične opreme ... Sejemska dejavnost je ena izmed tistih, ki jih je pandemi-

Vse foto: Andrej Miklavčič

Razstavni prostor

Predstavljena ponudba termonavstavkov enega izmed proizvajalcev

nemškem Nürnbergu (Nürnberg Messezentrum) je obiskalo 19.500 obiskovalcev iz 111 držav, kar je dovolj zgovoren podatek, kako velik dogodek je ta sejem, če upoštevamo tudi dejstvo, da je namenjen samo tistim, ki se pri svojem delu s predstavljeno opremo profesionalno ukvarjajo in tako imenovani širši javnosti ni dostopen.

Eno izmed številnih razstavnih mest

Predavanje na sejmu

ja covid-19 najbolj prizadela in pri *IWI* ni bilo nič drugače. Letos so sejem ponovno organizirali, potem ko je bil zadnji dve leti odpovedan zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni.

Tako je med tretjim in šestim marcem letos organizatorju uspelo pritegniti 856 razstavljalcev iz 53 držav, ki so na 34.000 m² velikem razstavnem prostoru poleg svojega rednega programa predstavili tudi 121 novosti. Sejmišni prostor v

Organizacija tako velikih dogodkov je prav gotovo velik zalogaj, vendar obiskovalec začuti, da je vse dobro pripravljeno in v skladu s pregovorno znanim nemškim redom. Lovci sejma poznajo, mnogi slovenski uvozniki, trgovci in z njimi povezane osebe, puškarji, distributerji, predstavniki različnih organizacij pa se ga tudi udeležijo. V štirih dneh sejma se je bilo tudi letos mogoče udeležiti različnih predavanj. Med njimi so bile za

lovce predvsem zanimive teme, kot je uporaba lovskega streliva brez svinca, lovstvo med tradicijo in tehniko, novi izdelki, dušilci, nočna in termooptika ter druga nova tehnologija za lovsko uporabo.

Razstavni prostori na sejmu so vsakič bolj ali manj razdeljeni po tematiki in sami razstavljalci svoje prostore uredijo na dovršene načine, k čemur jih spodbudita konkurenca in sama umestitev blagovnih znamk na trgu. Vendar pa je lahko na letošnjem sejmu povprečen poznavalec že takoj po vstopu, ko se je razgledal po paviljonu z orožjem, ugotovil, da nekako zaman išče zveneča imena, kot so **Blaser**, **Mauser**, **Beretta** ... Enako se je zgodilo pri optiki, saj tudi tam ni bilo znanih imen, kot sta **Swarovski** in **Zeiss**. O razlogih lahko le ugibam.

Priložnosti, da udeleženci sejma spoznajo izdelke, ki jih želijo ali

že imajo v svojih zbirkah oziroma prodajalnah, je prav gotovo veliko, kar je poleg tega, da se med seboj tudi spoznajo in srečajo, poglaviti namen sejma. Med slovenskimi razstavljalci sta lovčema bolj znana **UFPRO** s taktičnimi oblačili in **AREX**, ki je predstavil svojo proizvodnjo pištol. Trend novih dovoljenih pripomočkov za lov s prevladujočo nočno in termooptiko ter dušilci zvoka je dobro viden po številu predstavljanih izdelkov, med katerimi so tudi marsikateri novosti.

Prepričan sem, da so se na letošnjem sejmu IWA naši trgovci uspeli dobro seznaniti z novostmi. Nove izdelke bomo najbrž lahko videli in preizkusili tudi v Sloveniji; če bo na koncu še cena prava, pa tudi kupili. Mogoče že na našem sejmu LOV v Gornji Radgoni.

Andrej Miklavčič

Na kratko iz tujega tiska ...

Južnoafriška republika: Državni predstavniki so objavili letošnje kvote za odstrel vrst, ki so uvrščene na seznam Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES). Posamezne osebe živalskih vrst, ki so uvrščene na navedeni seznam, bodo lahko uplenili tudi tuji lovski gosti ter po predhodnem pregledu, odobritvi domačih oblasti in pridobitvi ustreznega dovoljenja CITES tudi izvozili njihove trofeje. Tako bo med drugim dovoljeno upleniti deset črnih nosorogov (samo stare samce, ki v razmnoževanju ne sodelujejo več), deset leopardov (samo sedem- in večletne osebe na območjih z ugodno oziroma večjo številčnostjo), 150 slonov (kar je manj kot 0,3 % populacije). Za primer: v minulih letih so posamezni odstrel črnih nosorogov, ki so jih tržili na dražbah v ZDA, dosegali cene tudi več kot nekaj 100.000 ameriških dolarjev. V tej državi so objavili tudi podatke o krivolovu v minulemu letu, ki je zlasti pri nosorogih še vedno zelo velik. Tako so v letu 2021 ilegalno ustrelili 451 nosorogov, od tega 327 v državnih rezervatih in 124 na zasebnih farmah. Skupno število tako ubitih nosorogov se je sicer zaradi epidemije koronavirusa zmanjšalo za približno 25 % v primerjavi z letom 2019, povečalo pa se je na zasebnih farmah. V državnih rezervatih praktično ves krivolov poteka v največjem, Krügerjevem narodnem parku, medtem ko ga v preostalih manjših rezervatih ni. Zmanjšanje krivolova v državnih rezervatih je torej predvsem zaradi večjega policijskega nadzora v Krügerjevem narodnem parku. Na splošno so začeli veliko intenzivnejše izvajati ukrepe za preprečevanje krivolova z uporabo najsodobnejših tehnologij, z odstranjevanjem rogov živim nosorogom, saj potem niso več zanimivi za krivolovce. V letu 2021 so 189 ljudi aretirali zaradi krivolova, v letu 2020 pa je bilo tovrstnih aretacij 156. Nekaj posameznikov je bilo zaradi izvajanja krivolova ogroženih živalskih vrst obsojenih na zaporne kazni do 35 let.

(Jagen Weltweit – www.jww.de)

Francija: Tragičen dogodek je nastal med skupnim lovom na divje prašiče v regiji Auvergne-

Foto: Miha Krefel

Rhone-Alpen v departmaju Cantal. Sedemnajstletna lovka je streljala na divjega prašiča in pri tem smrtno poškodovala petindvajsetletno sprehajalko, ki je bila v tistem času skupaj s spremljevalcem na sprehajalni poti. Po podatkih televizijske mreže, ki je poročala o omenjenem dogodku, je bilo obvestilo o skupnem lovu na tamkajšnjem območju postavljeno samo na eni strani sprehajalne poti. Po podatkih žandarmije je lovka po dejanju doživela hud šok in so jo morali psihološko oskrbeti; sedemnajstletna lovka je lovski izpit pridobila s šestnajstimi leti. V Franciji ima sicer lovski izpit več kot štiri milijone prebivalcev, od katerih je približno 1,2 milijona aktivnih lovov in lovcev, kar je v odstotkih več kot v večini drugih zahodnoevropskih držav. V zadnjih 22 letih je v Franciji zaradi nesreč pri lovu umrlo okoli 400 ljudi, večinoma lovcev. Omenjeni dogodek je izzval odzive tudi v političnih krogih, kar je pred prihajajočimi predsedniškimi volitvami še posebno aktualno. »Zeleni« in socialisti zahtevajo še dodatno zaostreitev pogojev za pridobitev lovskega in orožnega dovoljenja.

(Jagen Weltweit – www.jww.de)

Nemčija: Kot smo že poročali, bo letošnji največji evropski sejem z lovsko tematiko v Dortmundu zaradi epidemije koronavi-

rusa v juniju. Stranka in različne frakcije zelenih so si v mestnem svetu prizadevale, da bi na sejmu prepovedali udeležbo agencijam, ki tržijo storitve lovnega turizma, in sicer zaradi domnevnega pomanjkanja dokazov, da bi bil pri vseh, zlasti afriških destinacijah, v resnici trajnostni lov. Predlagali so tudi, da bi v hali 7, kjer naj bi na sejmu ponujali storitve lovnega turizma, raje potekali pogovori mestne komisije za etiko o tem, ali afriške in druge vlade ravnavo etično, ko dovoljujejo trajnostni lov. Mestni svet je z glasovanjem omenjeni predlog zavrnil, tako da bo sejem v Dortmundu vendarle potekal tako kot v minulih letih in kot je bilo načrtovano.

(Jagen Weltweit – www.jww.de)

Nemčija: V januarju in februarju letošnjega leta so v tej državi zabeležili 396 primerov afriške prašičje kuge, od tega 181 v januarju in 198 v februarju. Bolezen je prisotna v zveznih deželah Brandenburg, Saška in Mecklenburg-Predpomorjanska. Od prvega pojava bolezni do konca februarja so registrirali 3524 primerov okuženih živali.

(Wild und Hund – www.wildundhund.de)

Švica: Generalna sekretarka Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES)

Ivonne Higuero je ob svetovnem dnevu prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst (3. marec) poudarila, kako pomemben je trajnostni in nadzorovani lov za ljudi, divje živali in njihov življenjski prostor. Izjavila je tudi, da je tak lov učinkovito sredstvo v boju za biotsko pestrost. Povedala je še, da je v nekaterih primerih popolna zaščita najboljšo sredstvo za doseg cilja, spet v drugih pa ima lahko trajnostno nadzorovan lov pomembne prednosti pred popolno zaščito.

(Wild und Hund – www.wildundhund.de)

Nemčija: Nemška lovska zveza (DJV) je objavila podatek o številu nesreč z lovskim orožjem, ki nastanejo med lovom na ravni države. V letu 2021 so bile take nesreče zgolj tri, kar je najmanj v zadnjih letih, nobena pa ni bila s smrtnim izidom. Zadnja nesreča s smrtnim izidom se je zgodila pred štirimi leti. Glede na število imetnikov lovskih dovoljenj (več kot 400.000) je v Nemčiji to manj kot 0,0005 %. Tiskovni predstavnik nemške lovske zveze je še povedal, da si vsekakor prizadevajo, da bi bilo število nesreč pri lovu z lovskim orožjem še manjše in bi bil lov varnejši.

(Deutsche Jagd Zeitung – www.djz.de)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

Kuželjska stena

BARBARA ŠTIMEC

Naša sveta gora, naša magična stena, naš Uluru.

Vsakič, ko stojim pod njo, mi srce preplavi hrepenenje. Globoko. Z besedami neopisljivo. Vsakič, ko stojim na njenem vrhu, na skrajnem robu, imam občutek, da se bo moja duša spremenila v ptico in kar zapustila vse tuzemelsko.

Obožujem to steno, občudujem njene stenovalce. Od rogatih akrobatov do sikajočih plazilcev, ki lovijo zadnje večerne rdeče-oranžne žarke. Začarala me je, ko sem skozi naravno okno prvič uzrla ledeno luno, in ljubezen je bila zapečaten, ko so me pozdravili prvi sončni žarki na skali, pod mano pa je valovilo mlečno morje puhaste megle. To morate videti! To morate doživeti!

Pogosto smo jo sredi žara dneva obiskali z družino ali s prijatelji. Je pač priljubljena, ne preveč zahtevna izletniška točka.

Vendar, resnično, globoko se je mojega bistva in vseh mojih prahrepenenj dotaknila ob lovu na gamsa, ki se je vame usidral kot nadlov. Kot bi lovila praboga, praduha, prademon. Kot bi primerjala svoje znanje in spretnost z mističnim bitjem.

Gamsi so v svoji osnovi koze. Pregovorno pametni, premišljeni in tudi pretkani. Ko s pogledom ujameš gamsa, me spreleti neznan energija. Nekaj podobnega je kot takrat, ko pogledaš sorodni duši v oči. Tisti trenutek prav vidim, kako premišljuje in preračunava: »Še skok na tisto polico in sem varen. Tja mi ne more slediti.« Lahko stopi še korak, vendar bo nato končal na dnu melišča. Kot partija šaha – če bom dovolj umirjena in premišljena, mi bo cilj dosegljiv. Ena napačna poteza in se lahko vrnem v dolino.

Predlansko poletje je gamsa v mojih mislih postavilo na piedestal in Kuželjska stena je postala moja sveta gora ...

Predlani je bil prijatelju dovoljen lov na gamsa in povabil me je s sabo. Že to si štejem v čast, da me je povabil s sabo, saj je nenapisan običaj, da v gore odideš sam ali le s prijateljem. Gore terjajo zbranost in zanesljiv korak ter dobro mero znanja, da ne delaš hrupa po nepotrebnem. Dogovorila sva se, da bova odšla še v temi.

Zbudila me je budilka. Z nemirno, nestrpno roko v blede svetlobi sem potipala za oblačili. Že prejšnji večer sem si vse pripravila: oblačila, sveže namazane gojzarje, daljnogled. Puške seveda ne.

Skočim v avto in se odpeljem na dogovorjeno mesto. Nekaj minut in avtomobilske luči me oplazijo.

»Dobro jutro!« – »Dobro jutro!«

In že drobijo kolesa pesek po gozdni poti. Globoko v gozdu se pot konča. Se je mrak. Nadaljujeva peš. Korak za korakom, da ne bi počila vejica. Zastaviva strmo v hrib. Bleda jutranja svetloba se prebija med vihariki. Na samem robu pečine se odpre pogled. To je to! Ljubezen na prvi (jutranji) pogled. Skalni rob. Viharniki, v dolini valujoča megla. Prvi jutranji žarki so pobožali meglo in s svojo toploto pred-

Gams obleži v ognju.

»Lovski blagor!«

»Ne prehituj!« me pokara. »Najprej pospraviva in počakajva nekaj trenutkov. Potem pa greva pogledat.«

Srce mi hoče skočiti iz prsi od veselja. Srečna sem, kot bi ga uplenila sama. Nestrpna sem, rada bi tja na rob, rada bi mu čestitala in segla v roko, pa moram krotiti ves nemir in se pretvarjati, da sem hladna kot špricar'.

Končno pobere stvari in greva. »Si videla, kam je šel?« – »Ni šel! Tam leži ...«

Narislal: Igor Pičulin

ramili njeno površino kot nežen dotik ljubljene osebe na vročem hrbtu. Kot pernica – mehka in vabljiva. Kot prekipelo mleko. Pogled mi vzame sapo. V tišini stojiva na robu in očarana opazujeva, kot bi opazovala sam raj.

Tiho mi pojasni, da morava više. Tam sončni žarki najprej osvetijo in ogrejejo skalne police. Tam se gamsi pogrejejo v prvih sončnih žarkih.

Stopam v njegov korak, tako kot me je že v otroštvu naučil oče. Tako nobena vejica ne počí, noben kamenček se ne sproži. Korak je tih in zanesljiv kot pri divji mački.

Približava se samemu vrhu. Obrne se proti meni: »Ne vem, če bo kaj uspeha. Lahko da so že niže, na paši.«

S kotičkom očesa oba hkrati ujameva temne hitre sence na modrem ozadju. Viharniki nama ovirajo pogled. Zdaj ga vidiš, zdaj ne. So, so! Gamsi so!

Res je! Že pripravi puško. Poklekne! Umiri roko. Umiri srce. Vdih – izdih.

Pok pretrga tišino in splaši jutranje pevce! Odmev se širi in vrača.

In res leži tam. Njegov zadnji pogled v dolino. Odlomim vejici in zdaj mu lahko končno čestitam! Oh, ta pogled! Skalni rob, gams, 'moja' totemska žival, in morje valujoče megle.

Po običaju uplenitelj vedno sam nosi gamsa, zato si ga zadene na hrbet in jaz imam čast, da nosim njegovo puško.

Spust v dolino se mi je izbrisal, kot bi se potopila v meglo. Vem, da sva bila hitro pri avtu. Vem, da sva se celo spomnila in se fotografirala. Dobro pa vem, kakšni občutki so me preplavljali, in še sedaj se spominim šumenja v glavi in nemira v srcu. Čista in prava ljubezen. Gora, gams, viharik so ljubezen, po kateri hrepenim. Ljubezen, ki me vleče gor, gor, gor. Vem, da (še) nimam pravice in ... Hvala, res, hvala, prijatelj, ki si mi omogočil, da sem vsaj del tvojega doživetja okusila in podoživela tudi jaz.

Stojim ob Kolpi, zrem v steno in podoživljam trenutke ... Do takrat, ko bom v goro v mraku odkorakala sama.

STANISLAV GRL

Ti moj prvi

Ti moj prvi, tam na steni,
kot ljubezen prva si,
te nikoli ne pozabim,
spomin ne spi, spomin živi.

Še se spomnim, kakor danes,
ko zate trgal sem vršiček,
od sreče sem na vse pozabil
in slišal ne, da poje ptiček.

Srnjak, oprosti za prevaro,
sem s piščalko ti lagal,
če bi mogel, bi ti vrnil,
kar sem vzel ti, če bi znal.

Zdaj me boli ta kost na steni,
mi boš odpustil kdaj, srnjak,
če bi ne ukrivil prsta,
takrat morda bi bil junak.

Rad veji vrnil bi vršiček,
ki sem davno trgal ga,
rad bi čas nazaj zasukal,
a ne znam ga, se ne da.

Narisal: Igor Pičulin

Predstavitve delovanja LZS študentom veterinarske fakultete

Lov je gledanje, lov je premišljevanje, lov je oddih, lov je pričakovanje, lov je hvaležnost, lov je advent, lov je predvečer, lov je priprava in upanje. Lov je pretveza za najzlahtnejšo in najopojnejšo, poslednjo vseh dobrin – za samoto.

Friderik Gagern

S takim razmišljanjem mokrškega barona o lovu, ki je bil med drugim avtor številnih lovskih zgodb, znanih tudi našim lovcem, sem začel predstavitev delovanja **Lovske zveze Slovenije (LZS)** na začetku poletnega semestra študentom petega letnika na **Veterinarski fakulteti** v Ljubljani.

Ko me je v februarju letos na sedežu LZS na delovnem sestanku obiskal nosilec predmeta *Bolezni, zdravstveno varstvo in gojitev divjadi* ter vodja enote za zdravstveno varstvo in gojitev divjadi, čebel in akvakultur, moj stanovski kolega in dolgoletni prijatelj izr. prof. dr. **Gorazd Vengušt**, dr. vet. med., skupaj s svojo sodelavko doc. dr. **Diano Žele Vengušt**, dr. vet. med., je med drugim izrazil željo o predstavitvi delovanja in organiziranosti naše krovne lovske organizacije pa tudi samega vpogleda v lovstvo študentom veterine. Vabilo sem sprejel z veseljem in velikim izzivom, saj sem tudi sam некоč

poslušal predavanja iz tega predmeta, ki jih je imel v času mojega študija veterine zdaj že upokojeni prof. dr. **Andrej Bidovec**, ki ga je pozneje na sedanjem **Inštitutu za patologijo, divjad, ribe in čebele** nadomestil prav omenjeni kolega Vengušt. Marsikateremu lovcu je znan po objavi svojih strokovnih prispevkov na področju lovstva kot avtor ali soavtor v literaturi, kot so *Bolezni prostoživečih živali*:

bakterijske, virusne in glivične bolezni (Veterinarska fakulteta), Reja in dobrobit jelenjadi, gojene v oborah (Veterinarska fakulteta), Bolezni prostoživečih živali in varna priprava mesa divjadi (Zlatorogova knjižnica), Divjad in lovstvo (Zlatorogova knjižnica).

Predmet *Bolezni, zdravstveno varstvo in gojitev divjadi* definira zdravstveno varstvo, biovarnost in gospodarjenje s prostoživečimi ži-

valmi v odprti naravi in divjadi, ki jo gojijo v lovni oborah. Poudarek je na prepoznavanju posameznih vrst prostoživečih živali, značilnih za Slovenijo, njihovem habitatu ter različnih dejavnikov, ki vplivajo na njihovo zdravstveno stanje. Področje obravnava domorodne in nedomorodne vrste prostoživečih živali, ki živijo v različnih ekosistemih. Obravnava tudi specifične odnose med posameznimi vrstami v povezavi s širjenjem bolezni. Pri tem upošteva biološko opredeljene medsebojne odnose in posledice porušeni ravnotežij. Opisuje in podaja znanja iz mikrobiologije, patologije, epidemiologije, parazitologije, reprodukcije in etologije različnih bolezni s poudarkom na zoonozah pri različnih vrstah prostoživečih živali.

Predmet v 30 urah obravnava in vključuje pomembnost patologije prostoživečih živali za veterinarsko prakso, organiziranost lovstva in lovski zakon, biovarnost v lovstvu, izvajanje forenzičnih preiskav v lovstvu, izvajanje aktivnega in pasivnega monitoringa bolezni, bolezni divjega prašiča, bolezni srnjadi in jelenjadi, bolezni prostoživečih rogarjev, bolezni zajca, bolezni prostoživečih kur in ptic ter bolezni zveri.

Vaje iz tega predmeta obsegajo po 15 ur v posamezni skupini in vključujejo biologijo poglavitnih vrst prostoživečih živali omenjenih, diagnostiko povzročiteljev bolezni pri prostoživečih živalih ter patoanatomsko sekcijo in ugotovitev vzroka pogina prostoživečih živali.

V šestem letniku lahko študenti izberejo tudi izbirni predmet

Foto: Vlasta Jenčič, osebni arhiv Boža Zakajčka

Stanovska kolega in dolgoletna iskrena prijateljica doc. dr. Diana Žele Vengušt (v sredini) in izr. prof. dr. Gorazd Vengušt (desno)

Gojitev in zdravstveno varstvo divjadi in divjih živali v ograjenih prostorih. Cilji predmeta so: seznaniti študente z rejo divjadi v oborah, sredstvi in metodami omamljanja divjih živali, dobrobitjo in izvajanjem zdravstvenega varstva gojene divjadi, spoznavanje divjih vrst živali, primernih za rejo v ograjenih prostorih, uporaba tehnologije za rejo divjadi v ograjenih prostorih, zdravstvena problematika, reprodukcija, prehrana, načini usmrtnitve, transport divjih živali v ograjenih prostorih, omamljanje, uporaba sredstev za omamljanje ter delo z omamljenimi živalmi, modeli odpravljanje bolezni pri živalih v obori, dobrobit gojene divjadi ter zakonodaja.

Nedolgo (do leta 2020) so tako vsi študenti, ki so opravili izpit iz tega predmeta, imeli priznan teoretični del lovskega izpita. Po novem pa lahko v okviru teoretičnega dela lovskega izpita diplomanti veterinarske fakultete uveljavljajo na podlagi šestega odstavka 61. člena *Zakona o divjadi in lovstvu* priznavanje vsebin predmetov *Bolezni, zdravstveno varstvo in gojitev divjadi* ter izbirnega predmeta *Gojitev in zdravstveno varstvo divjadi in divjih živali v ograjenih prostorih*.

Kar nekaj pomislekov sem imel, kako na najbolj preprost in verodostojen način predstaviti našo krovno organizacijo študentom, ki imajo kar veliko teoretičnega znanja in vedenja o samem lovstvu. Moje enournno predstavitev so spremljali z velikim zanimanjem, ki je zajemala številne dejavnosti LZS: od samega števila članov in članic oziroma upravljavk lovišč do dejstva, da gre za samostojno lovsko in naravovarstveno nevladno organizacijo, ki deluje v javnem interesu in ima več kot 110 let tradicije ter je leta 1998 prva na svetu sprejela etični kodeks slovenskih lovcev, ki obvezuje vse člane s slavnostno zapisrejo. Poudaril sem tudi, da je slovenska lovška kultura uvrščena na *Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine* in da je revija *Lovce* eno najstarejših lovskih glasil na svetu, ki izhaja od leta 1910. Povedal sem tudi, da imamo v svetovnem merilu edinstveno knjižno zbirko

Foto: Vlasta Jencič, osebni arhiv Boža Zakrajšeka

Z leve: mag. Božo Zakrajšek, dr. vet. med., in izr. prof. Gorazd Vengušt, dr. vet. med.

Zlatorogova knjižnica, ki izhaja že od leta 1974 in v kateri izhajajo knjige z izobraževalno lovsko in naravoslovno vsebino. Dodal sem, da skrbimo za vseživljenjsko izobraževanje in naravovarstveno ozaveščanje slovenskih lovcev ter imamo 70 različnih izobraževanj in brezplačnih usposabljanj vsako leto. Poudaril sem še, da imamo javno pooblastilo države za izobraževanja za lovski izpit, ki ga mora opraviti vsak slovenski lovec, ter da je v okviru naše organizacije mogoče opraviti izpit za lovskega čuvaja. Nazadnje sem omenil tudi našo raziskovalno dejavnost, saj sodelujemo v nacionalnih projektih, kot so spremljanje šakala, spremljanje poboja divjadi, sistematično štetje medvedov, prva markiranja in telemetrično spremljanje divjih prašičev ter jelenjadi.

Predavanje sem zaključil s predstavitevjo Lisjaka, ki je naš osrednji lovski informacijski

sistem in je izjemno orodje, s katerim načrtujemo, spremljamo in izvajamo naloge pri upravljanju slovenskih lovišč ter vsebuje številne podatke o vrstah, spolu, ocenjeni starosti, telesni masi, masi in kakovosti rogovja, zdravstvenem stanju, natančni lokaciji odstrela, umrljivosti ... Nenazadnje vsebuje več kot milijon vpisov in ga vsako leto nadgradimo za več kot 70.000 novih vpisov.

Če bi mi čas dopuščal, bi lahko govoril o vlogi lovstva vse dopoldne. Morda pa bom dobil priložnost še kdaj, ob kateri drugi priložnosti. Kot mi je pozneje povedal kolega Vengušt, so bili študentje navdušeni nad mojim predavanjem in morda sem koga od prisotnih navdušil in prepričal, da se bo pridružil naši zeleni bratovščini in jo pomladil ter vnesel novega mladostnega in strokovnega žara v njeno delovanje. To je bil tudi moj poglobitveni namen celotne predavitve.

Na koncu naj omenim še vsakoletno uspešno sodelovanje LZS in Inštituta za patologijo, divjad, ribe in čebele na veterinarski fakulteti, saj, kot nekateri že veste, vsako leto z njimi podpisemo pogodbo o sodelovanju. V skladu z njo nam ob koncu leta pošljejo poročilo o spremljanju zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji na podlagi opravljenih patoanatomskih pregledov trupel ali organov prostoživečih živali, ki jih prejmejo iz različnih lovskih družin. Pri najdeni ali odstreljeni divjadi vzroke pogina ali bolezni ugotavljajo na vzorcih, poslanih tudi iz lokalnih veterinarskih ambulant oziroma izpostav **Nacionalnega veterinarskega inštituta**, kamor so jih prinesli lovci. Pri svojem delu uporabljajo akreditirane in validirane metode, s katerimi je mogoče z veliko zanesljivostjo ugotavljati vzroke pogina oziroma bolezenskih stanj živali. Za določitev diagnoze uporabljajo, odvisno od primera, eno ali več diagnostičnih metod, med katerimi so pogostejše patoanatomska sekcija, mikrobiološke, molekularne, parazitološke, patohistološke in rentgenske preiskave ter različne meritve. Poročila (izvidi z interpretacijo rezultatov preiskav) o opravljenih preiskavah in uporabljenih diagnostičnih metodah sproti posredujejo lovskim družinam, ki vzorce pošiljajo v preiskave. Kopije poročil, laboratorijske izvide dodatnih preiskav in fotodokumentacijo primerov pa hranijo v arhivu inštituta.

Naj končam s pozivom vsem slovenskim lovcem, naj redno spremljajo morebitne pogine prostoživeče divjadi, saj je stalno spremljanje stanja populacije eden od tako imenovanih mehkih načinov nadzora bolezni v naravi (pasivni monitoring). Prav tako velja tudi spodbuda vsem lovskim družinam in posameznim lovcem, naj v prihodnje v preiskave pošiljajo še več trupel ali delov trupel živali ter materiala za namen raziskovalne dejavnosti in tako omogočajo redno spremljanje in stalen pregled na področju zdravja prostoživečih živali v Sloveniji.

Mag. Božo Zakrajšek,
direktor strokovne službe LZS

Nova preža LD Drežnica na težko dostopnem terenu

Lovska družina (LD) **Drežnica** spada med visokogorske lovske družine, kjer so sestavni del

lova tudi dolgi dostopi in sestopi. Čeprav upravljamo s tremi lovskimi kočami, ki služijo kot izhodišča za bolj oddaljene love, je še nekaj območij, kjer je za lov potreben ves dan hoje. Že dlje je tlela ideja, da bi na strmeh in težko dostopnem južnem pobočju Morizme

postavili zaprto prežo, v kateri bi bilo mogoče tudi prenočiti.

Ker je bila izvedba projekta mogoča samo s helikopterjem, smo zaprosili za helikopterski prevoz v skladu s pogodbo o medsebojnem sodelovanju med **Lovsko zvezo Slovenije (LZS)** in **Ministrstvom**

za obrambo Republike Slovenije (MORS), ki so ga pristojni tudi odobrili. Po pridobitvi soglasij lastnikov zemljišč smo z lastnim delom zgradili zaprto prežo, velikosti 2 x 2 metra, ki je opremljena s solarnim sistemom za zagotavljanje električne energije in

enoto za zbiranje deževnice, v njej pa lahko prenočijo do trije lovci. Vgrajen je tudi sistem za ogrevanje in pripravo hrane. Vodja projekta je bil gospodar **Leon Uršič**, ki je kot strojnik objekt zasnoval in skrbno bdel nad njegovo izvedbo. Pripraviti je bilo treba tudi teren

Vsa dela v dolini so bila končana konec junija 2021, ko smo se člani LD Drežnica skupaj z domačim župnikom **Slavkom Hrastom** zbrali pri blagoslovu nove preže. Posadka helikopterja **Cougar Slovenske vojske (SV)** je 2. julija 2021 v treh poletih na

Vse foto: Leon Uršič

Že dlje je v visokogorski LD Drežnica tlela ideja, da bi na strmem in težko dostopnem južnem pobočju Morizme postavili zaprto prežo, v kateri bi bilo mogoče tudi prenočiti.

Zaprta preža, velikosti 2 x 2 metra, je opremljena s solarnim sistemom za zagotavljanje električne energije in enoto za zbiranje deževnice. V njej lahko prenočijo do trije lovci.

za postavitev preže. Zato so prizadevni člani v kar nekaj delovnih akcijah postavili betonske temelje in očistili vegetacijo na lokaciji postavitve.

lokacijo najprej prepeljala ekipo lovcev, nato pa še več kot tona opreme in 900 kilogramov težko prežo, ki so jo do centimetra natančno odložili na pripravljene

Posadka helikopterja Cougar Slovenske vojske je 2. julija 2021 v treh poletih na lokacijo prepeljala najprej ekipo lovcev, nato pa še več kot tona opreme in 900 kilogramov težko prežo, ki so jo do centimetra natančno odložili na pripravljene temelje.

temelje. Na terenu so lovci prežo s sidri in jeklenicami pritrdili v pobočje, pritrdili strelovod in pred vrnitvijo v dolino opravili najnujnejša ureditvena dela v okolici objekta.

Preža stoji na strmem pobočju na višini 1200 metrov, praktično v osrčju gamsjih lovišč, in čeprav je dostop do nje vse prej kot lahek, je velika pridobitev za člane LD

Drežnica. Naj bosta do nje varen korak in iz nje dober pogled!

Za pomoč in podporo pri organizaciji ter izvedbi del bi se radi zahvalili starešini sosednje LD Čezsoča **Goranu Šulerju**, posadki helikopterja SV in MORS, LZS ter vsem prizadevnim lovcom LD Drežnica.

Jernej Bric in Patrik Likar, LD Drežnica

Sto let organiziranega lovstva v LD Dravinja Majšperk

Na pragu jeseni 2021 smo lovci Lovske družine Dravinja Majšperk proslavili in svečano obeležili stoletnico našega obstoja in delovanja. Zaslužnim lovcom smo podelili družinska priznanja, posameznikom in zaslužnim društvom v Občini Majšperk pa družinske zahvale za njihov prispevek pri delu lovske družine. **Lovska zveza Slovenije (LZS)** je podelila visoka odlikovanja in značke za dolgoletno delo v lovski organizaciji.

Vse foto: Arhiv LD Dravinja Majšperk

Člani LD Dravinja Majšperk

Slovesnost je spremljal bogat kulturni program, v katerem so sodelovali **Tamburaši Kulturnoumetniškega društva Majšperk** pod vodstvom dirigenta **Draga Kleina** s flavistko **Mašo Majcen** in pevko **Ajdo Bezjak** ter **Rogisti Zveze lovskih družin (ZLD) Ptuj - Ormož**, ki so v letu 2021 obeležili 30 let obstoja. Prav rogisti, med katerimi sta tudi prepoznava člana naše lovske družine **Ljubo Žafran** in **Franc Majcen**, so pokazali vse svoje bogato znanje, saj so nastopili kot rogisti z lovskimi koračnicami, kot pevci v pevskem nonetu in nazadnje kot minigodba na pihala. Za vsakega obiskovalca se je našlo nekaj.

Županja Občine Majšperk dr. Darinka Fakin in starešina LD Dravinja Majšperk Roman Štumberger

Starešina LD Dravinja Majšperk Roman Štumberger ter podpredsednik LZS in predsednik ZLD Ptuj - Ormož doc. dr. Srečko Felix Krobe

Pregled zgodovinskih arhivov pokaže, da je zametek LD Dravinja Majšperk **Lovski klub Ptujška Gora**, ki je bil ustanovljen 27. novembra 1921. Posnetek ustanovnega občnega zbora se je ohranil, žal pa se je izvirnik izgubil. Lovski klub Ptujška Gora je deloval do leta 1941. Med drugo svetovno je delo kluba prenehalo, po vojni pa je od leta 1945 deloval pod novim imenom **Lovska družina Ptujška Gora**. Konec leta 1949 se je Lovska družina Ptujška Gora združila s 15. 8. 1945 ustanovljeno Lovsko družino Majšperk v **Lovsko družino (LD) Dravinja Majšperk**. Pod tem imenom lovška družina deluje še dandanes.

LD Dravinja Majšperk ima približno 7000 hektarjev veliko lovišče, od katerega je približno 5300 hektarjev lovne površine. Lovišče je raznoliko – od ravnih obrečnih predelov pa do hribovitih haloških predelov. Večinoma upravljamo s srnjadjo in divjim prašičem, male divjadi je ponekod samo še za vzorec.

V lovsko družino je včlanjenih 57 članov, povprečna starost je 60,3 leta, kar nas v slovenskem

prostoru uvršča med dokaj mlade lovške družine. V ZLD Ptuj - Ormož, kamor spadamo, pa smo največja lovška družina tako po velikosti lovišča kot po številu članov. Imamo lep in velik lovski dom, ki je lani dobil energetske varčno fasado in novo streho. Lahko se pohvalimo s sodobno hladilnico, ki zadostuje vsem tehnično-higienskim predpisom, vključno za afriško prašičjo kugo, če bi se pojavila. Pred lovskim domom sta velik nadstrešek ter pokrit kontejner s sanitarijami in shrambo za orodje. Na novo so opremljene sobe za lovške goste in sanitarije zanje. Prav nadstrešek je pripomogel, da družabno življenje večine društev v Občini Majšperk poteka pri našem lovskem domu, saj je tudi okolica doma lepo negovana, od centra občine pa je oddaljen le streljaj. Za vse nove pridobitve se moramo zahvaliti predvsem našemu neutrudnemu starešini **Romanu Štumbergerju**. Koliko finančnih sredstev je kje dobil, kako je vse organiziral, ve samo on. Ker se je delo lovške družine odražalo in bilo ocenjeno kot izreden prispevek posameznika za dobrobit vseh

občanov Občine Majšperk, se je županja dr. **Darinka Fakin** starešini lovške družine Štumbergerju ob praznovanju občinskega praznika leta 2021 zahvalila s posebnim priznanjem, imenovanim *Priznanje županje*, v zahvalo za vse, kar je naredil za lovsko družino in posledično za vse občane Občine Majšperk. Vsekakor se moramo za uspešno delo lovške družine zahvaliti tudi županji Občine Majšperk, ki je vedno znala prisluhniti in pomagati tako materialno kot moralno, pa je v svojem govoru poudaril starešina.

Uvodni govor je imel starešina, pridružila sta se mu županja

rih poudarili, da je treba zgodovino dopolniti do današnjih dni, da bodo naši zanamci vedeli, kdo in predvsem zakaj se je trudil in delal, da je naša lovška družina uspešna pri varovanju narave in vsega, kar je v njej, ter pri tem uspešno sodeluje z vsemi v Občini Majšperk, s samo Občino Majšperk in vsemi tistimi, ki imajo enake poglede, težave in cilje v našem sobivanju. V ta namen v lovski družini pripravljamo nov zbornik, ki bo nadaljevanje prvega.

Županja je starešini izročila tudi *občinski znak Občine Majšperk* in poudarila, da si

Rogisti ZLD Ptuj - Ormož in prapori v ozadju

in nato še predsednik ZLD Ptuj - Ormož doc. dr. **Srečko Felix Krobe**, ki je kot podpredsednik LZS nadomeščal predsednika mag. **Lada Bradarča**, ki se slovesnosti žal ni mogel udeležiti. Vsi so menili, da je praznovanje stoletnice enkrat in neponovljiv dogodek, ki ga je treba primerno proslaviti in zabeležiti, da bodo naši zanamci in nasledniki znali spoštovati delo predhodnikov, naše delo in predvsem, da bodo s takim delom nadaljevali.

Zbornik *Po stečinah LD Dravinja Majšperk 1921–2005*, ki je izšel leta 2006 in katerega avtor je **Edvin Aubelj**, slikovito niza dogodke od leta 1921 do leta 2005. Avtor je iz izredno bogatega in obširnega zbranega gradiva v samem zborniku uredil smiselno in sledljivo celoto tako, da tudi nepoznavalec zgodovine lovstva na Ptujski Gori po letu 1921 in pozneje v Majšperku do leta 2005 ob prebiranju dobi občutek, da se zbornik s slikovno tematiko in pisnimi prispevki v pravi meri vklaplja v zgodovinsko družbeno dogajanje, predvsem pa v zgodovino lovstva na Ptujskem in Slovenskem.

Vsi govorniki so v svojih govo-

želi, da bi takšno sodelovanje, kot je bilo doslej, ostalo tudi v prihodnje. Pohvalila je trud vodstva lovške družine, da lovski dom in nadstrešek pred njim ne služita samo članom zelene bratovščine, temveč vsem organizacijam in posameznikom v Občini Majšperk, ki želijo praznovati ali se zgolj družiti v prelepem delu haloške Občine Majšperk.

Doc. dr. Krobe je v svojem govoru poudaril, da so težki časi za upravljanje z divjadjo, ugled lovca v Sloveniji bi nekateri radi prikazali drugače, kot je v resnici. Dejstvo pa je, je poudaril, da lovci še kako skrbijo za naravo, živeli v njem in da umno gospodarimo s tistim, kar so nam pustili naši predniki. Mi pa moramo poskrbeti, da to, kar smo dobili, tudi zapustimo našim zanamcem; to delamo zelo uspešno, je še ugotovil. Starešini je izročil *grb ZLD Ptuj - Ormož*, ki je bil narejen prav za praznovanje stoletnice ZLD Ptuj - Ormož, ki je bil dan pozneje v Kidričevem. Povedal je, da je tak spominski grb edinstven med lovskimi zvezami v Sloveniji. Županji se je za njeno nesebično pomoč pri delu LD Dravinja Majšperk zahvalil tako,

da ji je kot prvi dobitnici izročil *zlato grb ZLD Ptuj - Ormož*. Slednjega bodo dobili v obliki značke vsi člani. Doc. dr. Kroke in starešina Štumberger sta nato podelila odlikovanja. Na prireditvi se je bohotilo tudi 19 praporov

lovskih družin, ki spadajo pod okrilje ZLD Ptuj - Ormož.

Po uradni slovesnosti se je praznovanje nadaljevalo na prostoru pred domom gasilcev Majšperk, kjer so vse prisotne postregli z odličnim lovskim golažem in

dobro kapljico, tudi sladoleda ni manjkalo. Za dobro voljo je poskrbel **Ansambel Polet**. Žal pa na koncu ugotavljamo, da je bil obisk na sami slovesnosti manjši od pričakovanega zaradi vsesplošnega stanja glede ukrepov zaradi

covid-19 ter zmede in nejasnosti s potrdili PCT (preboleli, cepljeni, testirani). Program je sestavila in odlično vodila novinarka **Tatjana Mohorko**.

Franc Majcen,
tajnik LD Dravinja Majšperk

Delovno prijateljsko srečanje na Prevaljah

Bilo je sredi vročega poletja 2021, ko so se v organizaciji **Lovske družine (LD) Jamnica - Prevalje** po dveh letih spet lahko srečali stari dobri prijatelji na delovnem družabnem srečanju. V Gostišču Rupar na Prevaljah jih je pozdravil starešina **Maks Oserban** in jim zaželel dobro počutje med koroškimi lovci in gozdarji. Oserban, ki že nekaj mandatov vodi to koroško lovsko družino, nam je povedal, da njihova lovška družina šteje 83 lovcev in lovko ter da složno in odgovorno upravljajo s 5.886 ha velikim loviščem. Na leto odstrelijo okrog 200 osebkov srnjadi, osem gamsov pa tudi kakšen osebek jelenjadi in divjih prašičev. Tudi sicer skrbijo za složnost in družabnost v lovski družini. Oserban je še povedal: »Naši tradicionalni delovni sestanki so že pred leti

Poleti 2021 so se delovnega prijateljskega srečanja udeležili (z desne): Branko Nabernik, Drago Križan, Bojan Kotnik, Maks Oserban, Igor Simšič, Dušan Leskovec, Ernest Ruter, Janez Švab in Franc Rotar.

postala tudi lepa in nepozabna srečanja. Z leti smo spletli trdna prijateljstva, ki zagotovo ne vplivajo na opravljanje profesionalnih delovnih nalog koroškega lovskega inšpektorja **Bojana Kotnika**.

Sproščenega delovnega srečanja, ki je bilo v letu 2021 že enajsto, so se udeležili **Igor Simšič**, direktor slovenske lovške in ribiške inšpekcije, **Bojan Kotnik**, koroško-štajerski lovski in ribiški

inšpektor, **Drago Križan**, upokojeni lovski in gozdarski inšpektor, **Janez Švab**, predsednik Koroške lovске zveze, **Dušan Leskovec**, starešina LD Slovenj Gradec, **Ernest Ruter**, vodja gozdarskega obrata, in **Branko Nabernik**, upokojeni gozdar. Omeniti velja, da jim vsako ponovno snidenje in spomini na vsa dosedanja srečanja ter dogodke iz njihovega vsakdanjega življenja in dela polnijo duha dobrega prijateljstva.

Zelo zanimivo je bilo prisluhniti zgodbam in anekdotam iz nekdanjega pestrega ter uspešnega delovnega življenja upokojenega lovskega in gozdarskega inšpektorja Križana, ki je bil dolga leta tudi namestnik glavnega lovskega inšpektorja Simšiča. V delovnem delu srečanja je prvi mož lovске in ribiške inšpekcije Simšič spregovoril o aktualnih nalogah slovenske lovске in ribiške inšpekcije.

Franc Rotar

Starešina LD Zavrč Branko Ivančič je že stokrat daroval kri

V Sloveniji daruje kri okoli pet odstotkov prebivalcev. Slovensko zdravstvo namreč vsak delovni dan potrebuje od 300 do 350 krvodajalk in krvodajalcev. Na leto zberejo od 42.000 do 45.000 litrov krvi, kar zadošča za potrebe slovenskega zdravstva. To pomeni, da se na leto prijavi približno 100.000 krvodajalcev. V Sloveniji je tretjina vseh krvodajalcev žensk, dve tretjini pa moških. Med njimi niso redki člani zelene bratovščine, ki se marsikje izkažejo tudi kot vneti podporniki in sodelavci **Rdečega križa Slovenije**, ki organizira krvodajalske akcije.

Humanitarni dejavnosti in krvodajalstvu je že vse življenje zapisan tudi ugleden lovec, dolgoleten gospodar in zdaj že tretje leto starešina Lovske družine (LD) Zavrč **Branko Ivančič**. Daleč naokoli v Halozah je med ljudmi in še posebno med lovskimi tovariši znan kot krvodajalec, ki je že stokrat daroval življenjsko tekočino. Na to je izredno ponosen in bo kri še daroval, je povedal med našim

Branko Ivančič ni samo predan lovec, temveč tudi krvodajalec, ki je marca lani kri daroval že stotič. Na fotografiji s priznanjem župana Občine Zavrč za stokrat darovano kri.

snidenjem pri završkem lovskem domu. Tam ima Branko vedno veliko opravkov in je nasploh z vsem srcem zapisan LD Zavrč. »Starešinstvo danes ni enostavno, to je predvsem velika odgovornost in tega se še kako zavedam, a če so me lovski prijatelji izvolili, da jih vodim, moram to nalogo opraviti. Nekdo pač mora, žal se funkcij tudi v lovstvu ljudje otepajo, saj ne prinašajo slave, pač pa predvsem in samo veliko odrekovanja in dela. A bomo zmogli, saj imamo v naši lovski družini dobre lovce, ki vsak po svojim močeh opravljajo obveznosti v lovišču, pri lovskem domu in pri vseh aktivnostih, ki jih LD Zavrč načrtuje in izvaja v lokalnem okolju. Mi smo povezani z domačimi ljudmi, sodelujemo z občino, z drugimi društvi, s soslednjimi lovskimi družinami in seveda tudi z Zvezo lovskih družin Ptuj - Ormož. Ponosni smo, da je bil naš član Mirko Obran dolga let strokovni tajnik območne lovске zveze na Ptuj in tudi naš starešina,« je pripovedoval Branko.

Branko se še vedno rad spominja, da je prvič daroval kri med služenjem vojaškega roka v nekdanji **Jugoslovanski ljudski armadi** kot pripadnik jugoslovanske vojne mornarice. Vojaški rok

je preživel v Puli in na Molatu pri Zadru. Kot vojak je kri daroval štirikrat. Po vrnitvi iz vojske dve leti ni bil krvodajalec, potem pa je kri daroval vsako leto, po navadi tri- do štirikrat. Na Ptuju je 23. marca 2021 dragoceno življenjsko tekočino daroval stotič, na kar je izredno ponosen. Dejal je, da to ni bilo zadnjič in da tudi v prihodnje ostaja aktiven krvodajalec. Pred časom je bil operiran na kolku in mora po rehabilitaciji dobrega pol leta počakati, potem pa lahko spet daruje kri. »Pogrešam, da ne morem darovati krvi, tudi moje

počutje je zelo dobro, ko opravi to humano dejanje,« je povedal Branko.

Seveda se nismo mogli izogniti aktualnim dogajanjem v lovstvu in v lovski organizaciji. Kolektiv LD Zavrč šteje 33 članov in upravlja dobrih 2000 hektarjev veliko lovišče. V njem je gospodarsko pomembna vrsta divjadi srnjad, imajo pa tudi precej divjih prašičev, ki jih poskušajo zlasti zaradi škode na kmetijskih površinah »držati na kratko«. Tudi pri njih je male divjadi le še za vzorec, v lovišču imajo še lisice, kune, jaz-

bece, ujede in druge ptice. Imajo lep lovski dom z zbiralnico za uplenjeno divjad in strelišče za glinaste golobe.

Završki lovci in njihovi prijatelji se zlasti v poletnem času radi srečujejo ob lovskem domu. »Danes lovstvo ni več to, kar je bilo še pred desetletjem in pol. Vse je drugače, izginjajo nekatere vrednote, ki so nas nekoč krasile in utrjevale naše tovarištvo. Zdaj je svoje opravila še epidemija covid-19. Starejši lovci smo se vsi cepili, žal pa večina mladih članov o cepljenju noče niti

slišati. Težko naštejem vzroke, a zdi se mi, da so k negativnemu odnosu do cepljenja največ pripomogla družbena mrežja. Neverjetno, kolikšen obseg neresnic se širi in kako ostro mladi nasprotujejo temu ukrepu, ki je znanstveno preverjen in utemeljen,« je kritično ocenil Branko Ivančič, lovec in lovski tovariš, kakršnih je malo, lovski starešina, naravovarstvenik, humanist in predan krvodajalec. To pa bo ostal, dokler bo le lahko!

Marjan Toš

OGLASNO SPOROČILO NAROČNIK:

Pomurski sejem, d. o. o.
www.pomurski-sejem.si

Na lov in ribolov od 8. do 10. aprila v Gornjo Radgono

Vabljeni na 12. Mednarodni sejem lovstva in ribištva, ki na ogled in v ugoden nakup ponuja pestro ponudbo lovske in ribiške opreme. Spremljale ga bodo strokovne predstavitve krovnih organizacij s področja lovstva, ribištva in gospodarjenja

Ob sejmu LOV in RIBOLOV bosta potekala **NATURO**, **6. Mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi**, ter **6. Mednarodna razstava starodobnikov AVTO-MOTO KLASIKA**.

z naravo. Za dobro razpoloženje bodo tudi tokrat poskrbele številne družabne prireditve.

Odlični nakupi in predstavitve krovnih organizacij

Sredi bogate prodajne ponudbe lovske in ribiške opreme vabijo strokovne razstave in predstavitve **Lovske zveze Slovenije (LZS)**, lovske zvez iz tujine, **Zavoda za gozdove Slovenije**, **Strelske zve-**

Cene enodnevnih sejmskih vstopnic bodo po pet evrov, za učence, dijake in študente pa po tri evre. Za skupine odraslih, več kot 20 oseb, lovce, ribiče, planince in upokojece bo cena vstopnice ob predložitvi članske izkaznice štiri evre, za skupine mladih, več kot 20 oseb, pa le 2,50 evra. Parkiranje bo brezplačno.

ze Slovenije, Kinološke zveze Slovenije, Slovenske zveze za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Društva ljubiteljev ptičarjev, Ribiške zveze Slovenije, Centra za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma Raccoon, d. o. o., ter mnogih drugih.

Strokovno in družabno dogajanje

Vsak dan od 9. do 18. ure vabijo nastopi lovske in ribiške orkestrske zborov, predstavitev puškarskega poklica, streljanje

Vabljeni k skupinskemu obisku s turistično agencijo SLO Tours (e-naslov: info@slo-tours.si, tel.: 031/244-111).

močnike predstavljalo Društvo ljubiteljev ptičarjev.

V nedeljo bo 15. Državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja v organizaciji Komisije za lovsko kulturo in odnose z javnostmi LZS. Od 9. do 15. ure pa bo dogajanje še posebno veselo in okusno, saj bo takrat čas za **Tekmovanje v kuhanju lovskega**

Foto: Pomurski sejem

Priložnost bo tudi za »lov« zanimivih izdelkov, ki vam bodo prišli prav pri vaših aktivnostih v naravi.

z lasersko puško, na elektronsko in pravo tarčo, predstavitve terenskih vozil in novi izdelki projekta **Slovenski ribiški produkt**.

V soboto bo od 9. do 15. ure potekal Slovenski lovski dan. Od 11. do 13. ure bo lovske po-

golaža in ribje čorbe. Popoldan bodo najboljšim kuharjem podelili priznanja, pa tudi priznanja iz projekta **Slovenski ribiški produkt** in za najboljše divjačinske salame.

Vljudno vabljeni na lov in ribolov!

Območno srečanje lovskih rogistov v Križevcih pri Ljutomeru

Praznovanje 23. Občinskega praznika Občine Križevci pri Ljutomeru so 17. septembra 2021

v šotoru v vaškem jedru Križevcev pri Ljutomeru **Križevski rogisti** obogatili s koncertom, ki je bil hkrati del 11. Območnega srečanja lovskih rogistov. Poleg lovske rogistov so se na prireditvi predstavili tudi tamburaši in pevci.

Križevski rogisti, ki delujejo od leta 1982, imajo sedež v

Občini Križevci od ustanovitve občine naprej. V skupini delujejo tudi člani iz sosednjih občin – Ljutomer in Veržej. S svojimi lovske in drugim melodijami obogatijo številne koncerte, ki jih prirejajo kulturna društva v ožji in širši okolici, pa tudi v tujini. Radi sodelujejo z župnijami

Križevci, Ljutomer in Veržej, saj so njihovi instrumenti v intonaciji Es posebno primerni za izvajanje mašinskih in sakralnih melodij, s katerimi pospremito umrle lovce v večna lovišča. Njihov program se sliši v domovih ostarelih občanov v Križevcih pri Ljutomeru, Ljutomeru, Radencih in Rakičanu.

Radi se odzovejo vabilom drugih društev in organizatorjev kulturnih dogodkov.

Na koncert sta bili ob upoštevanju navodil Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) za preprečevanje epidemije covid-19 poleg Križevskih rogistov povabljeni še dve skupini rogistov iz Pomurja, tamburaši in pevci. Najprej so udeleženci srečanja lahko slišali naslednje skladbe: *Festtagsspolka* avtorja Hansa Wagnerja, *Marsch der Weydgesellen* avtorja Wolfganga Obersteinerja in *Zeleni gozd* v priredbi Mirka Herica. Prleški rogisti so se pod vodstvom Franca Belšaka predstavili z *Veselo na lov* Reinholda Stiefa ter skladbama *Veseli rogisti* in *Koračnica* za prof. Marjana Toša (avtor obeh je Jože Grlec). Prekmurski rogisti so pod taktirko Stanka Peterka zaigrali tri skladbe: *Pozdrav rogistov*, *Rogisti prihajajo* avtorja Jožeta Grleca in *Štajerska lovška koračnica* Otmarja Solfelnerja. Tamburaši

Foto: Bogomir Heric

Križevski rogisti

Društva upokojencev Bisernica so zabrenkali in zapeli: *Vejica rožmarina* od Prifarskih muzikantov, ljudsko skladbo z naslovom *Trta* in *V vaški krčmi* Lojzeta Slaka. Kvartet Opoj, ki je kvartet znanega ansambla Opoj, je zapel *Tu smo doma* av-

torja Tineta Lesjaka, *Gozdarjevo povest* Ansambla bratov Avenik in *Od kod si, potnik, ti doma* avtorja Simona Novaka. Zadnjo točko programa so Križevski rogisti izvedli s skladbami: *Horido* Johana Haydna, *Peters jagerpolka* Hansa Wagnerja in

Lackenhofer jagerpolka Johana Haydna.

Ob koncu prireditve sta župan Občine Križevci mag. Branko Belec in starešina Lovske družine (LD) Križevci Marjan Gaberc za uspešno organizacijo območnega srečanja Križevskim rogistom čestitala in jim zaželela še naprej ustvarjalno in uspešno delo. Mag. Tjaša Kos, žena Jožeta Kosa, ki je bil starešina LD Križevci leta 1982 in ustanovitelj skupine rogistov v lovski družini, je odlično vodila prireditev. Številčnemu občinstvu je pred nastopom predstavila vse nastopajoče in prebrala zanimivo šaljivo kroniko Križevskih rogistov, katere avtor je humorist Marko Kočar. Po burnem aplavzu občinstva so rogisti zaigrali še lovsko koračnico *Hubertusmarš* avtorja Reinholda Stiefa. Ob poslušanju lovskih, ljudskih in zabavnih zvokov je bil za vse obiskovalce prijeten večer, ki je s prireditvijo obogatil kulturno dogajanje v Prlekiji.

Bogomir Heric

Tekmovanje v streljanju na glinaste golobe v spomin na Pohorski bataljon

Lovska družina (LD) Šmartno na Pohorju je kljub covidnim časom organizirala tradicionalno tekmovanje v streljanju

spoštovali. Tekmovanje je potekalo na zelo hladno in vetrovno nedeljo, 9. januarja 2022, dan po obletnici padca Pohorskega bataljona, ki je svojo žalostno usodo končal 8. januarja leta 1943.

Letošnje tekmovanje je bilo organizirano že enainštiridesetič zapovrstjo, in sicer pod pokroviteljstvom Občine Slovenska

Foto: Branko Ačko

Letošnje tekmovanje je bilo organizirano že enainštiridesetič zapovrstjo, in sicer pod pokroviteljstvom Občine Slovenska Bistrica, ki prispeva sredstva za nakup pokalov.

Foto: Branko Ačko

Tekmovanje je potekalo na zelo hladno in vetrovno nedeljo, 9. januarja 2022, dan po obletnici padca Pohorskega bataljona, ki je svojo žalostno usodo končal 8. januarja leta 1943.

na glinaste golobe v spomin na padec Pohorskega bataljona. Preverjanje pogojev PCT (preboleti, cepljeni, testirani) in določila Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) smo lovci strelci in tudi organizatorji dosledno

Bistrica, ki prispeva sredstva za nakup pokalov. Začetki tega strelskega tekmovanja segajo daleč nazaj, ko so bili v organizaciji LD Polskava, ki je pobratena z LD Šmartno na Pohorju. Ko je LD Polskava ostala brez strelšča,

so memorial prenesli na Šmartno na Pohorju, kjer je ostal do sedaj.

Strelsko tekmovanje sta 9. januarja zjutraj odprla starešina LD Šmartno na Pohorju Jože Fric in strelski referent Branko Fidler. Bila je mrzla in vetrovna nedelja, pihal je močan severozahodnik. Tekmovanja se je udeležilo 30 tekmovalcev iz različnih lovskih družin. Strelci so streljali v lovskem stavu na deset golobov, ekipe so šteje po štiri strelce. Bile so še kategorije pokalno posamično, veterani (več kot 55 let) in superveterani (več kot 65 let). Za posamično in veteransko tekmovanje sta šteli dve seriji po

deset golobov. Strelski referent Fidler je s svojimi pomočniki in lovci iz Šmartna na Pohorju zelo dobro organiziral tekmo. Pokale sta podeljevala starešina Fric in strelski referent Fidler. Vzdušje je bilo prijetno in sproščeno.

Pohorski bataljon (uradno 1. bataljon Pohorskega odreda) je bil ustanovljen 11. septembra 1942 v Dobrovljah na Pohorju. Poveljnik bataljona je bil Rudolf Mede. Ob nastanku je bataljon štel 90 borcev in bork. Od nastanka je izvedel okoli 105 različnih akcij in je bil velik trn v peti tretjemu rajhu na Štajerskem. Večkrat so ga poskušali uničiti, vendar jim

ni uspelo. V Mariboru je bilo 6. januarja 1943 izdano povelje o uničenju ali zajetju Pohorskega bataljona, ki si je že pred božičem uredil tabor, v katerem je nameraval prezimiti, in sicer na Treh Žeblih v bližini Osankarice. Bataljon je obklopile 2000 vojakov različnih struktur nemške vojske in okoli 12. ure 8. januarja se je začel tragičen boj *Pohorskega bataljona*, ki je trajal dve uri in pol. Padlo je vseh 69 borcev in bork. O veličastnosti poslednjega boja so pisali tudi v nemških poročilih.

Rezultati – ekipno:

1. LD Slovenska Bistrica
2. LD Šmartno na Pohorju
3. LD Vurmat

Rezultati – posamično:

pokalno:

1. Tomaž Rogina
(LD Slovenska Bistrica)
2. Žan Brinovec
(LD Slovenska Bistrica)
3. Damjan Štiberc
(LD Vurmat)

Rezultati – posamično:

veterani (več kot 55 let):

1. Darjan Vesenjajk
(LD Gaj)
2. Danilo Marhold
(LD Kungota)
3. Andrej Marhold
(LD Kungota)

Rezultati – posamično:

superveterani (več kot 65 let):

1. Ivan Bezjak
(LD Dobrava)
2. Alojz Gostenčnik
(LD Slovenska Bistrica)
3. Bojan Lešnik
(LD Duplek)

Sedem padlih borcev Pohorskega bataljona je razglašenih za narodne heroje.

V spoštovanju vrednot padlega bataljona se vsako leto tekme,

kljub slabemu in mrzlemu vremenu v začetku januarja, udeleži veliko strelcev iz vseh koncev Slovenije.

Branko Ačko

Spominska Hubertova maša za vse preminule člane LD Kuzma - Grad

Sv. Hubert je zavetnik in zaščitnik lovcev, zato se nanj radi obračajo ob različnih priložnostih in tudi ko jih pot ponese na lov. **Lovska družina (LD) Kuzma - Grad** vsako leto pri svojem lovskem domu pripravi Hubertovo mašo za vse preminule lovce. Tako je bila v nedeljo, 27. junija 2021, Hubertova maša, ki jo je daroval župnik **Ivan Kranjec**.

V pridigi je predstavil sv. Huberta in lovce čestital, da se vsa-

Foto: Bojan Žerdin

Hubertovo mašo je daroval župnik Ivan Kranjec.

ko leto nanj in na pokojne lovce spomnijo z molitvijo ter daritvijo svete maše. Lovci so se še posebno potrudili in prostor pred oltarjem okrasili z rogovji, zelenjem in križem. Sveto mašo so obogatili pevci **Mešanega cerkvenega pevskega zbora Župnije Kuzma** in pevci **Pevskega društva prekmurskih lovcev**. Po sveti maši so lovci na simboličen način sežgali zeleno vejico in se na tak način spomnili na vse preminule člane zelene bratovščine.

Po končani sveti maši so zbrane lovce in domačine iz župnij Kuzma in Grad pozdravili starešina LD Kuzma - Grad **Viktor Navotnik** in v imenu Zveze lov-

skih družin Prekmurje **Štefan Nemec**. Lovskega dogodka sta se udeležila tudi župan Občine Kuzma **Jožef Škalič** in županja Občine Grad **Cvetka Ficko**, ki sta lovski družini izrekla pozdravne besede z željo, da bi bilo tovrstno sodelovanje v prihodnje še boljše, kajti lovci so vezni člen med naravo in prostoživečimi živalmi.

LD Kuzma - Grad tesno sodeluje tudi s kmetovalci, kajti divjad na polju velikokrat povzroči škodo na poljščinah in lovci jo tudi poravnajo. Tokrat so se lovci še posebej potrudili in pripravili bogat srečelov, skuhalo so tudi odlični lovski bograč.

Bojan Žerdin

LD Mengeš je praznovala 75 let

Lovska družina (LD) Mengeš je bila ustanovljena 23. maja 1946. Na tem območju sta bila organiziran lov in lovstvo znana že pred svetovno vojno. Takoj po končani drugi svetovni vojni je bila tako logična posledica ustanovitve LD Mengeš.

Člani LD Mengeš smo v počastitev te pomembne obletnice pripravili dogodek, in sicer v soboto, 4. septembra 2021, pri lovski koči v Mengšu. V goste smo povabili člane sosednjih lovskih družin, župana Trzina in Mengeša ter predstavnike društev, s katerimi tesneje sodelujemo.

V programu so sodelovali **Domžalski lovski rogisti**, ki so lani praznovali 30-letnico svojega dela, in **Sejmarji Kulturnega društva Mihaelov sejem**, ki so nas razveseljevali z lovskimi skladbami. Navzoče je z uvodnim nagovorom pozdravil starešina **Jože Vahtar**. Zahvalil se je generacijam lovcev, ki so ustvarjali podobo organiziranega lovstva na Mengeškem. Sledila je podelitev priznanja častnega članstva lovskemu tovarišu **Maksu**

Foto: Laura Podobnik

Z leve: gospodar LD Mengeš Božo Brezočnik, častni član LD Mengeš Maks Prelovšek, starešina LD Mengeš Jože Vahtar in predsednik Komisije za odlikovanja v LD Mengeš Gregor Rettinger

Prelovšku za njegov prispevek pri delu LD Mengeš. Za lovske zasluge smo priznanje podelili tudi

članu **Daretu Križmanu**. Sledil je osrednji dogodek, predstavitev knjige *Ko spomini oživijo*, avtor-

jev **Jožeta Vahtarja** in **Gregorja Rettingerja**. Podrobnosti o vsebini so bile objavljene v marčevski številki *Lovca* na straneh 146 in 147.

Za delo članov lovske družine sta se posebej zahvalila župana obeh občin, ki obsegata lovske družine. Župan Občine Mengeš **Franc Jerič** in župan Občine Trzin **Peter Ložar** sta v govoru spregovorila o zglednem sodelovanju z lovsko družino pri varstvu narave, kar ni vedno samoumevno.

Ker je bilo v LD Mengeš lani več mladih pripravnikov, so trije novi lovci, ki so že opravili lovski izpit in tudi že uplenili divjad, pristopili k »lovskemu krstu«. Pred strogim sodnim senatom so bili kršeni **Aljaž Zajamšek, Žiga Povšnar** in **Nejc Rolih**.

Praznovanje se je nadaljevalo s pristnim lovskim golažem, dobro kapljico in pogovori. Žal nam je, da nas je koronačas omejeval z ukrepi in vabili, vendar smo veseli, da smo praznovanje lahko izvedli vsaj v delnem obsegu. Prireditve je povezovala **Laura Podobnik**, ki se ji člani zahvaljujejo tudi za pomoč pri izvedbi prireditve.

Jože Vahtar

V vrstah Lovske družine (LD) Jurklošter imamo člana, ki dokazuje, da aktivna dejavnost v lovstvu blagodejno vpliva tako na telo kot na duha. Pred 80 leti, v časih največje vojne vihare, je 5. februarja 1941 na svet privekal naš **Stane Ivanšek**.

Mogoče je beseda »naš« uporabljena malce neskromno, Stane ima vendarle tudi svojo primarno družino, član je tudi v mnogih drugih društvih, vendar je njegov prispevek v LD Jurklošter in lovstvu nasploh tako velik, da si ga preprosto lastimo, ga spoštujemo in kot takega dojemamo kot nepogrešljiv stebler naše lovske družine.

Lahko si predstavljamo, da ni imel lahkega otroštva. Tudi mladost takoj po drugi svetovni vojni ni mogla biti lahka. Delaven in z vrednotami, ki jih ima, pa si je ustvaril kariero, dom in družino. Vsi, ki ga poznamo, vemo, da je v življenju pretrpel mnogokatero osebno tragedijo, zato nam je njegov prispevek k društvenemu življenju lovcev še toliko večji navdih in spodbuda. Če bi želeli opisati vse dosežke in zasluge, ki jih ima na področju lovstva, je obseg revije mnogo premajhen. Naj omenimo samo najpomembnejše mejnike v njegovi lovski karieri.

Stane se je pridružil lovski organizaciji leta 1967, lovski izpit pa je opravil leto pozneje. Ves čas svojega udejstvovanja se aktivno izobražuje; bil je udeleženec 33 izobraževanj na področju lovstva. Lovski mojster je že od leta 1975, strelski sodnik od leta 2001, mentor lovskim pripravnikom od leta 2000. Sodeloval je tudi pri lovskih delavnicah za mlade in se

ukvarjal z odnosi z javnostmi v lovski družini. Še vedno aktivno tekmuje na lovkostrelskih tekmah, kjer dosegaja vidne rezultate, ki mu jih zavidajo mnogo mlajši.

Njegove funkcije člana v lovski organizaciji so zavijanja vredne. Starešina lovske družine je bil v treh obdobjih: 1976–1980, 1992–1994 in 2006–2012. Zaupane so mu bile praktično vse izvršilne funkcije tako v lovski družini kot tudi v območni lovski zvezi – Savinjsko-Kozjanski zvezi lovske družin Celje, kjer je še vedno član Upravnega odbora in predavateljskega zbora. V matični lovski družini v tem trenutku opravlja že drugi mandat zapored funkcijo predsednika nadzornega odbora. Lovski funkcionar je dejansko nepretrgoma od leta 1976.

Tudi zato je prejemnik mnogih priznanj. Naj omenimo znak za lovske zasluge, priznanje območne lovske zveze, red za lovske zasluge III., II. in I. stopnje ter jubilejna znaka za 40 in 50 let članstva v lovski organizaciji.

Kar pa je najpomembnejše: Stane je še vedno aktiven lovec. Zanj niso ovira ne leta ne slabo vreme. Nič ga ne more zadržati, da se ne bi postavil na stojišče, ki ga še vedno žreba (lovci vemo, kaj to pomeni). Decembra 2020 se mu je izpolnila dolgoletna želja, ko mu je Diana namenila gamsa. Vsi njegovi tovariši in tovarišice smo mu ga iz srca privoščili z željo, naj ne bo zadnji. Vsak izmed nas pa si je zaželel, da bi doživel njegova leta in takrat imel tako mirno roko in trdno stopinjo.

LD Jurklošter je družina v pravem pomenu. Med nami vladajo tovariški odnosi, prijateljstvo in medsebojno spoštovanje. Uspeli smo na najboljši možni način medgeneracijsko povezati članstvo v prid naravi, divjadi v njej in sobivanju z drugimi souporabniki prostora. Na najlepši možni način red-

no ohranjamo lovske šege in običaje ter jih prenašamo na mlajše generacije. Pri vsem tem imajo največje zasluge ravno naši »Staneti«, ki so znali na nas mlajše prenesti svoje znanje, delavnost in navade, mlajši pa smo jim bili pripravljeni prisluhniti in se učiti.

Ob tvojem visokem jubileju, Stane, ti vsi člani in članice LD Jurklošter

želimo, da bi ti zdravje služilo kot doslej. Za vse, kar si prispeval, za vsak nasvet in dobro delo smo ti od srca hvaležni in se ti zahvaljujemo. Želimo ti še mnogo lovskega uživanja in druženja z lovskega tovariši tako v lovišču kot v naši lepi koči.

LD Jurklošter – M. L.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

95 let

Stanislav Rus, LD Loški Potok

90 let

Franc Ivančič, LD Slavnica - Materija
Alojz Markovič, LD Velika Loka
Janko Varl, LD Kropa
Alojzij Žumer, LD Železniki

85 let

Edvin Birs,
LD Tabor Dornberk - Branik
Franjo Fekonja, LD Gornja Radgona
Franc Ferenčič, LD Murska Sobota
Jožef Hočevar, LD Kamnik
Drago Klemenc, LD Kanal
Jože Kodrič, LD Podbočje
Jakob Piskernik, LD Udenboršt
Ludvik Prevec, LD Gornje Jezero
Florijan Rejc, LD Dole nad Idrijo
Alojz Rijavec, LD Col
Jakob Sattler, LD Polzela
Marko Veršič, LD Markovci

80 let

Ivan Beljan, LD Banja Loka - Kostel
Anton Breznik, LD Trojane - Ožbolt
Ivan Jože Hočevar, LD Mokronog
Rajko Marenčič, LD Storžič
Anton Vincenc Matko, LD Brkini
Mirko Matoša, LD Petišovci
Viktor Mavrer, LD Podbrdo
Jožef Muršec, LD Malečnik - Košaki
Marjan Pelicon, LD Štanjel
Viktor Potočnik, LD Selca
Oto Sadnek, LD Koprivna - Topla
Anton Sternad,
LD Slovenska Bistrica
Jože Sušnik, LD Žalec
Franc Štritar, LD Artiče
Janez Vajnhandl, LD Sveta Ana
Branko Vovko, LD Trdinov Vrh
Veljko Vrhovac, LD Padež
Vincenc Zdravec, LD Velka

75 let

Miroslav Areh, LD Slovenj Gradec
Marjan Bertonec,
LD Jelovica - Ribno
Radoslav Biličič, LD Gradac
Milan Boltar, LD Čepovan
Vladislav Burnik, LD Jelenk
Jožef Dolinar, LD Mlinše
Ljubomir Ferenčič,
LD Murska Sobota
Slavko Franko, LD Šentjernej
Stanislav Hribljan, LD Kočevje
Aleksander Jevnikar, LD Mirna
Štefan Kalamar, LD Dobrovnik
Anton Kampuš, LD Benedikt
Justin Kobal, LD Planina
Bogomil Kusterle, LD Podbrdo

Vaskrsija Pavič, LD Vransko
Alojz Pavlovčič, LD Senožec
Ivan Petrič, LD Šmartno pri Litiji
Rudolf Pirš, LD Domžale
Franc Plaznik, LD Jezersko
Srečko Plešej, LD Slovenj Gradec
Marjan Polc, LD Zagorje
Branko Poropat, LD Rižana
Rudolf Sintič, LD Tomišelj
Albin Sirk, LD Gorica
Ivan Sovinšek, LD Gornji Grad
Maks Sušnik, LD Kamnik
Milan Šanko, LD Moravci
Mihael Silvester Štravs,
LD Plešivica - Žužemberk
Ivan Šumah, LD Podgorje
Ivan Tomaž, LD Pogorevc
Ivan Ukotič, LD Šmarje
Janez Videnič, LD Cerklje ob Krki
Jože Vravnik, LD Bojansko - Štore
Ivan Vrbič, LD Vojnik
Srečko Žigart, LD Kapla

70 let

Dušan Adamovič, LD Dekani
Štefan Borovič, LD Velika Polana
Stanislav Črnigoj, LD Hubelj
Branko Dakskobler, LD Podbrdo
Franci Florjančič, LD Mokronog
David Gregorčič, LD Trbovlje
Drago Hrast, LD Kobarid
Mitja Hrovatin, LD Koper
Branko Jaksetič, LD Kozlek
Marjan Januš, LD Prestranek
Davorin Jug, LD Volče
Anton Kerec, LD Pečarovci
Andrej Končan, LD Poljane
Miroslav Kovač, LD Stol - Žirovnica
Ivan Krašovec, LD Velike Lašče
Marjan Kurnik, LD Laporje
Zdravko Leban, LD Ljubinj
Stanislav Oder, LD Mislinja
Vojko Pečarič, LD Peshnica - Jarenina
Anton Peterlin, LD Velike Poljane
Stane Pirš, LD Motnik - Špitalič
Jože Poje, LD Predgrad
Zvonko Pregelj, LD Fajti hrib Renče
Ivan Pucko, LD Dobrovnik
Anton Rampre, LD Stoperce
Boris Rupar, LD Begunje
Milan Slana, LD Destrnik
Stanislav Smogavec,
LD Slovenska Bistrica
Gordan Šibič, LD Ivanovci
Alojz Šket, LD Pšata
Ivan Šlag, LD Ruše
Jože Tomše, LD Cerklje ob Krki
Rudolf Vidmar, LD Zreče
Vincenc Vitrih, LD Orlica
Filip Vrečko, LD Loka pri Žusmu
Stanislav Zupančič, LD Laze
Anton Žulič, LD Kostonjeva na Krki

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*.

Narisol: Milán Samar

Miha Marenče: Podobe živali naših vrtov

Brez dvoma sta dober odziv in zanimanje za dve predhodni knjigi (*Podobe živali naših gora* in *Podobe naših gozdov*) avtorja knjige **Mihe Marenčeta** in fotografa **Jureta Kočana** oba avtorja spodbudila, da sta se odločila pripraviti še tretjo knjigo z zgodbami in slikami, v kateri bralcu predstavljata še živali, s katerimi se srečujemo na vrtovih; od nevretenčarjev in žuželk do ptic in sesalcev. Toda vrtovi niso kar preprosti, majhni obišni vrtovi sredi sklenjenega naselja, kjer ljudje za svoje potrebe pridelujejo v glavnem domačo zelenjavo, ampak le naravnejši vrtovi, ki se vsaj z enim robom navezujejo na gozd ali odprt travnik in povezujejo z naravnim ekosistemom. Le takšni vrtovi so namreč lahko vrstno neprimerno pestrejši kot nepovezan in osamljen zelenjavni vrt nekje sredi mesta, kjer nekateri neozaveščeni ljudje za lepši pridelek uporabljajo celo mineralna gnojila in pesticide. Bogatejši je tudi vrt z urejeno mlako, ki še dodatno popestri živalsko in rastlinsko združbo v njem. Že dolgo namreč vemo, da je prav voda poglobitvi vir življenja. In prav po zaslugi vrtna mlake ali potočka, ki se morda vije po njem, lahko tamkaj opazujemo tudi živali, ki jih sicer ne bi nikoli videvali.

Vemo tudi, da je vsaka živalska vrsta s svojim življenjem navezana prav na določen habitat in ekološke razmere v njem, na katere se je prilagodila v svojem dolgotrajnem evolucijskem razvoju, kjer je našla svojo optimalno ekološko nišo, kot to imenujemo strokovno, in kjer jo zato lahko pogosteje vidimo v družbi še določenih živali in rastlin. Skratka, naraven vrt je vrstno pestrejši življenjski okolje, kjer živijo le določene živali, ki jih Marenče v besedo in fotografijo prek petnajstih zgodbic postopoma predstavlja mladim bralcem. Ker pa ne avtor besedila Marenče ne naravoslovni fotograf Kočan nekaterih fotografij značilnih vrtnih ptic še nista uspela napraviti, jima je na pomoč priskočil ornitolog **Dare Šere** s svojimi posnetki. Le tako je pripovedovalec lahko zaokrožil predstavitev najbolj značilnih prebivalcev vrta. Preveč jih je, ki jih avtor opisuje skozi svoje zgodbe, da bi vse naštel; spoznali jih boste med branjem.

Mladi bralci, katerim je prvenstveno namenjena vsebina

Naslovnica knjige

knjige, bodo sproti spoznavali in se poučili o življenju vrtnih obiskovalcev, še nazorneje pa jim jih bodo predstavile izbrane barvne fotografije treh avtorjev. Za marsikatero žival, ki so jo bralci morda že videvali, niso pa vedeli, katera žival je, bodo v knjigi izvedeli pravo slovensko ime in zakaj jo lahko srečajo prav tam.

Za konec si lahko postavimo še pomembno vprašanje *Kaj lahko mlade bralce nauči vsebina knjige?* Da je mogoče z dobro voljo in okolico hiše, ki se vsaj z enim robom odpira na naravno okolje, v svojo bližino povabiti mnoge lokalne domorodne živalske vrste. Morda je bilo to okolje nedavno le njihovo. Mogoče in lažje je preoblikovati tak vrt v še privlačnejši habitat za prostoživeče živali kot tistega, omejenega v mestnem jedru. Tam ne bomo urejali večjega zelenjavnega vrta, pač pa bomo morda le z majhnimi posegi poskrbeli za uspešnejše uspevanje domorodnega naravnega rastlinja, ki bo pritegnilo tudi živali. Njim moramo zagotoviti vsaj nekaj

naravnih virov hrane in varnost – skrivališča. En vir so morda že sadna drevesa, skupine grmovnic in trava, ki s svojimi plodovi in zelenim kritjem živalim ponujajo hrano, mesta za gnezdišča in varnost pred plenilci. Pomemben je tudi cvetni pelod okrasnih rastlin, za katerega nam bodo hvaležne predvsem žuželke. Ureditev vsakršnega vodnega vira pa bo zagotovo še dodatno pritegnila vrsto drugih prostoživečih vrst, ki so življenjsko navezane na vodo in vlažen del habitata (mokrišče). Za dobrodošla skrivališča bodo v kotu vrta ustrezno poskrbeli tudi naložen večji kup vej, skalnjak in naravno goščavje.

Knjiga Mihe Marenčeta *Podobe živali naših vrtov*, ki je konec minulega leta izšla pri **Založbi Narava, d.o.o.**, iz Kranja v nakladi 200 izvodov, je vsekakor koristna in poučna knjiga, ki bo mlade bralce popeljala v živi svet naravnega vrta, ki ga žal najdemo le še na obrobjih naših mest in vasi. Knjiga jim bo odstirala čudovito združbo mnogih živalskih in rastlinskih vrst ter jih poučila, kaj živali nujno potrebujejo za vrstno sožitje in obstoj, da nas bodo lahko razveseljevale tudi v prihodnosti. Obenem bo opozarjala tudi na nujnost varstva ne le posameznih živali, pač pa tudi zadnjih ostankov naravnega okolja ter na pomembnost povezanega trajnostnega delovanja naravnih vrtov na robovih naših naselij.

Boris Leskovic

Narisal: Vital Šuligoj

CVETOČA POMLAD V GOZDU

Zdi se, da spomladi gozdovi ozelenijo kar čez noč. Topli sončni žarki požgečkajo na videz mrtve in suhe veje dreves in veličastna spomladanska predstava cvetenja in zelenenja se lahko začne. Nekatere drevesne vrste cvetijo že mnogo prej, preden poženejo listi. Breza in leska svoj cvetni prah trosita naokrog že proti koncu zime. Spomladanski sprehod skozi gozd je skoraj pravljica, saj na vsakem koraku bogato cvetijo divje češnje, lesnike, drobnice, jerebice, na gozdnem robu se soncu nastavljajo dreni, šipki in glogi. Na številnih dišečih cvetovih si žuželke nabirajo medicino in jih mimogrede še oprašujejo. Iz opršenih cvetov bodo počasi začeli rasti in zoreti plodovi, ki bodo v poznem poletju in v jeseni pomemben vir hrane za gozdne živali.

PREBERI SPODNJE STAVKE IN SI OB TEM DOBRO OGLED ILUSTRACIJE, KI SO DEL STAVKA. MANJKAJOČE BESEDE VPIŠI NA ČRTE. POPOLN STAVEK ŠE ENKRAT PREBERI.

_____ **DIVJE** _____ **ZELO DIŠIJO IN PRIVABLJAJO** _____, _____ **IN** _____.

SPOMLADI SI _____ **V KROŠNJAH** _____ **SPLETAJO** _____ **IN VANJE IZVALIJO** _____.

ČE _____ **UDARJAJO** _____ **IN RADO GRMI, POTEM SE** _____ **VEČ BATI NI.**

Domača naloga za mladega lovca

Mladi lovci bodo z zabavnimi in poučnimi domačimi nalogami spoznavali gozdni prostor in živali v njem. Vsaka domača naloga naj bo napisana na svojem listu in vložena v mapo z naslovom Mladi lovec.

Sprehod skozi spomladanski gozd v toplem in sončnem vremenu je še posebno lep. Vsak dan na novo zacveti nekaj drugega in gozd se neprestano spreminja.

Skupaj z lovcom se sprehodita po gozdu in ob gozdnem robu. Opazujta cvetoče grme in drevesa ter jih poskušajta prepoznati. So na cvetovih tudi žuželke? Naberita si nekaj različnih cvetov in jih odnesita domov. Na list papirja narišita posamezne cvetove in jih primerjajta med seboj. Kakšne so razlike med cvetovi? V barvi cvetnih listov, obliki, barvi prašnic?

Druga Mednarodna lovška salamijada

Konec aprila, natančneje 27. aprila 2022, bo v Gadovi Peči pod Gorjanci v vinski kleti **Ivana Urbanča** ocenjevanje divjačinskih salam v okviru druge *Mednarodne lovške salamijade*. Organizacije ocenjevanja se je poleg lovca in vinogradnika Urbanča tudi letos lotil **Mirjan Kulovec**, predsednik Društva salamarjev Slovenije, ki je prav tako lovec in dolgoletni direktor podjetja Kolpa iz Metlike.

Pri ocenjevanju bosta tudi letos po tehnični strani sodelovali **Društvo salamarjev Sevnica** in

Društvo Zlatna šajba iz hrvaškega Samoborja. Dodati je treba, da so organizatorji mednarodnega ocenjevanja divjačinskih salam pred nedavnim ustanovili tudi **Društvo divjačinskih dobrot**, pod okriljem katerega bosta poslej potekali organizacija in izvedba ocenjevanj divjačinskih salam.

Foto: Ivan Kuljaj

Udeleženci ocenjevanja bodo prejeli priznanja. Najbolje ocenjene salame bo na prireditvi v Gadovi Peči mogoče tudi poskusiti.

Lani, ko je bilo tovrstno tekmovanje prvič, je na ocenjevanje prispelo kar 57 vzorcev salam, kar je bilo za organizatorje veliko presenečenje, saj česa takega niso pričakovali.

Lahko sklepamo, da se kultura uporabe divjačinskega mesa v predelovanje suhomesnatih živil naglo povečuje tako v Sloveniji kot tudi v njenem širšem mednarodnem okolju. Lani so namreč s svojimi divjačinskimi salamami na ocenjevanju v Gadovi Peči sodelovali tudi lovci iz Avstrije, Hrvaške in Srbije. Glede na zelo odmeven dogodek je mogoče pričakovati, da bo letos krog udeležencev iz tujine še večji.

Odveč je poudarjati, da se tako v Gadovi Peči plete vedno bolj prepoznavna turistična zgodba, ki ima v kombinaciji z drugimi tamkajšnjimi dejavnostmi (odprti vinski hrami, kolesarske in pešpoti, pristni cviček, dobrote iz krušnih peči, obujanje tako imenovanih laških hramov ter predvsem prijaznost in dobrosrčnost ponudnikov) vse znake rasti tu-

Zbiranje vzorcev salam bo potekalo 24. in 25. aprila od 16. do 20. ure v vinski kleti Ivana Urbanča v Gadovi Peči. Pogoji ocenjevanja so na e-naslovu ivangadovapeec@gmail.com in na telefonski številki 041/618-953). Salame je mogoče poslati tudi po pošti na naslov: Ivan Urbanč, Stojanski Vrh 19, 8263 Cerklje ob Krki. Kotizacija za vzorec oddane salame znaša deset evrov. Meso za salame iz divjega prašiča mora biti laboratorijsko pregledano (trihinela), pri oddaji vzorca je treba priložiti tudi potrdilo.

rističnega obiska. Gadova Peč postaja ena od prepoznavnih in predvsem zelo svojevrstnih blagovnih znamk slovenskega lovstva ter tudi turizma.

Udeleženci ocenjevanja bodo prejeli zaslužena priznanja in pokusili najboljše ocenjene salame na prireditvi, ki bo v Gadovi Peči.

Ivo Kuljaj

Primer breje srne - mladice v lovišču LD Lenart

Lovski čuvaj in gospodar Lovske družine Lenart v Slovenskih goricah **Dejan Purgaj** me je junija lani seznanil z doslej meni neznanim primerom brejosti pri enoletni srni – mladici. Omenjena lovška družina gospo-

dari s tipičnim nižinskim loviščem v osrednjih Slovenskih goricah. V njihovem revirju Šetarova je bila povožena srna in ko je lovec **Jože Tomažič** odšel na kraj povoza ter začel pospravljati kadaver, je naletel na mladička, ki bi ga srnica skotila čez nekaj dni.

Purgaj, ki velja tudi za odličnega vodnika psa krvosledca, je dogodek takoj dokumentiral in mi poleg mladičevih fotografij

(bil je normalno razvit) prinesel tudi čeljustnico povožene mladice. Nobenega dvoma ni bilo, da je bila enoletna srna – mladica, kar mi je potrdilo še nekaj lovcev, ki se solidno spoznajo na srnjad. Zaradi redkosti pojava sem se odločil, da bom pridobil strokovno mnenje strokovnjakov iz Visoke šole za varstvo okolja v Velenju. Poklical sem prof. dr. **Boštjana Pokornjga** in mu na kratko razložil zgod-

bo. Vesel je bil informacije in mi obljubil, da bo po analizi čeljustnice pripravil strokovno mnenje, ki so ga z velikim zanimanjem pričakovali v LD Lenart. Zaradi redkosti in izjemnosti mi je dr. Pokorny predlagal, da bi primer na kratko predstavil v naši lovski reviji, saj bo gotovo zanimal še marsikatero slovenskega lovca.

Na **Visoki šoli za varstvo okolja** so se potrudili in prejel sem

strokovno poglobljen odgovor, ki ga je pripravil prof. dr. Pokorny, slovenski lovski javnosti dobro znan strokovnjak. Med drugim je poudaril, da gre »zagotovo za mladico, ki je glede na razvitost zobovja bila verjetno položena celo nekoliko kasneje kot običajno, ne prej (torej skoraj zagotovo šele v maju ali celo v juniju)«. Navedel je tudi naslednje: »Ker kot takšna v poletnem prsku zagotovo ni mogla sodelovati, je edina možnost, da je pri njej nastopil tako imenovani 'zapozneli prsk' (no, za njo kot osebek je bil tudi ta prej preuranjeni kot zapozneli), ki naj bi bil vsaj na podlagi starejše literature relativno pogost pojav pri v poletnem prsku neoplojenih srnah (čeprav je srna sicer monoestrična vrsta, torej naj bi praviloma imela samo en ovulacijski cikel letno)«. Razložil je tudi nekaj dejstev o tem pojavu: »Ta zapozneli prsk je nekje med oktobrom in decembrom, verjetno pa se prej kot pri v poletnem prsku neoplojenih srnah (ki pa so bile paritveno sposobne) zgodi pri tistih, ki poleti še niso bile razmnoževalno sposobne oziroma niso bile dovolj razvite, da bi v času pravega prska imele prvo ovulacijo (večinoma

Foto: Dejan Purgolj

Mladič, ki bi ga skotila enoletna srna – mladica, če je ne bi povozil avto. Zelo redek in izjemen primer.

pri mladica, tedaj starih 17–20 mesecev)«.

V nadaljevanju strokovnega menja je dr. Pokorny pojasnil še, da dobro razvite samice (kar pa konkretna mladica, upošteva njeno telesno maso, velikost čeljustnice in razvitost zobovja, ni bila, saj je njena neto teža znašala 11 kg), lahko izjemoma postanejo spolno zrele oziroma so sposobne ovulacije že pri sedmih mesecih. »Če pozabimo slabo vitalnost (narava nas pač lahko vedno prese-

neti), bi se časovno izšlo – nekje decembra bi bila v ovulaciji in tudi oplojena. V primeru oploditve v tem času pri srnah ne nastopi zadržana brejost, torej je nato razvoj zarodka neprekinjen, poleganje pa normalno spomladi (maja ali junija). Seveda verjetnost oploditve pozimi ni velika, saj srnjaki tedaj praviloma nimajo zadostne zmožnosti tvorbe semenčic, a se vendarle občasno dogaja,« je še navedel dr. Pokorny v svojem pisnem mnenju.

Strokovnjak je izrecno opozoril, da je torej teoretično zares mogoče, da je konec leta oplojena že srnica, ki nato polega kot mladica,¹ kar bi storila tudi srnica iz lenarškega revirja Šetarova, če ne bi predčasno končala pod avtomobilskimi kolesi. Je pa vnovič pripomnil, da so to izjemno redki primeri, ki jih tudi v strokovni literaturi težko najdemo in so izredno slabo opisani. Zato je lenarški primer za slovensko lovsko stroko toliko zanimivejši in ravnanje lovskega čuvaja Purgaja in njegovega lovskega tovariša Tomažiča vredno vse pohvale.

Dr. Marjan Toš

¹ Dr. Pokorny opozarja, da moramo »mladico« v primeru razmnoževanja smjati razumeti v pravilnem kontekstu. Mladice so v času poletnega prska spolno sposobne in vstopajo v reprodukcijo (po raziskavah med letoma 2013 in 2015 je bilo razmnoževalno sposobnih 80 % mladice). Takrat so mladice stare 14 mesecev in torej polegajo kot dveletne srne. Da pa bi polegale mladice kot mladice, kot v primeru zgodbe iz LD Lenart v Slovenskih goricah, torej pri starosti približno 12 mesecev, pa bi morale biti oplojene že kot srnice, kar pa je res izjemoma. Mladice so torej praviloma spolno sposobne in vstopajo v reprodukcijo, vendar še ne polegajo mladicev.

Prvi letošnji lov na lisice

V Lovski družini (LD) Rače je bil 9. januarja 2022 organiziran lov na lisice v revirju Grajevnik. Že dan prej sem si vse pripravil za lov, očistil puško, pripravil primerne naboje, oblačila in obutev ter se v nedeljo ob 7. uri odpravil k lovskemu domu v Račah, kjer je bil zbor lovcev. Jutranja temperatura je bila –7 stopinj Celzija, kar je po mojih izkušnjah kazalo, da bo lov uspešen. In res je bil.

Zaradi novega koronavirusa lovskih gostov nismo vabili, pogoj na lovu pa je potekal v skladu z dokazilom PCT (preboleli, cepljeni, testirani). Ob prvem snidenju v novem letu smo si zaželeli srečno novo leto, v roke pa smo si segli kar v rokavicah. Lovovodja in gospodar **Boris Zupanič** nas je posebej opozoril na spoštovanje medsebojne razdalje in čim manj medsebojnih stikov, kar smo tudi upoštevali.

Foto: Franc Košir

Pozdrav lovini

Po namestitvi na stojišču sem zaznal, da vlada prava tišina, samo srake, šoje in kavke sem lahko občasno slišal. Po polurnem čakanju sem zaslišal prvi strel, nato drugega in zatem še tretjega. Prvi pogon se je končal. **Vanč Ivan Horvat** se je pohvalil z uplenitvijo lisjaka, za njim še **Ivo Trošt** z lisico in **Tadej Senekovič** z lisjakom. Po kratkem postanku se je začel

drugi pogon. Sam sem zavzel stojišče, kjer sta bila pred mano čistina in nekaj grmičevja. Popolna tišina – spet sem slišal samo ptice. Po vreščanju srak sem vedel, da prihaja nekaj, za kar tudi srake vedo, da je plenilec. Izza grmovja se je pokazala lisica, pritisnil sem na petelina in padla je v ognju. Nato je sledil strel, ki ga je oddal **Vlado Predikaka**. Takoj za tem

je streljal še **Mehmed Jusufović**. Oba z Mehmedom sva uplenila lisici. Mojo je do vozila nesel mlad lovec **Tadej Krček**, stolček za sedenje pa **Andrej Plaustainer**. Obema sem bil zelo hvaležen, saj moj hrbot take teže ne bi prenesel.

Pri pozdravu lovini pri lovskem domu je lovovodja Boris ocenil lov in poudaril, da je bil zelo uspešen. Povedal je še, da ne pomni, da bi lovci na enem lovu uplenili pet lisic. Zahvalil se je upleniteljem in zaželel uspešen lov naslednjo nedeljo. Žal po lovu ni bilo druženja in smo se po skupinah odpravili vsak v svoji smeri.

V LD Rače že dolgo ne pomnim tako prijetnega in toplega vzdušja, kot je bilo tokrat. Sam si želim, da bi bilo takšnih uspešnih lovov in srečanj še več. Hvala vsem, ki ste bili na lovu ter pripomogli k zelo prijetnemu počutju in lovu.

Franc Košir

S PCT na race

Tako kot pri marsikateri drugi dejavnosti je tudi pri lovskih aktivnostih epidemija covid-19 sprožila ogromno vprašanj, kako izvesti določene aktivnosti, na

primer skupne in skupinske love ter tradicionalna srečanja, kot je v našem primeru lov na race sosednjih lovskih družin (LD), to sta LD Banja Loka - Kostel in LD Osilnica.

Skupni lov na race, ki ga že ne-

kaj let izvajamo skupaj s sosednjo LD Osilnica, po navadi priredimo v januarju, tik pred koncem lovne dobe na race mlakarico, lov pa sodi med načrtovane skupne love za minulo leto. V letu 2020 je veljala splošna prepoved druženja,

posledica česar je bila odpoved večine jesenskih skupnih lovov in med drugim tudi skupnega lova na race z LD Osilnica, ki smo ga v okviru skupnih lovov za leto 2020 načrtovali v januarju 2021.

V letu 2021 so se ukrepi za za-

jezitev epidemije nekoliko omilili; dovoljeno je bilo druženje v skladu s pogoji PCT (preboleli, cepljeni, testirani). Da bi zadostili pogojem PCT in uspeli izvesti skupne in skupinske love ter posledično dosegli načrtovani načrt odvzema divjadi, smo še pred načrtovanimi skupnimi lovi priskrbeli hitre teste za samotestiranje na novi koronavirus, ki povzroča bolezen covid-19. Že na prvem skupnem lovu v začetku novembra smo presenečeni ugotovili, da je velika večina članov cepljena in samotestiranje skoraj ni bilo potrebno, saj le eden od udeležencev ni izpolnjeval pogojev in je moral testiranje opraviti neposredno pred skupnim lovom.

Ker se je navedeni način izkazal kot učinkovit in zadovoljiv za izvedbo skupnih lovov, smo se v vodstvu LD Banja Loka - Kostel in LD Osilnica odločili, da bomo navedeno prakso prenesli tudi na vsakoletni skupni lov na race obeh družin, kar bo omogočilo, da bi tokrat uspešno izvedli skupni lov.

Sprva je bil lov načrtovan za v soboto, 8. januarja 2022, vendar ga na načrtovani dan zaradi logističnih zapletov nismo uspeli izvesti in smo ga po skupnem dogovoru prestavili na dan pozneje. Ob 8. uri se je pri mostu v Mirtovičih zbralo 19 udeležencev iz obeh lovskih družin. Tokrat testiranje pred lovom ni bilo potrebno, saj so prav vsi udeleženci izpolnjevali pogoj PC. Bil je hladen, toda lep dan, kot nalašč za lov na race.

Foto: Mladen Koritnik

Po končanem skupnem lovu LD Banja Loka - Kostel in LD Osilnica je sledil pozdrav lovini pred lovskim domom LD Osilnica v Ribjeku.

Po uvodnem pozdravu in nagovoru vodij lova **Željka Knausa** (LD Osilnica) in **Jožeta Lundra** (LD Banja Loka - Kostel) so se udeleženci odpravili v Kuželj (LD Banja Loka - Kostel), kjer so začeli z lovom, ki se je končal v sedem kilometrov oddaljeni Bosljivi Loki (LD Osilnica). Lov so spremljala opažanja bobrišč in drevja, ki so ga ogledali bobri. Le-ti so se kljub velikemu letne-

mu nihanju vodostaja in hitrosti reke Kolpe očitno odločili stalno naseliti tudi v Zgornjekolpski dolini. Uspeh pri lovu, ki se je končal ob 13. uri, velja pripisati odlični disciplini in predvsem preizkušenemu psu z imenom **Herc**, ki se je pod vodstvom vodnika **Dominika Janeša** (LD Osilnica) brez zadržkov poganjal v mrzlo reko in iz nje prinesel prav vseh enajst uplenjenih rac mlakaric.

Po končanem lovu je sledil pozdrav lovini pred lovskim domom LD Osilnica v Ribjeku. Čeprav tako zaželenega zadnjega pogona zaradi ukrepov za preprečevanje epidemije nismo mogli izvesti, so se udeleženci razšli zadovoljni z dobrimi vtisi na čudovit lov in v želji, da bi tradicionalni lov na race ohranili tudi v prihodnje.

Mladen Koritnik

Akademski lov 2021

V soboto, 13. novembra 2021, je **Oddelek za gozdarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani** v sodelovanju z **Loviščem s posebnim namenom (LPN) Ljubljanski vrh** organiziral drugi, tako imenovani **Akademski lov**, ki je namenjen študentom in zaposlenim na oddelku. Lov je potekal na območju Ljubljanskega vrha pod vodstvom vodje Službe za lovišča LPN pri Zavodu za gozdo-ve Slovenije mag. **Janka Mehleta** in s pomočjo lokalnih lovcev. Lova se je udeležilo deset študentov, od tega sedem strelcev.

Po zboru ob 7. uri smo se vsi skupaj odpravili v lovišče, kjer je sledilo nekaj uvodnih besed o varnosti na pogonu in vrsti divjadi, ki smo jo lahko lovili. Prvi pogon je potekal po zaraščenem gozdu, v katerem smo opazili srnjad, lisico in jelena. Lovske sreče žal nismo imeli. Sledila je kratka malica, nato pa je sledil drugi pogon. Tudi med njim ni bila uplenjena nobena žival, lovci na stojščih so opazili nekaj

Foto: Iza Hribar

Utrinek z Akademskega lova 2021

košut, telet in mlajšega jelena, vendar prave priložnosti za strel ni bilo. Več sreče je bilo v tretjem pogonu, ko je tik po začetku pogona pes iz gošče pregnal košuto s teletom. Eden izmed gonjačev je tako že na začetku uplenil tele. Nekje na sredi pogona je odjeknil še drugi strel, s katerim je lovec na stojšču uplenil košuto. To je bil tudi skupni izkupiček lova. Ob koncu je sledil pozdrav lovini in zahvala boginji **Diani** za plen. Zaradi trenutnih razmer v družbi žal nismo izpeljali pogostitve.

Pričakovanja od lova so bila nekoliko večja, vsaj glede števila uplenjene divjadi, a izkušnja je bila lepa, predvsem pa zanimiva za študente, ki še nikoli niso bili udeleženi na skupnem lovu. Skoraj vsak od udeležencev je med lovom opazil divjad. Izredna zahvala velja mag. Mehletu, revirnemu lovcu in gonjačem ter njihovim psom, ki so si vzeli čas in odlično izpeljali skupni lov. Upamo, da bomo naslednje leto lov ponovili v še večjem številu.

Tim Pirc

Dvakrat prvi!

September 2021, natančneje 5. september 2021, bo ostal mladi in edini lovki Lovske družine (LD) Zreče **Janji Klinčar** v spominu vse življenje. **Diana** ji je tistega dne naklonila dober pogled in v spremstvu našega lovca **Anžeta Bukovška** je uplenila svojega prvega jelena. Po strelu je jelen odskočil v gozd in zaradi težavnega terena je bilo potrebno kar nekaj časa in truda, da so ga našli. Lovcema Anžetu Bukovšku in **Milanu Stebernaku** ter svojemu življenjskemu partnerju **Marku Srši** je bila Janja neizmerno hvaležna za pomoč. Hkrati je bil to prvi jelen, ki ga je na območju LD Zreče kdajkoli uplenila lovka.

Janja je vstopila v lovsko bratovščino leta 2016 kot pripravnica in izpit uspešno opravila leta 2017. V lovski družini je aktivna na področju upravljanja z divjadjo pa tudi pri društvenih dejavnostih (lovski ples, prvomajski piknik, Hubertova maša in še kaj). Trenutno je članica **Upravnega odbora LD Zreče** in opravlja funkcijo blagajničarke. Hkrati je tudi predsednica **Gobarskega društva Zreče**, kjer smo včlanjeni

Foto: Franci Klajne

Dvakrat prvi!

tudi trije lovci. Po izobrazbi je univ. dipl. inž. živilske tehnologije in doktorica biotehnoloških

znanosti; je samostojna podjetnica. Ukvarja se z bioresonanco in prodajo pripomočkov za zdra-

vo življenje. S partnerjem živita na domačiji v vasi Zlakova nad Zrečami. Raznovrstne pridelke že vrsto let prodajajo na kmečki tržnici v Zrečah.

Vesel sem bil povabila na ogled njene lovske trofeje na domu. Po Janjini izjavi namreč veljam za glavnega krivca, da je postala lovka. Lovsko trofejo sta s partnerjem Markom sama uredila in nič ne kaže, da je to njun prvi tovrstni izdelek. Seveda sem ji z veseljem izrekel lovski blagor in poudaril, da je vsaka lovska trofeja, posebno pa jelenja, največ vredna, če je iz domačega lovišča. Tako je lovcu poplačan večletni trud, ki ga je vložil v lovišče. Ker je uplenjenega jelena odkupila, me je povabila na jelenjo juho z njihovimi domačimi rezanci in pečenko. Bil je odlično pripravljeno. Nato je sledil daljši klepet z mamo **Marico** in očetom **Milanom**. V pestrem razgovoru sem ugotovil, da sem tudi sam uplenil prvega jelena v LD Zreče na istem travniku kot Janja, a davnega leta 1995.

Za konec še enkrat lovski blagor in dober pogled vnaprej.

*Franci Klajne,
LD Zreče*

Nova lovška preža na Mošenkovem

V vsaki lovski družini (LD) in tako tudi v naši **LD Jezersko** so v programu obnove lovskih objektov in naprav. Včasih so potrebne tudi določene premestitve lovskih naprav in njihova prilagoditev zdajšnjim razmeram in potrebam, saj so se zaradi človeških posegov marsikje spremenila stanišča in s tem vedenjske navade rastlinojede divjadi. To se je na območju naše lovske družine zgodilo nenazadnje tudi zaradi podnebnih sprememb in posledic ujm z velikimi podori drevja v gozdu. Naravni ritem prostoživeče divjadi se spreminja tudi zaradi novih oblik rekreacije, ki vse bolj prodira v naravno okolje in moti divjad. Obenem smo v visokogorskih loviščih priča, da se na novo in v večjem številu pojavljajo divji prašiči. V povezavi s tem postajajo varne in dobro izdelane preže vse pomembnejše, in sicer ne le kot opazovalnice za ugotavljanje zdravstvenega stanja, starostne in spolne populacijske sestave lovnih vrst, ampak tudi za dovolj strokovno oceno pred strelom na divjad in s tem uresničevanjem letnega načrta odstrela.

Ob upoštevanju vseh dejstev se je tudi na Mošenkovem, kjer je veliko domorodne divjadi (jelenjadi, srnjadi pa tudi gamsov in nekaj male divjadi), LD Jezersko s soglasjem in priporočilom lastnika zemljišča odločila, da bo postavila novo prežo. Tudi mnogi posestniki si namreč želijo, da bi

bila na njihovih posestvih večja prisotnost lovcev. Le tako lahko pravočasno ugotovimo nova gibanja in povečano prisotnost divjadi, še posebno divjih prašičev in jelenjadi, ki lahko v veliki meri povzročata občutno škodo na kmetijsko-pašnih površinah in tudi v gozdu.

Foto: France Ekar

LD Jezersko se je odločila, da bo s soglasjem in priporočilom lastnika zemljišča na Mošenkovem, kjer je veliko domorodne divjadi (jelenjadi, srnjadi pa tudi gamsov in nekaj male divjadi), postavila novo prežo.

K postavitvi nove lesene lovske preže, ki se lepo podaja v okolje, so domači lovci k sodelovanju povabili nove mlade lovske pripravnike, da bi jih neposredno seznanili s tovrstnim delom in da bi opravili dela iz predpisanega načrta za praktični del lovskega izpita. Pri tem jih mentorji in terenski vodje del seznanijo, kako je treba pravilno pripraviti les za lovsko prežo in kako jo nato varno in zanesljivo postaviti. Pri postavljanju preže je pomembno poznati zakonska določila, povezana s takimi opravili, saj so za to potrebna predhodna usposabljanja (delo z motorno žago in obdelava lesa). To lahko delajo le tisti člani, ki so za to že predpisano usposobljeni.

Ob postavljanju preže julija 2021 na Mošenkovem so novi lovski pripravniki skrbno spremljali potek del, pomagali pri opravljenih in od vodje del sproti dobivali vse potrebne napotke in informacije, povezane s predpisi o izdelovanju lovskih naprav. Celoten potek postavitve preže je z dobro voljo in vedrino spremljal tudi lastnik - posestnik **Damjan Robnik**, na čigar posestvu že stoji »nova« lovška preža.

France Ekar

Stare lovske slike

V roke mi je prišel zapis o vipavskem grofu Lanthieriju.¹ V ljudskem spominu je ostal živ tudi kot strasten lovec svojega časa, ko so bili uradno lovci lahko le velika gospoda. Znana je, recimo, anekdota, ko so se na Nanosu gospodje zvečer po lovu prepirali, ali je tista zadeva med moškim in žensko delo ali ne. Niso si mogli priti na čisto in grof Lanthieri je poklical svojega hlapca Lipeta, ki je tisti dan naganjal divjad, naj razsodi ...

»Lipe, povedi gospodom grofom – ali je tista reč med tabo in tvojo Pepo delo ali ni!« mu je ukazal grof Lanthieri. – »Ni delo, gospod grof!« je brez pomišljanja odgovoril Lipe. – »Kako? Tu se že dve uri prepiramo, je tisto delo ali ne, pametne glave so med nami, pa se ne moremo zediniti. Ti pa kar rečeš – ni delo!« – »Gospod grof,« je odgovoril Lipe, »če bi bila tista zadeva res delo, bi jo moral pri vas doma jaz delat namesto vas ...«²

In o grofu Lanthieriju samo z začetnicami podpisani avtor (N. A. P.) v *Lovcu* iz daljnega leta 1929 v *Starih lovskih slikah* piše takole ...

Medved in kotorna

»Vipavski grof Lanthieri je bil bolj male, toda obilne – okrogle postave. Kretal se je zelo rad med domačini. Oblečen v kmetsko obleko, golorok, z mehurjem za pasom in pipo v ustih, vozaril se je v svoji stari 'koreti' z oslovsko vprego, dasi je imel obilo konj in gosposkih voz na razpolago. Bil je dovtipen, za šale vnet in dovzeten možakar. /.../

Grof Lanthieri pa je bil tudi prijatelj lova. Poleg ogromnih prirediteljskih lovišč, ki so se raztezala od Vipave skoraj do Idrije, čez Nanos daleč v Hrušico, imel je tudi na Krasu pri svojem gradiču v Rihemberku nad Prvačino zasebno lovišče, v katerem je lovil predvsem kotorne. Kotorna s suhim špehom nadevana, na ražnu pečena, v kislem zelju dušena in potem z rujnim vipavcem zalita – bogme, to je jedača, ki jo je tudi grof Lanthieri zelo, zelo, obrajtal!«

No, in grof Lanthieri je uplenil medveda! Zgodba o tej lovski prigodi pa je takale ...

»... Podkrajski³ drvarji so se

Grof Karel Friderik Lanthieri, avgust 1905 (povzeto iz knjige Metke Nusdorfer Vuksanovič, uredila, Gremo v trg – Vipava v prvi polovici 20. stoletja skozi objektiv Ivana Možeta, Grafika Soča Nova Gorica, Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, 2000, str. 49)

Vir: Elena Mulic: Zgodovina in razvoj arhitekture in okolja Vipave ter Vipavske doline: Občina Vipava, 2011.

vračali z dela proti domu. Na čelu je stopal Drejc. Na stezi je trčil na medveda. 'Strela božja!' zavpije Drejc in vsega s cepinom medveda za uho s tako silo, da je ostal cepin do ročaja v medvedovem tilniku. Medved pa je že objel Drejca s svojimi šapami, mu polomil rebra in ga šavnil za ramo, s katere mu je odtrgal kožo z mesom vred. Nezavesten in brez glasu se je zvrnil Drejc na tla, ko ga je medved vsled prihoda in vpitja ostalih drvarjev izpustil – in zbežal s cepinom v glavi v nasprotno smer ...«⁴

Nato je obširno opisano, kako so vipavski grof Lanthieri in povabljeni lovci šli za ranjenim medvedom. O tem pripoveduje grajski lovec Vide, še posebej pa je omenjen neki gospod Vajšgerber, ki se pred ranjenim medvedom ni ravno izkazal s pogumom ...

»Vajšgerberja sem postavil desno od lovcev na visoko skalo ter mu naročil naj naznani s strelom morebiten prihod medveda. Hrup, ki so ga povzročali drvarji z vpitjem, udrihanjem in s premetavanjem skal, je naraščal od minute do minute. Grozovito pa je postalo vpitje, ko je drvar spodaj v dolini z neznanskim glasom zatulil: 'Medved, medved!' Koj nato je počil strel. Milče je streljal in zavpil: 'Varda, medved desno!' Vsi smo obrnili pozornost na desno ter opazovali Vajšgerberja na skali, ki je s puško v roki zrl v dolino. Kakor bi trenil, je počenil,

šiških in nanoških gozdov.

⁴ Drejca so še tisti večer odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Kako se je zdravljenje končalo, na tem mestu ni zabeleženo.

položil puško na skalo, se obrnil, pritisnil klobuk na glavo in se pognal v silovitem skoku preko malega grabna tri metre globoko na tla, kjer se je prekucnil, a kakor mačka naglo pobral ter v diru izginil v gozdu. Medtem je prilomastil medved iz grmovja. S cepinom v glavi je dirjal proti prvemu lovcu. Pok! – še zmenil se ni, krenil je bolj na levo ter dirjal preko cele vrste lovcev proti prelazu, katerega sva zasedla z grofom. Pok, pok, pok ..., so stre-

sko vprego. Na kozlu kočijaž in sluga v livreji – sicer kočija prazna. Za kočijo dva osla, vprežena v grofovo koreto, v kateri je sedel sam grof. Osla brez vajeti, le grof je držal v rokah namesto biča dolgo leskovo rahlo, s katero je otepal osla. Za koreto dva lojirska voza s konjsko vprego. Prostore na teh vozech so zasedli vipavski lovci s puškami, obešenimi okrog tilnika, in s psi med nogami. In za njimi lovec Vide na stari kobili. Preko rame je nosil ogromen lov-

Vipava na litografiji v Wagnerjevi suiti Kranjske leta 1844 (povzeto iz Narodne in univerzitetne knjižnice iz Ljubljane)

Vir: Elena Mulic: Zgodovina in razvoj arhitekture in okolja Vipave ter Vipavske doline: Občina Vipava, 2011.

ljali lovci. Šele po osmem strelu se je medved zgrudil na tla. Tedaj so se približali medvedu na par korakov še gospod grof ter mu pognali kroglo v glavo. /.../

Drugi dan so ga (medveda) na vozu, okrašenem s smrekovimi vejami, pripeljali v Vipavo. Tam sem ga videl, osemleten pobič. Istega nagačenega medveda sem pozneje še večkrat videl v ljubljanskem muzeju.

Grof je Vajšgerberjevo puško odkupil ter jo obesil na steno v svojem stranišču. Visela je tam še dolgo, dolgo, poleg zbirke onih predmetov, ki se v tem hišnem prostoru nujno uporabljajo – od jezeve kože, koruznega storža pa do najfinjšega angleškega papirja, a nad zbirko napis: 'O, človek, posluži se, kakor si vaje!'«

V nadaljevanju samo z začetnimi črkami svojega imena podpisani avtor tega zanimivega pisanja na široko piše o drugačnem lovu – grof je s povabljenimi gosti v okolici Rihemberka lovil kotorne. Že opis spreveda, s katerim se grof iz Vipave odpravi proti več kot dvajset kilometrov oddaljenemu Rihemberku na lov, je vreden ponatisa ...

»V petek popoldne se je nudil Vipavcem nenavaden prizor. Sprevod lovcev se je korakoma pomikal po državni cesti skozi Vipavo proti Ajdovščini. Na čelu spreveda grofavska kočija s konj-

ski rog, na katerega je od časa do časa trobil.

'Ježeš, Marija in sv. Jožef, kam pa se peljejo gospod grof?' je vprašal nekdo ob cesti. – 'Osla vprašaj – kej vem, kje me bodeta izločila, 'odvrne grof. /.../

V soboto popoldne prikorakala je četa veselih vipavskih lovcev, katerim se je prejšnji dan pridružil v sprevodu tudi voz ajdovskih mimrodov⁵, v četverstopu in prepevaje vesele pesmi pod vodstvom grofa pred grad v Rihemberku. Vrnili so se z lova, ki je bil baje zelo obilen ...«

Na koncu je še opis veseljačenja po uspešnem lovu na kotorne, ki je trajal do jutra ... Med jedmi seveda ni manjkalo na grofu najljubši način pripravljenih kotorn ... »Med jedačo pa je zavzemala prvo mesto: s suhim špehom nadevana, na ražnu pečena in v kislem zelju dušena kotorna ...«

Iz vsega zapisanega pred nami oživi vipavski grof Lanthieri, dovtipni veseljak in dobrodušnež, ki je na tem svetu užival življenje z veliko žlico. Zapisanega seveda ne moremo vrednotiti s stališči in spoznanji iz današnjega časa, ko smo ljudje s svojim ravnanjem naravo zelo spremenili ...

Franc Černigoi

⁵ Mimrodi – v prenesenem pomenu: lovci. Mimrod (Nimrod) je bil mitološki vladar in lovec, ustanovitelj babilonskega kraljestva.

OGLASNO SPOROČILO NAROČNIK:

JERMAN-I, d. o. o.
www.ivanjerman.si

Predstavljamo: Crispi Track Gtx, lovski pohodni čevlji za zahtevnejše uporabnike

Leto 1975 ustanovljeno podjetje Crispi Sport S.R.L. je v bližini Trevisa, ki že od nekdaj slovi kot center športne čevljarke industrije. Proizvodnja v podjetju Crispi je usmerjena predvsem v naslednje panoge: športna pohodna obutev, delovna obutev za policijo in vojsko ter lovcev nekoliko zanimivejša obutev – linija lovske obutve. Kolekcija lovske obutve je dovolj široka, da je mogoče nekaj najti za vse načine lova in za vsakogar. Prav tako so vsi izdelki narejeni v Italiji.

Čevlji Crispi Track Gtx, prepoznaven po svoji vpadljivi oranžni barvi podplata (ki nenazadnje zagotavlja tudi vidnost), z nekaj dizajnerskimi dodatki v isti barvi jasno nakazuje, da je Italija še

Vir: JERMAN-I, d. o. o.

Lovski pohodni čevlji Crispi Track Gtx

vedno svetovna prestolnica mode. Izdelek pa ni zasnovan le zanimivo, temveč tudi uporabno in v skladu z naprednimi tehnološkimi znanji: membrana Gore-Tex, usnje Nubuk, podplat Vibram Megagrip, visoka stopnja zračnosti in vodo-odpornosti. Vredno je omeniti tudi konstrukcijo Crispi 3D, ki omogoča uspešno odvajanje vlage, kar med uporabo ohranja stopalo suho (če je to ob fizičnih aktivnostih sploh mogoče), sistem ABSS (Ankle Bone Support System), na-

menjen zaščiti gležnja med hojo, ter okvir Crispi Crossbow, ki blaži udarce s plavajočim modulom v predelu pete čevlja.

Kot uporabniku s širšim stopalom so mi pohodni čevlji Crispi Track Gtx vlivali občutek ugodja in udobja že od prvega trenutka uporabe. Pri določenih drugih modelih včasih namreč potrebujem nekaj kilometrine in prehojenih poti, da se čevlji vsaj delno prilagodijo stopalu, preden se spoprijateljim z njimi. Vse v

življenju pa ne more biti posejano z rožicami, zato bom pri uporabniški izkušnji izpostavil še (edino) pomanjkljivost, ki sem jo opazil med uporabo – občasno odvezovanje vezalk.

Proizvajalec je omenjeni model čevlja namenil uporabnikom, ki so radi v gibanju, ne ustrašijo se niti (naj)zahtevnejših terenov. Zaščitna guma in zgradba čevlja že na prvi pogled dajeta vtis robustnosti in tega nikakor ne skrivata. Zaradi polimernih vložkov in mrežaste strukture na prednji strani čevlja je le-ta (za razliko od klasičnih, usnjenih pohodnih čevljev) primeren tudi za trnje, melišča in kamnita območja.

**Za JERMAN-I, d. o. o.:
Renato Brodar**

Uvoznik za slovensko tržišče, podjetje Jerman-i, d. o. o., bo asortiman obutve Crispi razstavilo tudi na prihajajočem sejmu lovstva in ribištva v Gornji Radgoni (8.–10. april 2022), kjer si bo izdelke mogoče pobliže ogledati in tudi pomeriti. Vabljeni!

OGLASNO SPOROČILO NAROČNIK:

Optics Trade, d. o. o.
www.optics-trade.eu

Predstavljamo: daljnogledi Leica Trinovid HD

V preteklosti smo za revijo Lovec že pisali o Leicinih odličnih strelnih daljnogledih serije Fortis 6, tokrat pa bomo pozornost usmerili v njihove daljnogledne vstopnega cenovnega razreda, Trinovid HD, ki navdušujejo že vrsto let. Trenutno so v seriji štirje modeli: 8 x 32, 10 x 32, 8 x 42 in 10 x 42. Med lovci sta priljubljena predvsem večja modela.

Serija Trinovid HD navduši že s svojo zunanostjo. Tpežno magnetno ohišje prekriva kakovostna črna guma, ki poskrbi za dober oprijem ter daje vtis elegance in dovršene izdelave. Na površini daljnogleda je še mnogo drugih detajlov, ki navdušijo. Okularje lahko z gladkimi premiki nastavimo na kar štiri položaje in tako poskrbimo za ustrezno oddaljenost od oči.

Ne smemo pozabiti na optične lastnosti, brez katerih serija Trinovid HD ne bi bila to, kar je: prepriča predvsem z živimi barvami, dobrimi barvnimi kontrasti in robno ostrino, kar lahko delno pripišemo kakovostnemu steklu in

Foto: Optics Trade, d. o. o.

Leica Trinovid HD 10 x 42

izvrstnim premazom na optičnih površinah.

Če iščete vsestransko uporaben daljnogled za lov, svetujemo nakup modela 8 x 42. Je dobra izbira za čakanje in zalaz, in sicer pri lovu na smjad in lisico, solidno se izkaže tudi v mraku. Za lažje ocenjevanje divjadi je primernejši model 10 x 42, vendar nudi nekoliko ožje vidno polje in manj svetlo sliko, ko se začne mračiti. Ravno zato je primernejši za tiste vrste lova, ki se dogajajo podnevi. Kompaktna modela sta

zaradi svoje majhnosti in lahкости primerna izključno za gorski lov.

Če razmišljate o nakupu cenovno dostopnega daljnogleda prestižne blagovne znamke evropskega izvora, so daljnogledi serije Trinovid HD odlična izbira. Proizvajajo jih v tovarni podjetja Leica na Portugalskem, kjer izdelujejo tudi druge optično dovršene naprave, med drugim daljnogleda z vgrajenim laserskim daljinomerom Geovid. Mnogi, tudi zaposleni pri podjetju Leica, navajajo, da

so njihovi portugalski izdelki po kakovosti popolnoma primerljivi tistim, narejenim v Nemčiji.

Za večja modela boste odšteli okoli 1000 evrov, za kompaktni različici pa okoli 900 evrov. Ob nakupu prejmete desetletno jamstvo.

Nakup je mogoč na spletni strani www.optics-trade.eu in v vseh boljše založenih lovskih trgovinah. Za več informacij nas pokličite na telefonsko številko 031/770-520 (Optics Trade).

LOVSKE SPOMINČICE, NABRANE NA SLOVENSKEM

SKLADATELJ, KI JE KOT SRČEN LOVEC NAJBOLJ LUBIL ŽVRGOLENJE PTIC

Malo slovenskih lovcev pozna uglednega zdravnika in skladatelja **Gustava Ipavca** (1831–1908) iz Šentjurja tudi kot lovca. Še manj pa je med lovci tistih, ki bi poznali Ipavca kot vestnega lovskega zakupnika, kinologa, vnetega zagovornika slovenskih interesov v lovstvu že v drugi polovici 19. stoletja in kot lovca, ki je neizmerno užival na zelenih livadah in na obrobju gozdov ob poslušanju žvrgolenja ptic. Le-te so mu ponujale note za nove skladbe, po katerih je bil znan in s katerimi se je za vedno zapisal v slovensko kulturno zgodovino. Uglasil je 60 pesmi, tudi zelo znani *Slovenec sem* in *Kje so moje rožice*.

Kot ugleden zdravnik v Šentjurju je bil med ljudmi izredno spoštovan, zato so ga izvolili tudi za župana trške občine. Na vsakem koraku je bil z dejanji najprej velik slovenski rodoljub, kar so bili tudi sicer vsi Ipavci. Pridružil se je celjski **Čitalnici**. Bil je njen vnet član in se je slovenstvu razdal na mnogih področjih; med drugim je bil med pobudniki za žalski slovenski Tabor, vključil se je v delo **Slovenske Matice** in podpiral nastanek časopisa *Slovenski narod*. Slovenski ponos in globoko narodno zavest je posebej izkazoval tudi kot ponosen lovec. V enciklopedičnih in drugih podobnih znanstvenih zapisih njegovo lovsko udejstvovanje ni predstavljeno, čeprav je bil v domačem okolju kot vodilni lovec takratnega časa izjemno dobro znan, predvsem pa med ljudmi izredno cenjen in spoštovan kot velik varuh žive narave.

Dr. Gustav Ipavec, zdravnik, župan, skladatelj in srčni lovec

Foto: Leopold Budič, Dlib, Zbirka upodobitev znanih Slovencev, NUK

Gustav Ipavec je začel aktivno lovsko udejstvovanje okoli leta 1870, ko je bil v Šentjurju kot zdravnik izvoljen za župana. Kronisti so zapisali, da je kljub obilici dela kot zdravnik in kot skladatelj sleherni prosti čas namenil uživanju v bližnjem trškem gozdu, kjer je naslonjen na drevo poslušal ubrano ptičje petje. Izredno dobro je poznal ptice in ko je zaslišal še neznano ptičje žvrgolenje, mu je ves zamaknjen sledil s svojim skladateljskim poslušom. »Ko je ptiček utihnil, pa se je dr. Ipavec podal v svojo sobo, kjer je imel klavir in toliko časa poskušal, dokler ni zadel slišane melodije. Zato so vse njegove skladbe tako mehko zveneče.«¹

Dr. Ipavec je rad hodil na love in nanje vabil samo zavedne slovenske lovce. Kronist je zanimivo trditev dopolnil še z zapisom, da je večinoma lovil le s svojimi kmečkimi lovci, med katerimi sta bila omenjena **Alojz Ratej**, posestnik iz Šentjurja, in **Benjamin Ratej**, ki se je pozneje priženil v Petrovče. Imel je tudi lovskega čuvaja. Dr. Ipavec pa ni bil le lovec, temveč tudi kinolog in je vedno imel dobre lovske pse. Le-te so imeli tudi njegovi slovenski lovski tovariši, in sicer po navadi vsak po dva psa. Za naše bralce, še posebno za mlajše lovce bo zanimivo, da je bil med lovci napisan dogovor, da strelcu pripada vsaki peti zajec. Ker je bilo zajcev malo in tudi malo lovecev, so bili odstrelji zajcev skromni, saj je bil dr. Ipavec kot zakupnik oziroma lastnik lovišča veliko bolj zadovoljen, če je zajce srečeval žive v lovišču. Rad je namreč imel bogata lovišča. Čeprav je imel samo enega lovskega čuvaja, ni imel težav zaradi divjega lova. To je bil odraz njegovega velikega ugleda in spoštovanja med ljudmi, ki jim je veliko pomagal kot zdravnik in župan, pa tudi odraz ugleda takratnih slovenskih lovcev na območju zdajšnjega Šentjurja (včasih Sv. Jurija ob južni železnici), ki so strogo spoštovali lovsko-etične norme in lovsko tradicijo. Nanjo je trdno prisegal tudi dr. Ipavec, ki si je v lovskih vrstah ustvaril ugled za trajen spomin.

Pripravil: dr. Marjan Toš

¹ Lojze Koemur, Podgorje – Šentjur, Kronika šentjurskega lovišča, Lovec, 6/1958, 89–90.

OKUSI NARAVE

Lovci - vinariji:
Janez Šekoranja

Foto: Igor Pičulin

Janez Šekoranja

Panonskemu morju, so prinašale težak kristalni sediment, iz katerega je sestavljena tamkajšnja zemeljska struktura, kar je prava posebnost tistega dela Slovenije. Že v pradžini je takšna geološka sestava tal tam živečim ljudem omogočala, da so si lahko izkopali jame in rove za njihova bivališča ter jih uporabljali tudi za shranjevanje živeža. V časih, ko tamkajšnji prebivalci še niso poznali krompirja in koruze, so v izkopanih jamah zaradi konstantne nizke temperature in vlage lahko skoraj vse leto shranjevali med drugim tudi eno takratnih pomembnejših živil – repo. Od tod tudi ime repnica za neke vrste shrambo.

Janeza sta znanje in raziskovanje o repnicah kot prvega v tamkajšnjih krajih privedla do odločitve, da s pomočjo geologov in statikov naredi statične izračune za izkop svoje večje repnice. Tako so leta 1992 kot prvi v kraju začeli z ročnim izkopavanjem. Izkop so dokončali po dveh letih in po izkopanih 450 m³ materiala so nastali trije večji, s stopnišči povezani prostori v treh nivojih, ki so zaradi celoletne konstantne temperature od 3 do 12 stopinj Celzija odlični za zorenje posebnih vrst vina. Nad repnico, katere zgornji prostor je pet metrov pod zemljo, je tudi centralna vinska klet za pridelavo in zorenje preostalih vrst vina. V tistih krajih prvi znani začetki vinarstva izvirajo še iz rimskih časov.

Foto: Osební arhiv Janeza Šekoranje

Repnica

Janez je že najmanj deseta generacija vinarjev v njegovi rodbini. Je tudi vitez vina, član v **Evropskem združenju vitezov vina** in ocenjevalec vin z mednarodno licenco. Vinogradi družine Šekoranja se raztezajo na 7 ha površine, na katerih imajo zasajenih okrog 40.000 vinskih trsov. Gojijo 45 različnih sort vinske trte, iz 24 pridobivajo 236 različnih vrst vina. Od belih vin pridelujejo več vrst tramincev in muškator, sivi pinot, renski rizling, rumeni plavec, od rdečih vin pa modro frankinjo, žametno črmino, modri pinot, cabernet sauvignon, gamay in merlot. Pri Šekoranjevih je v delo pridelave vin vključena vsa družina; poleg Janeza tudi njegova žena in njuna hči, ki počasi že prevzema družinsko vinarsko dejavnost in se poleg vsega drugega ukvarja tudi s pridelavo penin. Pred leti so največ vina, skoraj 80 %, izvozili v ZDA, kjer je nekaj njihovih najbolj cenjenih vin našlo pot tudi v Belo hišo. Od devetdesetih let, ko se je družina Šekoranja začela intenzivneje ukvarjati z vinarstvom, so za svoja vina prejeli številna domača in mednarodna priznanja: več kot 130 zlatih medalj, 15 velikih zlatih medalj, sedem absolutnih šampionov, tri evropske prve, na Traminčevi olimpiadi so bili med prvimi tremi na svetu.

Pri Šekoranjevih je tudi lov že od nekdaj družinska tradicija. Vsi Janezovi predniki, do kamor nazaj sežejo podatki, so bili lovci. Janez je član **Lovske družine Bizeljsko**, kjer v 3000 ha velikem lovišču upravljajo skoraj z vsemi vrstami male divjadi, od velike pa so tam srnjad, gamsi, divji prašiči in jelenjad. Občasno se pojavlja tudi rjavi medved. Janez se je pred leti kot odličen športnik zelo uspešno uveljavljal tudi kot odličen strelca na glinaste golobe. Tako je bil 14 let član nekdajne jugoslovanske reprezentance, kjer je poleg drugih naslovov osvojil tudi naslov balkanskega prvaka in evropski pokal Winchester v San Marinu.

Igor Pičulin

Tik pred iztekom minulega leta smo se pod Krimom, na pokopališču v Tomišlju, poslovili od našega dolgoletnega in spoštovanega lovskega tovariša **Avgusta Kosi**,

ki je umrl 23. decembra 2021.

Av gust Kosi se je rodil 24. avgusta 1943 v vasi Runeč pri Ormožu, kjer je tudi gulil šolske klopi. Že kot mladega fantiča ga je pot pripeljala na Ljubljansko barje, kjer se je pozneje tudi poročil in si ustvaril družino ter dom. Najprej se je zaposlil pri Elektro Ljubljana, nato pa se izučil za šoferja in se zaposlil pri tedanjem podjetju SAP (Slovenski avtobusni prevoznik). Svojo upokojitev je dočakal pri Ljubljanskem potniškem prometu kot voznik mestnega avtobusa.

V lovske vrste se je včlanil leta 1968 in naslednje leto opravil lovski izpit. Dve leti od včlanitve, že leta 1970, je postal član upravnega odbora Lovske družine (LD) Tomišelj. Nato je od leta 1974 do leta 1976 opravljal funkcijo pomočnika gospodarja in v naslednjem mandatu (1976–1979) postal gospodar lovske družine. V letih 1979–1982 in 1991–1993 je bil član nadzornega odbora. Ker mu ni bilo tuje niti vodenje lovske družine, je bil od leta 1982 do leta 1985 podpredsednik in v letih 1997–1999 starešina lovske družine. Njegove organizacijske sposobnosti so razvidne iz vseh naštetih funkcij. Vedno je bil pripravljen tudi za fizična dela, kar se je izkazalo z njegovim delom pri gradnji lovskega doma.

Za vse zasluge in opravljeno delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge (1976), redom za lovske zasluge III. stopnje (1986) in redom za lovske zasluge II. stopnje (1998).

Ker je bil vedno pripravljen za vsakovrstno sodelovanje, se je kot član družinske ekipe udeležil prenekatere strelske prireditve in vodil strelsko komisijo. Kmalu je ugotovil, da ni pravega lova brez dobrega psa. Tako je postal tudi vodnik lovskih psov brak-jazbečarjev in pitčarjev. Vse do zadnjega ga je spremljala njegova 14-letna žimavka Beba. Zato je za svoje delo na področju kinologije prejel srebrni znak za kinološke zasluge leta 1979 in leta 1991 zlati znak za kinološke zasluge.

Z veseljem smo se ustavili ob črnovaški cesti in pred njegovo hišo pod nadstreškom spregovorili kakšno lovsko; nikoli ni razočaral s svojim lastnim in trdnim prepričanjem. Žal tudi njemu bolezen ni prizanesla in veliko je pretrpel. A življenje je takšno – ima svoje srečne in težke trenutke. Dragi Gusti, naj ti bo lahka naša slovenska zemlja sredi našega lovišča in naj ti Diana nameni najboljšo stojšče v družbi tvoje Bebe, ki se ti je medtem že pridružila.

LD Tomišelj – B. L.

Hladno zimsko jutro 28. decembra 2021 je poneslo v večni svet miru našega lovskega tovariša. Vedeli smo, da je **Anton Sadek** bolan. Nikoli se ni vdal; s trdnjo voljo je spremljal dogajanja v matični

lovske družini in v Koroški lovski zvezi (LZ). Kljub velikemu upanju, da se mu bo zdravstveno stanje izboljšalo, je smrt spet pokazala svojo kruto moč. Njegov nenaden odhod v večna lovišča nas je pretresel. Žalosten je bil 30. december 2021, dan, ko smo se lovci in Antonovi svojci poslovili od njega. Odšel je v času, ko bi še moral brezskrbno uživati jesen svojega življenja. Za njim je nastala praznina v zeleni bratovščini.

Anton se je rodil 29. maja 1953 v Zrečah. Brezskrbno otroštvo in mladost je preživel ob starših in v družbi brata Bojana. Zrasel je v preprostega moža, ki sta ga odlikovali skromnost in poštenost.

Njegova lovska zgodba se je začela leta 1978, ko je postal član Lovske družine (LD) Strojna. Dve leti pozneje je pred komisijo uspešno opravil lovski izpit. V letih lovskega staža je bil Toni, kot smo ga klicali, mentor in zgled marsikateremu lovskemu tovarišu. Skrbel je za ugled matične lovske družine in tudi za ugled Koroške LZ navzven.

Zaradi njegovega poštenega in pravičnega značaja ter glede na njegova prizadevanja ga je takratno vodstvo LD Strojna kmalu vključilo v organe lovske družine; opravljal je delo blagajnika, strelskega referenta, tajnika, kinološkega referenta, predsednika disciplinske komisije in predsednika nadzornega odbora. Kar tri mandate je bil starešina LD Strojna. Bil je revirni vodja in mentor številnim pripravnikom. Redno se je udeleževal vseh dogodkov v lovski družini. Toni bo ostal eden tistih, ki so dali velik pečat naši lovski družini, ki ga je večkrat odlikovala za njegove zasluge.

Pri Koroški LZ je bil član upravnega odbora, en mandat je bil član komisije za upravljanje z divjadjo in en mandat tudi predsednik komisije za lovske kinologije. Nazadnje so mu zaupali funkcijo člana v nadzornem odboru omenjene območne lovske zveze.

Koroška LZ mu je podelila priznanje območne lovske zveze III. in II. stopnje. Leta 1994 ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za lovske zasluge, leta 2004 z redom za lovske zasluge III. stopnje in leta 2014 z redom za lovske zasluge II. stopnje. Leta 2019 je prejel tudi jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji.

Ko je na tisti žalosten četrtek na pokopališču Barbara zadonel lovski

Narisal: Milan Samar

rog in naznanil zadnji pogon ter so zadonele lovske puške, smo se šele zavedali, da lovskega tovariša ni več med nami.

Hvaležno ga bomo ohranjali v spominu, Diana pa naj mu nameni primerno stojšče.

LD Strojna, Ravne na Koroškem – B. M.

V soboto, 29. januarja 2022, nas je zapustil član Lovske družine Prestranek **Ivan Vidmar** iz Velikega Otoka pri Postojni.

Rodil se je 30. junija 1941

v Podkraju v Občini Ajdovščina.

V lovske vrste je vstopil 1. marca

1970 in ostal zvest lovstvu vse do leta 2022.

V obdobju 52-letnega uspešnega in požrtvovalnega članstva v lovski družini je z vso skrbnostjo, vestnostjo in odgovornostjo ter z veseljem opravljal zadane zadolžitve, in sicer naloge blagajnika lovske družine od leta 1990 do leta 1992, člana upravnega odbora v letih 2005 in 2006 ter praporščaka Postojnsko-Bistriške zveze lovskih družin od leta 2013 do leta 2019.

Z velikim veseljem in zagonom je opravljal vrsto drugih potrebnih nalog in zadolžitve, za katere smo ga v lovski družini prosili. Vedno je vsakemu članu z veseljem pomagal z nasveti in svojim znanjem.

Za svoje delo in udejstvovanje v lovstvu je prejel znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje ter jubilejna znaka za 40 in 50 let članstva v lovski organizaciji.

Za ves vložen trud, skrb za divjad, prizadevnost in delo v lovski družini se mu člani LD Prestranek zahvaljujemo. Ostal nam bo v trajnem spominu.

LD Prestranek – A. K.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Karel Žigart, LD Radlje,
* 1. 11. 1923, + 11. 2. 2022.

Mirko Plut, LD Smuk Semič,
* 7. 10. 1949, + 27. 1. 2022.

Dragutin Žarkovič, LD Središče ob Dravi,
* 23. 10. 1934, + 13. 2. 2022.

Alojz Golob, LD Idrija,
* 7. 9. 1930, + 13. 2. 2022.

Franc Ornik, LD Hoče,
* 6. 5. 1937, + 9. 2. 2022.

Ivan Klančnik, LD Prebold,
* 6. 5. 1957, + 30. 1. 2022.

Jože Goltnik, LD Vransko,
* 5. 3. 1928, + 13. 2. 2022.

Pavel Jelenc, LD Bojansko Štore,
* 27. 6. 1965, + 21. 2. 2022.

Franc Vraber, LD Kapla,
* 2. 7. 1940, + 2. 2. 2022.

Darko Avsec, LD Laze,
* 30. 12. 1957, + 17. 2. 2022.

Franc Lešnjak, LD Gorjanci,
* 18. 2. 1939, + 18. 2. 2022.

Jože Žibert, LD Mlinše,
* 11. 4. 1959, + 28. 2. 2022.

Viktor Šajher, LD Moravci,
* 13. 8. 1937, + 18. 2. 2021.

Ernest Šušlek, LD Moravci,
* 9. 5. 1948, + 28. 2. 2022.

Zoltan Scheck, LD Prosenjakovci,
* 14. 5. 1944, + 23. 2. 2022.

Andrej Hartman, LD Kapla,
* 25. 2. 1939, + 27. 2. 2022.

Franc Ekart, LD Mala Nedelja,
* 29. 12. 1938, + 10. 1. 2022.

Anton Filipič, LD Mala Nedelja,
* 31. 3. 1951, + 22. 2. 2022.

Jordan Purger, LD Dekani,
* 4. 4. 1935, + 31. 12. 2021.

Umrlim časten spomin!

Koledar lovsko-kinoloških prireditev za leto 2022

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO BELA KRAJINA

8. 10. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Vinica na Žežlju.

8. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Vinica na Žežlju.

12. 11. 2022: **Državna uporabnostna preizkušnja za brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Smuk - Semič.

OPOMBA: Oseba za stik: Julij Skubic (tel.: 040/753-366, e-naslov: julij.skubic@gmail.com).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO CELJE

14. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Žalec, na Rinki, Gotovlje 177.

21. 5. 2022: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polzela, Založe 36/a.

18. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bojansko - Štore, na Svetini, Javornik 29.

10. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad, Florjan 46.

17. 9. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Luče, Krnica 38/a.

23. 9. 2022: **PNZ za pse jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Žalec, na Rinki, Gotovlje 177.

24. 9. 2022: **PNZ za pse jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Žalec, na Rinki, Gotovlje 177.

1. 10. 2022: **Vzrejna preizkušnja za prinašalce.** Zbor pred lovskim domom LD

Braslovče, Braslovče 22/a.

8. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred gostiščem Pri treh ribnikih, LD Rogaška Slatina.

15. 10. 2022: **JZP ptičarjev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polzela, Založe 36/a.

OPOMBA: Oseba za stik: Janez Šumak (tel.: 041/685-664, e-naslov: skzld.celje@telemach.net).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO CERKNICA

30. 4. 2022: **Državna razstava psov vseh lovskih pasem CAC - Snežnik, 2022,** Grad Snežnik - Kozarišče.

7. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov 6. in 8. skupine FCI - šarivci.** Gorenje Jezero 9.

21. 5. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Kraj in ura bosta objavljena naknadno.

1. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri, LD Logatec.

OPOMBA: Na prireditve morajo vodniki pse pisno prijaviti najpozneje deset dni pred prireditvijo. Prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika. Prijave sprejemamo na: info@lkd-cerknica.si ali na naslov društva LKD Cerknica, Cesta v Dolenjo vas 3, 1380 Cerknica. Vse dodatne informacije dobite po tel.: 051/ 683 898 (Helena Hace).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO GORENJSKE

16. 4. 2022: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri, Gostilna Kern, Cerklje, LD Krvavec.

21. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sorško polje.

4. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Selca.

1. 9. 2022: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sorško polje.

17. 9. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska ter vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pri baru Pr' Grmač, Podbrezje, LD Dobroča.

24. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.

1. 10. 2022: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Sorško polje.

29. 10. 2022: **Lokalna tekma goničev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Gorenja vas.

OPOMBA: Oseba za stik: Janez Nahtigal (tel.: 041/397-078, e-naslov: janez_nahtigal@t-2.net).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO GORICA

2. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7., in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri v Solkanu na kotalkališču.

9. 4. 2022: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Fajti hrib, Renče.

10. 9. 2022: **PNZ za pse jamarje in C-preizkušnja za terierje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Hubelj, v Lokavcu.

17. 9. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Kozje Stena na Otlici.

1. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje + ocena zunanosti za pse s potrdilom.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Čepovan v Čepovanu.

8. 10. 2022: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Hubelj v Lokavcu.

15. 10. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pred bifejem v Podnanosu.

22. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Videž - Kozina na Glavici.

OPOMBA: Prijave je treba oddati do roka, in sicer dva tedna pred prireditvijo. Poznejših prijav ne bomo upoštevali. Prijavo, obojestransko fotokopijo rodovnika in stik za vodnika pošljite na e-naslov: lkd.gorica@gmail.com ali na naslov Joško Vidmar, Kožmani 16, 5270 Ajdovščina. Vrstni red prijave je tudi vrstni red na prireditvi. Na prireditve prinesite: izvirnik rodovnika, knjižico o cepljenju in člansko izkaznico LKD, LD. V času prireditve so vodniki odgovorni za škodo, ki jo povzroči njihov pes.

Foto: Michael Migas

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO IDRİJA

23. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred Gostiščem pri Zagodu, Idrija.

8. 5. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor pred lovskim domom LD Hotedršica v Hotedršici.

25. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 7. uri pred spomenikom v Mrzli Ruپی na Vojskem nad Idrijo.

OPOMBA: Prijave je treba poslati najmanj deset dni pred prireditvijo na e-naslov: lkdidrija@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA

16. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Prem - Čelje. Obvezna prijava 15 dni pred prireditvijo.

8. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Prem - Čelje. Obvezna prijava 15 dni pred prireditvijo.

OPOMBA: Oseba za stik: Robert Boštjančič (tel.: 041/339-067, e-naslov: lkd.ilirskabistrica@gmail.com).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO KOČEVJE

7. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri v LD Mala gora, Gora Željne 86, 1330 Kočevje.

3. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velike Lašče - Retenjske senožeti. Prijave zbiramo do deset dni pred prireditvijo.

8. 10. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri

pred lovskim domom LD Taborska jama. Prijave zbiramo do 14 dni pred prireditvijo.

OPOMBA: Oseba za stik: Klemen Mohorič (tel.: 051/359-619, e-naslov: lkdkocevje@gmail.com).

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO KOROŠKE

7. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

11. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Jamnica, Suhi Vrh 17, 2391 Prevalje.

1. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. LD Golavabuka. Zbor ob 8. uri

pred Gostilno Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

8. 10. 2022: **PNZ za jamarje in preizkušnja C za terierje**. LD Muta. Zbor ob 8. uri pred barom Lovca na Koroški cesti 44/a, 2366 Muta - Caravaning.

8. 10. 2022: **PNZ, mladinska in vzrejna preizkušnja za šarivce**. Zbor ob 8. uri pred Barom Lovca na Koroški cesti 44/a, 2366 Muta - Caravaning.

OPOMBA: Oseba za stik: Miro Strmcnik (tel.: 041/903-770, e-naslov: miro.strmcnik@siol.net). Prijave so obvezne najmanj deset dni pred preizkušnjo.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO LJUBLJANA

1. 4. 2022: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje, LD Tomišelj**. Zbor ob 8. uri pred gostilno Pr' Anzelc v Podkrajju pri Tomišlju.

14. 5. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Borovnica v Borovnici.

21. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri v LD Tomišelj na hipodromu Vrbljene.

28. 5. 2022: **Državna tekma za memorial Francija Svetca v delu lovskih psov (razen barvarjev) po krvni sledi**. LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pri fazanariji LD Grosuplje.

1. 9. 2022: **PNZ za pse jamarje**. Zbor ob 8. uri v LD Tomišelj pri gostilni Pr' Anzelc.

10. 9. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pse lovskih pasem**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Borovnica v Borovnici.

24. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Komenda, Križ 42/d, Komenda.

24. 9. 2022: **Državna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov**. LD Ig, Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Dragi pri Igu.

8. 10. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. Zbor ob 8. uri v LD Pšata pred gostilno Mngan v Ihanu.

22. 10. 2022: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje**. Zbor ob 8. uri, LD Vrhnika, pred Gostilno Krnica na Verdu.

OPOMBA: Oseba za stik: Štefan Pišek (tel.: 041/684-099, e-naslov: lkdjlubljana@gmail.com). Za vse prireditve (razen za telesno ocenjevanje) je obvezna predhodna prijava najpozneje deset dni pred prireditvijo na navedeni e-naslov. Na preizkušnje, kjer se preizkuša tudi prinašanje divjadi, naj vodniki le-to prinesejo s seboj.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO MARIBOR

2. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri na vadbenem poligonu LD Polskava. Prijavo na prireditev je treba oddati do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/telesna-ocena-lovskih-psov/>).

9. 4. 2022: **Državna razstava psov lovskih pasem (CAC)**; Pomurski sejem, Gornja Radgona.

16. 4. 2022: **PNZ za pse jamarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše. Prijava na prireditev do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/pnz-jamarji/>).

7. 5. 2022: **PZP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše. Prijava na prireditev do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/pnz-pricarji/>).

10. 9. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šmartno na Pohorju. Prijava na prireditev do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/up-po-krvni-sledi/>).

24. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Oplotnica. Prijava na prireditev do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/pnz-gonici/>).

8. 10. 2022: **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rače. Prijava na prireditev do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/jpz-pticarji/>).

15. 10. 2022: **PNZ za šarivce, mladinska in vzrejna preizkušnja za šarivce**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Pernica. Prijava na prireditev do deset dni pred izvedbo na spletnem obrazcu (<http://www.lkd-maribor.si/prijava/pnz-vp-up-sarivci/>).

Foto: Miran Krapež

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO NOVO MESTO

7. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek, Račje selo 25 pri Trebnjem.

2. 9. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev)**. Zbor ob 8. uri na avtobusni postaji Škocjan.

17. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek, Račje selo 25 pri Trebnjem.

24. 9. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šentjanž, Kamenško 6, 8297 Šentjanž.

1. 10. 2022: **Regijska tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov**. Zbor Gostišče Javornik, Rakovnik pri Šentrupertu. Skupna organizacija LKD Novo mesto, LKD Posavje in LKD Bela krajina.

8. 10. 2022: **PNZ psov jamarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Veliki Podlog, Pristava pri Leskovcu 17/a, Leskovec pri Krškem.

15. 10. 2022: **PNZ španjelov, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje**. LD Otočec, zbor ob 8. uri pri Jordanu v Dragi pri Beli Cerкви. Vodniki naj prinesejo uplenjeno divjad s seboj (zajec, fazan, mlakarica).

15. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred gostiščem na hipodromu v Šentjerneju, LD Šentjernej.

OPOMBA: Prijave sprejemamo 14 dni pred prireditvijo na tel. št.: 041/609-002 (Jožica Janežič, Puščava 7, 8230 Mokronog) ali na e-naslovu jozicajanezic7@gmail.com.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO POSAVJE – KRŠKO

9. 4. 2022: **Pomladanska vzrejna preizkušnja za ptičarje**. Zbor ob 8. uri na stadionu Matija Gubca, Cesta krških žrtev 130, 8270 Krško. PZP za ptičarje, mlajše od 18 mesecev, v lovišču LD Krško. Potrebna je prijava 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov. Na preizkušnji lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico.

7. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri na Trški gori pred lovskim domom Jožeta Jurečiča, Trška gora 21, 8270 Krško. Kinološki dan LKD Posavje - Krško. Prijava (razen za prinašalce) ni potrebna. Prinašalce prijavite 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov.

1. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za pse vseh lovskih pasem.** Zbor ob 8. uri na Libni pri lovskem domu LD Videm ob Savi, Libna 2/a, 8270 Krško. Potrebna je prijava 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov. Na prireditvi lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico.

17. 9. 2022: **Lokalna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov; 19. memorial Alojza Arka.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Brežice, Bukošek 70, 8250 Brežice. Potrebna je prijava 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov. Na prireditvi lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico.

1. 10. 2022: **PNZ za španjele, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri v Brežicah na železniški postaji, Trg vstaje 3, 8250 Brežice. Potrebna je prijava najmanj 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov. Sodelujejo lahko vodniki z veljavno lovsko izkaznico. Uplenjeno divjad – raco mlakarico in poljskega zajca ali domačega kunca – naj prinesejo vodniki s seboj, saj organizator tega ne zagotavlja.

8. 10. 2022: **PNZ za pse jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Veliki Podlog v Globelem, Pristava pri Leskovcu 17/a, 8273 Leskovec pri Krškem. Na prireditvi bo tudi preizkušnja v vodnem delu za obe pasemski skupini. Vodniki, ki jo nameravajo opravljati, naj s seboj prinesejo mlakarico, saj je organizator ne zagotavlja. Za PNZ je potrebna prijava 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov. Sodelujejo lahko le vodniki z veljavno lovsko izkaznico.

22. 10. 2022: **JZP, PP in ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri pred Gostilno Petrišič v Denji vasi pri Pišecah 1, 8255 Pišce. Na prireditvi lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico. Potrebna je prijava 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov.

29. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pri Gostilni Petrišič, Dednja vas 1, 8255 Pišce. Na prireditvi lahko sodelujejo le vodniki z veljavno lovsko izkaznico. Potrebna je prijava 14 dni pred prireditvijo na elektronski naslov.

12. 11. 2022: **Lokalna preizkušnja za ptičarje in šarivce sv. Huberta – V. pokal LKD Posavje - Krško, Krško.** Točen kraj in drugi podatki o prireditvi bodo na voljo naknadno.

OPOMBA: Oseba za stik: Branko Tucovič (tel.: 031/360-688, e-naslov: branko.tucovic@gmail.com).

Foto: Miron Krapež

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO POSTOJNA

21. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Hrenovice v Hruševju. Rok prijave najpozneje do 11. 5. 2022.

24. 9. 2022: **PNZ za pse jamarje,** LD Prestranek. Zbor ob 8. uri pred bencinskim servisom v Prestranku. Zadnji rok prijave 14. 9. 2022.

1. 10. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Gradišče Košana v Neverkah. Zadnji rok za prijave 20. 9. 2022.

8. 10. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov,** LD Planina. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Demšar. Zadnji rok za prijavo 23. 9. 2022.

15. 10. 2022: **PNZ goničev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tabor - Zagorje. Zadnji rok prijave 5. 10. 2022.

OPOMBA: Prijaviti se je treba do navedenega roka na e-naslov: pb-zld@siol.net.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO PTUJ - ORMOŽ

16. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI).** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci, Sobotinci 47.

16. 4. 2022: **PNZ za pse jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velika Nedelja, Trgovišče 56.

23. 4. 2022: **Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev.** Zbor ob 8. uri v lovišču LD Središče ob Dravi, Slovenska cesta 13, 2277 Središče ob Dravi.

18. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri v LD Podlehnik, Zakl 40 pri Podlehniku.

15. 10. 2022: **JZP, PP, ŠPP za ptičarje.** Zbor ob 8. uri v lovišču LD Središče ob Dravi, Slovenska cesta 13, 2277 Središče ob Dravi.

15. 10. 2022: **PNZ in UP šarivcev, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pred domom Društev občine Ormož, Ljutomerska c. 30 v Ormožu.

23. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dravinja - Majšperk, Stanečka vas 28 pri Majšperku.

23. 10. 2022: **Državno prvenstvo ptičarjev – za prehodni pokal sv. Huberta** s podelitvijo CACT. Kraj tekmovanja bo določen naknadno.

OPOMBA: Oseba za stik: Vili Postružnik (tel.: 041/668-342, e-naslov: zveza.ptuj.ormoz@siol.net).

Foto: Miron Krapež

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO ZASAVJE

14. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Moravče.

1. 9. 2022: **PNZ za jamarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Zagorje Kotredež.

10. 9. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dol pri Hrastniku pred podjetjem AGM Nemec na Marnem.

17. 9. 2022: **Lokalna tekma goničev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ivančna Gorica.

24. 9. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polšnik.

1. 10. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev.** Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Moravče.

OPOMBA: Oseba za stik: Miloš Roglič (tel.: 031/712-280, e-naslov: lkd.zasavje@gmail.com). Prijave najpozneje deset dni pred prireditvijo na e-naslov.

OBALNO-KRAŠKO LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO

7. 5. 2022: **Telesno ocenjevanje za vse pasme lovskih psov.** Zbor ob 8. uri, LZ Koper, Srgaši 38/b, NIC center Lovska zveza Koper.

22. 5. 2022: **Mednarodna tekma VUP za jazbečarje** s podelitvijo CACIT, Koper. Zbor ob 8. uri, LZ Koper, Srgaši 38/b, Šmarje, NIC center Lovska zveza Koper.

3. 9. 2022: **PNZ psov jamarjev.** Zbor ob 8. uri, LZ Koper, Srgaši 38/b, NIC center Lovska zveza Koper.

1. 10. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ za prinašalce, mladinska in vzrejna preizkušnja za prepeličarje.** Zbor ob 8. uri pred Gostiščem Turk, Cesta med vinogradi 34/a, 6000 Koper.

8. 10. 2022: **PNZ za goniče in brak-jazbečarje**. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Kojnik - Podgorje; LD Kojnik - Podgorje.

15. 10. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri LD Istra - Gračišče, lovsko koča v Butarih.

OPOMBA: Oseba za stik: Elvis Bellina (tel.: 041/601-914). Prijavo, fotokopijo rodovnika (obe strani) pošljite deset dni pred prireditvijo na e-naslov: okld.koper@gmail.com. Po tem roku prijave ne bomo upoštevali, ker je število prijav omejeno.

ZVEZA LOVSKIH KINOLOGOV POMURJA

1. 4. 2022: **PZP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rankovci.

23. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje lovskih psov (3., 4., 6., 7. in 8. skupine FCI)**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Radenci.

4. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za pse vseh lovskih pasem**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Cankova.

24. 9. 2022: **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rankovci.

1. 10. 2022: **PNZ za jamarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Mlajinci.

OPOMBA: Oseba za stik: Sašo Ferencič (tel.: 031/574-386, e-naslov: saso.ferencic@gmail.com).

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN GORICA – NOVA GORICA

1. 4. 2022: **Telesno ocenjevanje za vse pasme lovskih psov**. Zbor ob 8. uri na plesišču Zeleni gaj pri Dornberku.

9. 4. 2022: **PZP ptičarjev**. Zbor ob 8. uri Obrtna cona Vipava (»stare štale«).

14. 5. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov + telesno ocenjevanje krvosledcev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Grgar.

24. 9. 2022: **PNZ jamarjev + TO psov jamarjev**; v soorganizaciji z LKD Postojna (glej prireditve LKD Postojna!).

24. 9. 2022: **JZP, PP, ŠPP ptičarjev**. LD Vipava. Zbor ob 8. uri Obrtna cona Vipava (»stare štale«).

8. 10. 2022: **PNZ goničev + TO psov goničev**. Zbor ob 8. uri, Vojkovo v Podnanosu (»stara mlekar«).

15. 10. 2022: **PNZ in UP za šarivce, PNZ in LPP prinašalcev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev ter TO**. Zbor ob 8. uri, LD Gorica v Biljah pred Gostiščem Kogoj.

29. 10. 2022: **Lovska preizkušnja za prinašalce** s podelitvijo CACT. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Čaven v Gojačah. Za prijavo glej www.zldgorica.si.

OPOMBA: Rok prijave: 14 dni pred prireditvijo (velja poštni žig). Prijavite se tako, da na naslov Zveza lovskih družen Gorica, Prešernova 17, 5000 Nova Gorica pošljete obojestransko fotokopijo rodovnika psa, na katerem mora biti napisano tudi ime in priimek ter naslov lastnika psa, telefonska številka vodnika in podatek, iz katere lovske družine prihaja, če je njen član. V prijavi mora biti navedeno, za katero preizkušnjo prijavljate psa. Na vseh prireditvah morajo imeti vodniki za svoje pse s seboj izvirni rodovnik in potni list za živali (knjižica o cepljenju psa), iz katerega je razvidno, da je pes cepljen proti steklini.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

12. 3. 2022: **Preizkušnja zanesljivosti v prinašanju izgubljenega**. Zbor ob 8. uri, LD Polzela.

30. 4. 2022: **Preizkušnja ptičarjev DERBI**. Zbor ob 8. uri, LD Jože Lacko - Ptuj.

1. 6. 2022: **Specialna razstava/samostojna za ptičarje** s podelitvijo CAC v LD Boris Kidrič.

11. 6. 2022: **UP v delu po umetni krvni sledi za ptičarje**. Zbor ob 8. uri pred upravo LPN Fazan - Beltinci.

24. 9. 2022: **Preizkušnja ptičarjev SOLMS in AZP**. Zbor ob 8. uri v lovišču LD Jože Lacko.

8. 10. 2022: **Memorial Bogdana Sežuna, ŠPP ptičarjev – CACT**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dobova.

22. 10. 2022: **Vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) ptičarjev – CACT**. Zbor ob 8. uri v LD Ljutomer.

12. 11. 2022: **Uporabnostna preizkušnja za ptičarje v delu na divjega prašiča v lovišču**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Majšperk.

19. 11. 2022: **Vzrejni pregled in telesno ocenjevanje ptičarjev**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polzela.

OPOMBA: Oseba za stik: Vilko Turk (tel.: 040/551-004, e-naslov: turk.vilko@gmail.com).

KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV

28. 5. 2022: **Specialna razstava po razstavi CACIB** (podelitev CAC) za pse jamarje. V popoldanskih urah na Bledu.

12. 6. 2022: **Delo po krvni sledi za jazbečarje, brez spremstva sodnika – CACT**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sorško polje v sodelovanju z LKD Gorenjske.

1. 10. 2022: **Tekma C za terierje**, LD Ribnica in Dolenja vas, Državna preizkušnja (tekma C) za terierje v vodnem delu, delu v rovu in prinašanju male divjadi na planem. V sodelovanju z LKD Kočevje.

OPOMBA: Oseba za stik: Damjana Švegelj Žnidaršič (tel.: 040/396-041, e-naslov: cac.klpj@gmail.com).

Foto: Michael Migas

SLOVENSKI KLUB RETRIEVERJEV

1. 4. 2022: **Specialna razstava za prinašalce CAC – Vrbljene** (show@klub-retrieverjev.si).

21. 5. 2022: **Vzrejni pregled in telesno ocenjevanje za prinašalce**. Kraj bo določen naknadno (vzreja@klub-retrieverjev.si).

21. 5. 2022: **PNZ za prinašalce in vzrejna preizkušnja za prinašalce**. Kraj bo določen naknadno (skr@klub-retrieverjev.si).

21. 8. 2022: **Specialna razstava za prinašalce – Polhov Gradec** (show@klub-retrieverjev.si).

24. 9. 2022: **Vzrejni pregled in telesno ocenjevanje za prinašalce**. Kraj bo določen naknadno (skr@klub-retrieverjev.si).

24. 9. 2022: **PNZ in vzrejna preizkušnja za prinašalce**, kraj bo določen naknadno (skr@klub-retrieverjev.si).

8. 10. 2022: **LP-R prinašalcev**, kraj bo določen naknadno (skr@klub-retrieverjev.si).

OPOMBA: Oseba za stik: Aleksandra Dajčar (tel.: 041/875 234, e-naslov: skr@klub-retrieverjev.si). Prijavnice za vse prireditve bodo objavljene na spletni strani Slovenskega kluba retrieverjev.

DVK ZA BARVARJE

1. 7. 2022: **Državna uporabnostna preizkušnja v delu po krvni sledi – CACT za barvarje** v sodelovanju z LKD Idrija. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Javorniki, Črni Vrh, Črni Vrh nad Idrijo. Prijava na e-naslov: bojan.debersek@gmail.com deset dni pred preizkušnjo. K prijavi je treba obvezno priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika.

12. 11. 2022: **Vzrejni pregled za barvarje**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Slovenska Bistrica, Zgornja Bistrica 25, 2310 Slovenska Bistrica. Rok prijave deset dni pred prireditvijo; obvezno je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika.

OPOMBA: Oseba za stik: Bojan Deberšek (tel.: 041/343-373, e-naslov: bojan.debersek@aktiva.si).

DVK ZA BRAK-JAZBEČARJE

5. 11. 2022: **Vzrejni pregled za brak-jazbečarje**. Zborna mesto pred lovskim domom LD Medvode.

12. 11. 2022: **Tekma brak-jazbečarjev**. LD Semič.

OPOMBA: Oseba za stik: Janez Nahtigal (tel.: 041/397-078, e-naslov: janez_nahtigal@t-2.net).

DVK ZA GONIČE

21. 10. 2022: **Državna uporabnostna preizkušnja goničev – CACT**, LKD Zasavje v LD Podkum.

1. 11. 2022: **Vzrejni pregled za goniče**. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom KZS Zapoge, Vodice.

OPOMBA: Oseba za stik: Slavko Žlebnik (tel.: 031/889-383, e-naslov: slavko.zlebnik@t-2.net).

DVK ZA JAMARJE

24. 4. 2022: **Vzrejni pregled in TO psov jamarjev**, Fazanarija Grosuplje; LD Grosuplje. Prijave je treba poslati na e-naslov.

4. 6. 2022: **Delo po strelu za nemške lovske – CACT**. Velika planina. Prijave je treba poslati do 20. 5. 2022 na elektronski naslov.

8. 10. 2022: **Vzrejni pregled in TO psov jamarjev**. Pristava pri Leskovcu 17/a, Leskovec pri Krškem. Kopijo rodovnika pošljite na e-naslov do 30. 9. 2022.

OPOMBA: Oseba za stik: Tomaž Burazer (tel.: 031/659-020, e-naslov: tomaz.burazer@gmail.com).

DVK ZA ŠARIVCE IN VODNE PSE

1. 11. 2022: **Vzrejni pregled in telesno ocenjevanje šarivcev in vodnih psov**. Zbor ob 9. uri pred lovskim domom na Rinki.

OPOMBA: Oseba za stik: Zvone Poznik (tel.: 031/740-223, e-naslov: poz.jag@gmail.com).

Robert Bandelj,

predsednik Komisije za prireditve KZS

LEGENDA KRATIC:

AZP – širša poljska preizkušnja za ptičarje, starejše od dveh let

JZP – jesenska vzrejna preizkušnja

LPP – lovska preizkušnja prinašalcev

PNZ – preizkušnja naravnih zasnov

PP – poljska preizkušnja

PZP – pomladanska vzrejna preizkušnja

SOLMS – jesenska vzrejna preizkušnja

ŠPP – širša poljska preizkušnja

UP – uporabnostna preizkušnja

VUP – vsestranska uporabnostna preizkušnja

Vse kinološke prireditve in morebitne spremembe bodo objavljene na spletni strani Kinološke zveze Slovenije. Izvedba prireditev je odvisna od epidemioloških razmer v državi!

Foto: Miron Krapež

Popravek

V članku *Državna tekma nemških lovskih terierjev v delu po strelu*, objavljenem v *Lovcu*, 3/2022, na strani 152, je nastala napaka pri imenu psice vodnika **Damjana Mihevca**. Pravilno ime je **Aura Arianna von Castor Vallis**.

Dejan Poljanšek

Predvidena legla lovskih psov

Pritlikavi resasti jazbečar (SLRJrp):

O: tuj plemenjak, m: 5/I, 1. 4. 2022.

Vilma Alina Bezenšek,
Pečovje 28, 3220 Štore.
Tel.: 040/214-645.

Resasti jazbečar (SLRJr):

O: 5/I, m: 5/I, 30. 1. 2022.

Peter Vršnik,
Podolševa 23, 3335 Solčava.
Tel.: 041/556-748.

O: 5/I, m: 5/I, 9. 3. 2022.

Boštjan Predalič,
Mavsarjeva cesta 22,
1357 Notranje Gorice.
Tel.: 041/362-366.

Mali modri gaskonjski gonič

(SLRGmm):

O: tuj plemenjak, m: 4/I, 4. 4. 2022.

Uroš Vidic,
Muljava 30 a, 1295 Ivančna Gorica.
Tel.: 041/41-076.

Beagle (SLRBig):

O: 5/I, m: 5/I, 19. 1. 2022.

Martin Keblič,
Male Dole 47, 3212 Vojnik.
Tel.: 031/459-900.

Brak-jazbečar (SLRBj):

O: 5/I, m: 3/I, 16. 3. 2022.

Dušan Tomanič,
Tušev dol 18 a, 8340 Črnomelj.
Tel.: 041/228-592.

O: 5/I, m: 5/I, 17. 3. 2022.

David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

O: 4/I, m: 5/I, 25. 3. 2022.

David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

O: 5/I, m: 5/II, 30. 3. 2022.

David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

O: 5/I, m: 5/I, 30. 3. 2022.

Robert Bratina,
Dobravljje 90, 5263 Dobravljje.
Tel.: 041/822-038.

O: 5/I, m: 5/I, 31. 3. 2022.

Jože Vester,
Zvirče 84, 4290 Tržič.
Tel.: 041/423-268.

O: 5/I, m: 4/I, 8. 4. 2022.

Slavko Vidmar,
Idrijska cesta 20, 5270 Ajdovščina.
Tel.: 041/730-633.

O: 5/I, m: 4/II, 16. 4. 2022.

Franc Sterle,
Kozarišče 18 a, 1386 Lož - Stari trg.
Tel.: 051/650-704.

Bavarski barvar (SLRBb):

O: 5/II, m: 4/I, 20. 3. 2022.

Jure Škulj,

Dolenji Lazi 41, 1310 Ribnica.

Tel.: 041/657-270.

O: 4/I, m: 4/I, 2. 4. 2022.

Ivan Krapež,
Kovk 28, 5273 Col.
Tel.: 040/228-110.

O: 4/I, m: 5/III, 13. 4. 2022.

Joško Bešter,
Rovte 11, 4244 Podnart.
Tel.: 041/286-701.

Nemški kratkodlaki ptičar (SLRNkp):

O: 5/JZP, m: 4/JZP, 21. 3. 2022.

Vinko Božič,
Velika vas 23 a,
8273 Leskovec pri Krškem.
Tel.: 031/413-453.

O: 5/ŠPP, m: 5/JZP, 22. 3. 2022.

Matej in Branka Lah,
Malo Hudo 27, 1295 Ivančna Gorica.
Tel.: 070/898-005.

O: 5/JZP, m: 5/ŠPP, 25. 3. 2022.

Ivan Šincek,
Prvenci 4 b, 2281 Markovci.
Tel.: 041/470-393.

Nemški dolgodlaki ptičar (SLRNdp):

O: 4/JZP, m: 5/JZP, 25. 2. 2022.

Bojan Rakuša,
Lancova vas 28 a,
2284 Videm pri Ptuj.
Tel.: 070/995-363.

Madžarski kratkodlaki ptičar

(SLRMvk):

O: tuj plemenjak,
m: 5/JZP, 29. 3. 2022.

Anton Markelj,
Brezje 78 a, 4243 Brezje.
Tel.: 041/324-971.

Labradorec (SLRLR):

O: tuj plemenjak,
m: 5/PNZ, 15. 3. 2022.

Tomo Kadilnik,
Otok 15 a, 3342 Gornji Grad.
Tel.: 031/793-430.

O: 5/LPP, m: 3/LPP, 9. 4. 2022.

Marko Dolinšek,
Livada 4, 1000 Ljubljana.
Tel.: 041/645-433.

O: tuj plemenjak,
m: 5/PNZ, 23. 4. 2022.

Nevenka Černuš Pahor,
Šolska ulica 46, 5250 Solkan.
Tel.: 031/305-068.

Nemški prepeličar (SLRPr):

O: 5/III, m: 5/I, 3. 4. 2022.

Vinko Otorepec,
Dobrič 29, 3313 Polzela.
Tel.: 041/809-143.

O: 5/II, m: 4/I, 20. 4. 2022.

Vido Hočevar,
Gorenja vas pri Mirni 21,
8233 Mirna.
Tel.: 031/747-725.

Kinološka zveza Slovenije

MALI OGLASI

Orožje in lovska optika

Prodajam repetirno risanico Mauser M 24, kal. 8 x 57, JS. Tel.: 041/707-628.

Prodajam termovizijski strelni nastavak Pulsar CORE FXQ 55 in tri različne adapterje. Dodam še dodatno akumulatorsko baterijo z nosilcem. Tel.: 041/610-478.

Prodajam zelo dobro ohranjeno repetirno risanico Steyr Mannlicher Luxus, kal. 7 x 64, s strelnim daljnogledom Swarovski, Z6 2-12 x 50, z namerilnim križem »plex«. Puška ima na koncu cevi izdelan »magnaport« za manjši odsun. Cena: 2.950 €. Tel.: 041/952-187.

Prodajam odlično ohranjeno kombinirko Sabatti, kal. 20 Mag./7 x 65 R, z naprožilom in strelnim daljnogledom Swarovski, 6 x 42, z

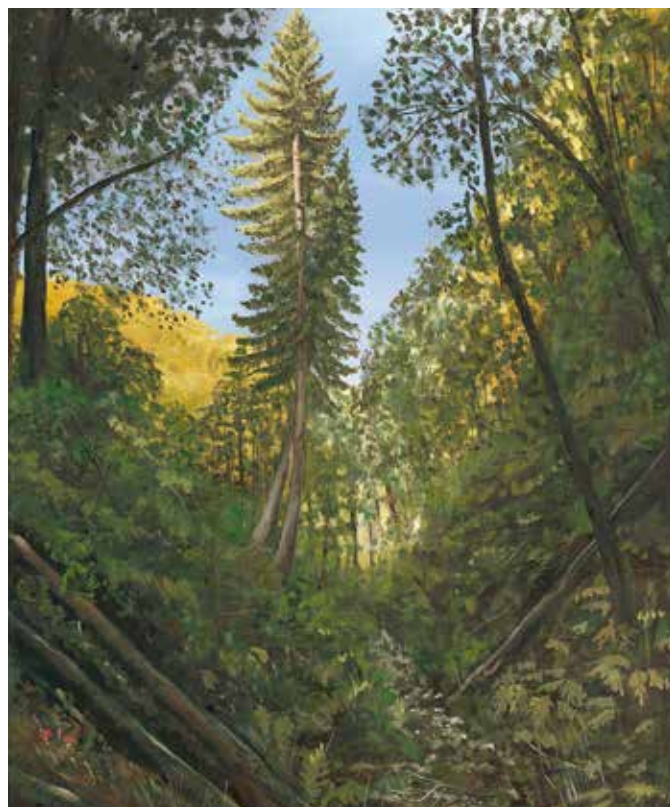
aluminijastim ohišjem na snemljivi Suhlovi montaži. Tel.: 040/204-230.

Prodajam klasično repetirno risanico Mauser, kal. 6,5 x 68. Tel.: 041/570-660.

Prodajam rusko šibrenico 12/12. Lepo ohranjeno. Ugodno. Tel.: 031/544-894.

Prodajam boroveljsko tricevko, izdelek Franza Sodie, kal. 16-16/7 x 65 R, s strelnim daljnogledom; **repetirno risanico**, kal. .22 LR, s cevjo znamke Krico Kriegskorte in **šibrenico** znamke Pierl Dechelle, kal. 12/12. Tel.: 041/547-075.

Prodajam tricevko Merkel Suhl, kal. 12-12 x 7 x 65 R, s strelnim daljnogledom in bok **šibrenico**, kal. 12/12. Obe puški sta v odličnem stanju. Tel.: 041/767-865.

Norisl: Martin Fujon

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na elektronski naslov: lovec@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba plačati vnaprej. Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakažite na TRR Lovski zveze Slovenije: Nova Ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.

Sključ naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila. Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015.

Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

Obvestilo

Zaradi negotovih razmer, povezanih s COVID-19, vas prosimo, da se glede ažurnega stanja izvedbe dogodkov obračate neposredno na organizatorja dogodka. Uredništvo ne bo imelo podatkov o izvedljivosti organizacije dogodka zaradi morebitnih poostrenih ukrepov v povezavi s COVID-19. V reviji zaradi natančno načrtovanega urnika oddaje gradiva v tiskarno tudi ni mogoče objaviti zadnjih informacij. Mogoče je, da bodo dogodki odpovedani. Na dogodkih poskrbite za svojo varnost in varnost drugih udeležencev. Ostanite zdravi.

Uredništvo

Prodajam dobro ohranjeno **trap puško** znamke Marcheno 12/12. Cena po dogovoru. Tel.: 031/676-782.

Prodajam bokarico Brno, kal. 7 x 57 R/12, z dvema strelnima daljnogledoma: Konus (nerabljen) 3-10 x 44 in Fomei (širokokotni) 1-4 x 24. Tel.: 051/694-838.

Prodajam malo rabljen na toploto občutljiv (termalni) **enogled** Pulsar Axion XM30, zaznava do 1250 m. Cena: 1000 €. Tel. 040/983-800.

Lovski psi

Prodajam rodovniške mladiče pasme **istrski kratkodlaki gonič**. Pred oddajo bodo čipirani in preventivno cepljeni. Tel.: 031/342-548.

Prodajam mladiče **resaste jazbecarje**, odlično ocenjenih staršev po zunanosti in v delu. Psički so čipirani, cepljeni in z vsemi pripadajočimi dokumenti. Tel.: 041/362-366.

Zaradi preprečevanja okužbe z novim koronavirusom poskrbite za varno prodajo/nakup.

APRIL

Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)
	vzide	zaide	začet. konec
1. Pe	7:05	19:48	6:42 19:30 5:36 20:37 ●
2. So	7:24	20:58	6:41 19:31 5:34 20:38
3. Ne	7:43	22:07	6:39 19:33 5:32 20:40
4. Po	8:05	23:15	6:37 19:34 5:29 20:42
5. To	8:31	—	6:35 19:35 5:27 20:43
6. Sr	9:02	0:22	6:33 19:37 5:25 20:45
7. Če	9:40	1:24	6:31 19:38 5:23 20:46
8. Pe	10:27	2:22	6:29 19:39 5:21 20:48
9. So	11:22	3:11	6:27 19:41 5:19 20:49 ●
10. Ne	12:24	3:52	6:25 19:42 5:17 20:51
11. Po	13:31	4:26	6:24 19:43 5:15 20:52
12. To	14:41	4:53	6:22 19:45 5:13 20:54
13. Sr	15:52	5:17	6:20 19:46 5:11 20:55
14. Če	17:05	5:37	6:18 19:47 5:09 20:57
15. Pe	18:19	5:57	6:16 19:49 5:07 20:58
16. So	19:36	6:17	6:14 19:50 5:05 21:00 ○
17. Ne	20:56	6:39	6:13 19:51 5:03 21:01
18. Po	22:18	7:04	6:11 19:53 5:01 21:03
19. To	23:40	7:34	6:09 19:54 4:59 21:05
20. Sr	—	8:15	6:07 19:55 4:57 21:06
21. Če	0:58	9:06	6:05 19:57 4:55 21:08
22. Pe	2:04	10:10	6:04 19:58 4:53 21:09
23. So	2:57	11:23	6:02 19:59 4:51 21:11 ●
24. Ne	3:36	12:41	6:00 20:01 4:49 21:13
25. Po	4:07	13:57	5:59 20:02 4:47 21:14
26. To	4:32	15:12	5:57 20:03 4:45 21:16
27. Sr	4:52	16:24	5:55 20:05 4:43 21:18
28. Če	5:11	17:34	5:54 20:06 4:41 21:19
29. Pe	5:29	18:44	5:52 20:07 4:39 21:21
30. So	5:48	19:52	5:51 20:09 4:37 21:23 ●

Drugo

Kupim ali zamenjam lovske literature od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tistega leta. Tel.: 051/611-377.

Prodajam več poveljnih vezanih letnikov revije Lovec; 5 € za posamezni vezan letnik. Tel.: 040/770-433.

Prodajam ameriško policijsko ročno svetilko s polnilnikom (cena: 55 €) in švicarski preklonni **nož**, primeren za lov (cena: 30 €). Tel.: 041/568-540.

Prodajam valilna jajca fazanov in rac mlakaric. Sprejemam rezervacije za enodnevne fazane in race. Tel.: 041/717-464.

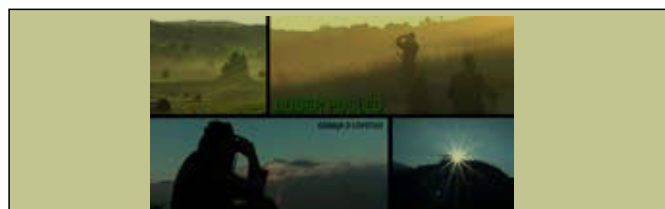
LOVSKA
OBLAČILA

IZDELANA PO MERI

KROJŠTVO ROŽMAN -
Rožman Branko, s.p.
Erjavčeva ulica 5,
8250 Brežice

031 544 808; 041 436 417
info@krojstvo-rozman.si
www.krojstvo-rozman.si

foto: studioMIT

Termini predvajanja aprilske oddaje Dober pogled

VTV VELENJE: 28. 4. 2022 ob 21.20.
TV IDEA MURSKA SOBOTA: 26. 4. 2022 ob 19.00 in 20.45.
GTV GORENJSKA TELEVIZIJA: 26. 4. 2022 ob 19.35 in 27. 4. 2022 ob 18.00.
VAŠ KANAL NOVO MESTO: 28. 4. 2022 ob 22.00 in 29. 4. 2022 ob 10.00.
ATM KRANJSKA GORA: 30. 4. 2022 ob 20.00.
TV PTUJ: 7. 5. 2022 ob 21.00 in 8. 5. 2022 ob 10.00.
ETV HD: 5. 5. 2022 ob 20.00.
TV ORMOŽ: 6. 5. 2022 ob 20.00, 7. 5. 2022 ob 20.00 in 8. 5. 2022 ob 20.00.
Navedeni termini objav so predvideni. Ker lahko nastanejo spremembe, vas prosimo, da spremljate aktualne TV-sporede posameznih TV-postaj.
Če želite, da je v oddaji predstavljeno tudi delo vaše lovske družine, nas lahko pokličete na telefonsko številko 031/273-825 (Erika).

SVEČANA AKADEMIJA

22. aprila 2022
ob 18.00 uri

velika dvorana
Celjskega doma

STO LET
LOVSTVA
NA CELJSKEM

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in VZREJNA KOMISIJA ZA PTIČARJE v sodelovanju z LD JOŽE LACKO organizira

POMLADANSKE VZREJNE PREIZKUŠNJE - DERBY, PNZ, PPA IN TELESNO OCENJEVANJE

Po sedaj veljavnih pravilnikih se organizirajo naslednje pomladanske preizkušnje: Derby, PNZ, PPA in telesno ocenjevanje. Zbor udeležencev bo 24. aprila 2022 ob 8 uri pred lovskim domom LD Jože Lacko, Spuhlja 33, 2350 Pruj. Vodnik in lastnik psa mora imeti veljavno lovsko izkaznico, lovsko puško, člansko izkaznico DLP, originalni rodovnik in obvezno veterinarsko potrdilo o cepljenju proti steklini. Prijavnico lahko dobite na spletni strani DLP www.dlpso.si, Obr. P št. 1. Prijavo s fotokopijo obeh strani rodovnika pošljite na naslov: LIDIJA ŠMIGOC, Bukovci 4, 2281 Markovci, mobilni: 031 616 283 ali mail: sivljstvo.smigoc@gmail.com

Zadnji rok prijave: 19. april 2022

Škornji
TIGAR Alaska

Škornji
TIGAR Canada

Škornji
TIGAR One

44,20 €

44,00 €

38,50 €

Različni modeli škornjev TIGAR

www.avantura.info

Avantura Trade d.o.o., Ljubljanska c. 44, 6230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

NAREJENI V EU!
DO -50°C

TERMO ŠKORNJI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolena. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škorenj je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja

63,00 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
info@beluga.si, www.beluga.si

TAKO TOPLIH IN LAHKIH
ŠKORNEJ SE NISTE IMELI!

Povsem vodotesen
Dobra vidljivost v mraku
Polnjen z nitrogenom
Gumirano ohišje
10-letna garancija
Ugodna cena: 210,00 €

LOVSKI DALJNOGLED SANJU 8x42 WPR

INFORMACIJE IN NAROČILA

BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Brodjeva ulica 13,
1231 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnootoptika@siol.net
www.tehnootoptika-smolnikar.si

NIKON Prostaff5
8x42

Akcijska cena:
199,00 €

NIKON Monarch5
8x42

Akcijska cena:
319,00 €

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

Pinewood
Gabriel

Cena: 69,95 €

Pinewood
Prestwick Eksklusiv

Cena: 79,95 €

Pinewood
Pile

Cena: 89,95 €

Puškarkstvo Vute | Kremplova ulica 2, 2000 Maribor | lovskaoprema.si | info@lovskaoprema.si | Tel: 059 108 495

Pulsar Forward F455S

Digitalni nočni nastavek

- **Nov iluminator** Pulsar Ultra X940S
- Zaznavanje divjadi do **500 metrov**
- Možnost zajemanja **slik in videov**
- **3 leta** garancije

1.350€

Vključen
monokular

Poskenirajte
QR kodo za več
informacij

**OPTICS
TRADE**

Nakup je možen na spletni strani www.optics-trade.eu ali v vseh bolj založenih lovskih trgovinah. Za več informacij nas pokličite na **031 770 520** (Optics Trade).

NITEHOG TERMORIZIJE

VIPER Clip-on

SENZOR 320 x 240 - 12 μ m
TEŽA 260 g

www.nitehog.com

GECKO 35 PRO - LRF

SENZOR 640 x 512 - 12 μ m
DALJINOMER do 800 m
TEŽA 400 g

SCHULTZ & LARSEN

www.schultzlarsen.com

DUŠILCI ZVOKA

MOŽNOST
IZDELAVE
NAVOJA.

SUPERDOME

32 db

285 €

VENOM

36 db

410 €

PULSAR

041 737 453

Dedal storitve d.o.o.

www.nocna-optika.com

marko.rehar@gmail.com

OBIŠČITE NAS NA SEJMU V RADGONI !

Nova enocevna prelamača Merkel K5

AU
ASE UTRA
Dušilec zvoka ASE UTRA RADIEN

**Puškarstvo
Špendal**

Prodaja vrhunskih izdelkov

Optike: Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, Aimpoint, MTC, Pard, Pulsar

Puške: Merkel, Haenel, Blaser, Steyr Mannlicher, CZ, Heym, FX Airguns, Mauser, pištole Glock

Strelivo: RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier&Bellot, Rottweil, Sax, LFB, Nobel Sport Italia, GGG, Hornady

Oblačila: Chevalier, Sitka, Merkel Gear

Razno: 3HGR jermeni, Niggeloh, Marsupio

gsm 041 399 307 ali 031 393 664

email puskarstvo@siol.net

trgovina <http://guns-spendal.com/shop/>

ECOTACT

LOVSKA OBLAČILA SLOVENSKE KAKOVOSTI

Prevent&Deloza d.o.o.

Kosova ulica 14

SI-3000 Celje

✉ info@prevent-deloza.si

🌐 www.prevent-deloza.si

☎ +386(0)3 428 0850

FIRECAT GREEN LABEL

Tradicija v zeleni preobleki

SlovArms

Lovska trgovina SlovArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00

Tel.: 05 620 22 08 Sobota: 08:00 - 12:00

E-mail: info@slovarms.si

NA ZALOGI ŠIROK IZBOR DUŠILCEV POKA

HAWKE

DOSEŽENA VIZIJA

HÄRKILÄ
Blaser
LIEMKE
THERMAL OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

ZEISS

Vixen

J.P. SAUER & SOHN
ESTABLISHED 1751

STEEL ACTION

Verney-Carron

STRASSER

TITAN⁶

RÖWA

DDoptics

KKC
of Norway

STEINER
GERMANY

VECTOR OPTICS

Continental 2-12x50

OPTICS
TRADE

- široko vidno polje
- odličen v svojem cenovnem rangu
- priloženi 30 mm obročki
- zdrži odsun močnejših kalibrov

Izjemna cena

469 €

Poskenirajte
QR kodo za več
informacij.

Nakup je možen na spletni strani www.optics-trade.eu ali v vseh bolj založenih lovskih trgovinah. Za več informacij nas pokličite na **031 770 520** (Optics Trade).

POSEBNA PONUDBA

**Nepremagljive
cene le za
kratek čas!**

POKLIČITE PREDEN SE AKCIJA KONČA

051 319 392

blackfire.si

NP SCOPS 13

Night Pearl
SCOPS 13 toplotni
monokular višje
kakovosti.

A-TEC H2

A-TEC H2 dušilec je
zelo učinkovit pri
zmanjšanju jakosti
poka ob strelu.

**NAJBOLJ
PRODAJAN
MODEL 2021**

Ponudba

1+1

~~1490 EUR~~

999 EUR